ADAM

1998 ŞİİR YILLIĞI

ŞİİRİMİZDE GEÇEN YIL

Hazırlayan
MEHMET H. DOĞAN

1998 ŞİİR YILLIĞI

ADAM

1998 Şiir Yıllığı

(Şiirimizde Geçen Yıl)

•

Hazırlayan

Mehmet H. Doğan

ADAM YAYINLARI
©
Adam Yayıncılık ve Matbaacılık A.Ş.

Birinci Basım : Mart 1998

Kapak Tasarımı Birsen Delemen Güven

98.34.Y.0016.656
ISBN 975-418-318-X

Fikir ve Sanat Eserleri Yasası'nın 34. maddesine dayanılarak hazırlanmış olan bu antolojinin yayın hakkı, aynı yasanın 8. maddesine göre işleyenin, derlenen şiirlerin tek tek bütün hakları ise yapıt sahiplerinindir.
Bu antoloji aracılığıyla alıntı yapılamaz.

1998 Şiir Yıllığı
(Şiirimizde Geçen Yıl)

●

Hazırlayan
Mehmet H. Doğan

ADAM

ÖNSÖZ

Şiir Yıllığı'nın yayımlanmaya başlandığı 1993'ten beri birçok eleştiri aldık. İşin sevinilecek yanı, bu eleştirilerin büyük bir çoğunluğunun yıllığı daha eksiksiz, daha kusursuz görmek, daha yararlı kılmak isteyen iyi niyetli, yapıcı eleştiriler olmasıydı. Gerçekten de yıllığın hazırlayıcısı olarak bu eleştirilerden çok yararlandım. Bugün elinizde ilkinden daha yararlı, daha doyurucu bir yıllık bulunuyorsa, yapılan eleştirilerin büyük payı var bunda. Kıskançlıktan, yapılan her iyi şeyi kötüleme, yerin dibine batırma kötü alışkanlığından doğan, eleştiri bile denemeyecek çamur atmalaraysa kulak tıkamayı öğrendim bunca yıl içinde. Bugün o tür eleştirileri(!) okumak zahmetine bile girmediğim, dolayısıyla ne söylediklerini bile bilmediğim için daha rahatım. Olumlu, yapıcı, bana yeni bir şeyler katan eleştirileriyse büyük bir dikkatle okuyorum.

Bir yıl da Varlık'ta Metin Celâl'in, Tuğrul Tanyol'un, Adam Sanat'ta Bâki Asiltürk'ün Yeni Biçem'deyse İhsan Üren'in Çağdaş Türk Dili'nde Mustafa Şerif Onaran'ın *1997 Şiir Yıllığı* üzerine yazdıkları çok yararlı oldu benim için.

Önce, doğrudan bu Önsöz'ler üzerine bir öneri getirdiği için Tanyol'un yazısına değinmek istiyorum. Tanyol, hazırlayıcısını 'her yıl yeni eleştirileri göğüslemek zorunda' bıraktığı için bu önsözleri gereksiz bulduğunu açıklıyor "Bence M. H. Doğan, yapılan bu tür eleştirilere yıllıkta açıklama getirmek zorunda olmamalıydı diye düşünüyorum" diyor. Geçen yıllıkta olduğu gibi, şiir seçimleri konusunda okurları ve genç şairleri yanıltıcı, daha çok bilgisizlikten kaynaklanan eleştiriler dışındaki karalamalara yanıt vermediğimi yukarda söylemiştim. Ama yapılan eleştiriler, yıllığın oluşumuna ilişkin öneriler de getiriyorsa, bunların sözünü etmenin, tartışma açmanın gereğine inanıyorum ben. Örneğin, Tanyol da böyle bir öneri getiriyor Yıllıklarda "şiir sayısını daha da dar tutarak, yazıya daha çok yer ayırmamı" diliyor. Bu da düşünülebilir doğallıkla, ama o zaman ortaya çıkacak yıllığın niteliği ve adı değişir diye düşünüyorum ben; örne-

ğin nitelik değişikliğine bağlı olarak yıllığın adının Şiir Yıllığı değil, Şiir Eleştiri Yıllığı olması gerekirdi. Ayrıca, yıl içindeki tartışmaları, kuramsal çıkışları, nitelikli kitap eleştirilerini kapsayacak böyle bir yıllık, geleceğe ışık tutma yönünden, son derece yararlı da olurdu. Ama gönlüm değilse de yaşım böyle bir girişimi kesinlikle engelliyor.

Yıllığa giren şair ve şiir sayısının, kimilerine göre yüksek tutulmasının nedeni konusunda Tanyol da, Celâl de, benim daha 1992 sonunda yola çıkarken düşündüğüm gibi düşünüyor. İlk yıllığın önsözünde, "edebiyat, şiir dergilerinde adı geçen, birbirinden ayrı kanallarda *nitelikli* şiir üreten hiçbir şairi, *benim şairim olsun olmasın, seçki* dışı bırakmama" niyetimi açıklamış, nesnelliğin işte burada ortaya çıktığını söylemiştim. Dolayısıyla, Yıllık'la Seçki adları arasında iki arada bir derede kalmanın getirdiği bir zorunluluk bu sayıca yükseklik. Bir yandan bu Yıllık'ların geleceğe bir belge olmasını istiyor, bir yandan da o yılın en iyilerini seçmeye çalışıyorum. Metin Celâl de kendi bakış açısından, "bir yıl içinde yüz kırk şiirin kayda değer bulunabileceğine inanmadığını" benim 'seçmeci' olarak değil 'yansıtmacı' olarak davrandığımı söylerken aynı şeyi kastediyor. Bir yerde, bugüne kadar alanında tek yıllık olmanın getirdiği bir zorunluluktu bu. 1997 yılında iki yeni şiir yıllığının daha yayımlanacağı haberini sevinçle karşılamamın bir nedeni de buydu. Bu alanda kendiliğinden oluşacak bir işbölümünün seçme işine bir rahatlama getireceğine inanıyorum. Belki o zaman Metin Celâl'in haklı olarak ileri sürdüğü gibi, 'geniş yürekli davranmayı' terkedip bir süredir geri çektiğim 'eleştirmen kimliği'mle daha seçmeci davranabilirim; ama yıllığın 'belgeci' kimliğini ve baştan beri titizlikle sürdürmeye çalıştığım 'nesnel'liğini göz ardı etmeden, tabii. Hiçbir yenilenme, değişme belirtisi göstermeden kendini yineleyenlerden çok gençlere yer açarak. Hatta bu yıllıktan başlayarak bunun izleri de görülebilir sanıyorum Elinizdeki yıllıkta seçilen şair sayısının, 16'sı ilk kez girenler olmak üzere, 125'e indiğini, şiir sayısınınsa 136'ya çıktığını göreceksiniz. Yani, Adam Sanat'ta Bâki Asiltürk'ün dediği gibi şiir sayısı biraz daha artmış, "dikkati çekecek bir çıkış göstermiş [bazı] şairlerden en az ikişer şiir" yayımlanmış oluyor.

Taranan dergi sayısının artması bana bağlı bir şey değil. Yurdun çeşitli yerlerinde yayımlanan dergilere, adresime gönderilmezse, ulaşmam kolay olmuyor. Yıllıkta taranmak, değerlendirilmek üzere dergi göndermenin Yıllığın hazırlanmasına 'fahri' bir yardım anlamına geldiğinin bunca yıl sonra anlaşılmış olması gerekir diye düşünüyorum. Ama kendi dergilerinden az sayıda şair ve şiir seçildiği için

bu yıl bu 'fahri' yardımı kesen dergilerin de bulunduğunun bilinmesini istiyorum.

Asiltürk'ün önerdiği, İhsan Üren'in de katıldığı, yıl içinde dergilerde yayımlanan şiir dökümü, "şairlerin hangi dergilerde yoğunlaştıkları, kaç şiir yayımladıkları" gibi bir çalışmanın nasıl bir yolla gerçekleştirilebileceğini, doğrusu, şimdilik bilemiyorum.

İhsan Üren'in "bu yıl daha özenli davranılmış, yanlışlar en aza indirilmiş" sözleri elbette rahatlatıcı bir şey, ama dizgi yanlışları yine de fazla geldi bana. Bazı şair dostlar, şiirleri dergilerde ya da kitaplarda basılırken yapılan dizgi yanlışlarını yıllık hazırlıklarından önce bana bildirdikleri için gerekli düzeltmeleri yapma fırsatım oluyor. Yanlışların en aza indirilebilmesi için bu da başvurulacak bir yol diye düşünüyorum.

Daha doyurucu, daha yanlışsız yıllıklarda buluşmak dileğiyle.

Mehmet H. DOĞAN,
Ocak 1998

*Yıllık için taranan dergiler abece sırasıyla şunlar "Adam Sanat" "Atika" (1 sayı), Aydınca" (Aydın), Aykırı Sanat" (Adana), "Cumhuriyet Kitap" "Çağdaş Türk Dili" "Damar" "Defter", "Dergâh", "Dil Dergisi" (Tömer-Ankara), "Dil ve İnsan" (Tömer-Kayseri), "Dize" "Dördüncü Yeni" (1 sayı), "Bilkent 4 Mevsim", "Dünya Kitap", "Düşlem", "Düşler" (1 sayı), "Düşün" (Tarsus), "Edebiyat Dergisi" (Tömer-İstanbul), Edebiyat ve Eleştiri", "Edebiyat Güncesi", "Ekin" (1 sayı), "Evrensel Kültür", "Fayton", "Göçebe" (1 sayı), "Gökyüzü" (Balıkesir, 2 sayı), "Gösteri", "Güldiken", "Harman" (1 sayı), "Yine Hişt" "İpekdili" (3 sayı), "İzlek" (2 sayı), "İzmir-İzmir", "Kırağı" (Osmaniye, 4 sayı), "Kıyı", "Kitap-lık", "Kültür Sanat Dergisi" (Lefkoşa, 1 sayı), "Maki" (Mersin, 3 sayı), "Mavi Portakal" (Antalya), "Mısra-lık" (K.K.T.C.), "Milliyet Sanat" "Morca" (Antalya), "Mozaik"(Bursa), "Mum" "Öküz" "Pencere" "Poetik'us" "Sokak Şarkıları" (İzmir), "Son Duvar", "Söylem" (Adana), "Söz Sanat" (Fethiye), "Şiirlik" (Berlin), "Şiir Ok'u" "Türk Dili Dergisi" "Ütopiya", "Varlık", "Virgül", "Yalnız Ardıç" (Kahramanmaraş), "Yaşasın Edebiyat" "Yelken" (Mersin), "Yeni Biçem"

Dergi ve kitapların ulaştırılabileceği adresim
Mehmet H. DOĞAN
Mithatpaşa Cad. Cetaş-2 Sitesi
F Blok, 5/15
35320 Narlıdere/İZMİR

Genel Görünüm

1997, dergilerin şiirle dopdolu çıktığı, kimi dergilerin kapandığı ama hemen ardından yenilerinin boy gösterdiği, tartışmasız, devinimsiz, sakin bir yıl oldu. Belki yıla damgasını vuran tek şey, ses getiren, geleceğe kalabilecek çok sayıda şiir kitabının yayımlanmış olmasıydı. Denebilirse, 1997, kitap temelinde, ürün yılı oldu. Bunu kitaplar bölümünde daha ayrıntılı olarak göreceğiz.

Yıl içinde yayımlanan yazılarda, yıl sonu değerlendirmelerinde, kuşak tartışmalarında bir süredir ileri sürülen, yinelenen bir sav genç şiir belli bir yetkinlik, kusursuzluk düzeyine ulaştıktan sonra, gerek tek tek şairler gerekse geniş bir kesim olarak kendini yinelemeye başladı, tekdüzeleşti; dergilerde yayımlanan şiirler, nerdeyse birbirinin aynı izlekleri, hatta aynı sözcükleri kullanarak oluşturulan bezeklere dönüştü. *Dize* şiir dergisinin son sayısında, aynı dergide aynı ayda şiir yayımlayan altı şairin dizelerinde 'ten' sözcüğünün ortaklaşa kullanıldığına, "bu ortak dilin aşılamayışı yüzünden ortaklaşa bir şiir yazıldığına" işaret ediliyordu haklı olarak. Öteki dergilerde izlek, söyleyiş, yaşam karşısında takınılan tavır..vb. temellerde yapılacak benzeri araştırmalar da büyük bir olasılıkla aynı sonucu verecektir. Giderek kişiliksizleşmiş bir şiire doğru hızla ilerlenmektedir. Dünya ve yaşam karşısında ya bütünüyle tepkisiz kalan, ya da birkaç grupta birbirine çok benzer tepkiler (başkaldırı, boyun eğme, umursamama, alay) gösteren, eski şiirin mazmunları gibi kalıp deyimlerle, kalıp söyleyiş biçimleriyle, birbirine çok benzeyen sözcüklerle yazılan bir şiir...

Ahmet Oktay Milliyet'teki köşesinde, *Mazmunculuk* başlıklı yazısında şunları yazıyordu "Görülen şu: *Mazmun* günümüz şiirinde de işlevini ve yerini koruyor. Gül ve bülbül gitti; ama yerine, toplumsal sınıf ve kesimlerin *fastasmagorik* beklentilerini ve gündelik maddi yaşamın ölçülerini karşılamayan bir imgesellik ikame edilmiş bulunuyor. Genç şairlerin çoğu bir tür boş sözcülük (verbalisme) tehlikesiyle karşı karşıya kalmış durumdadır. *Arkaik* sözcüklerin imgesel çağırıcılığına ve dolgun ses düzeneğine de umut bağlayan bu

eğilim, şiire yapay bir gizemsellik veriyor vermesine elbet. Ama anında olup biten bir gizemsellik bu. Çünkü herhangi bir metafizik kaygıya ya da düşünsel çabaya yaslanmıyor... Fantazmalarla, imgelerle, sözcüklerle uğraşıyoruz. İşimiz bu. Ama düşlem ve imgelem boşlukta oluşmadığı gibi *ortalamalıkta da* oluşmaz."

Tüyap'ta yapılan "Şiir Nereye Gidiyor" panelinde konuşan Turgay Fişekçi, çağdaş şiirimizin Yahya Kemal, Nâzım Hikmet, O. Veli, O. Rifat, Melih Cevdet ve daha sonra İkinci Yeni kanalıyla – bence burada 70'li, 80'li yıllardan süzülerek gelen ve bugün yetkin örneklerini vermekte olan ayrışık şiir kanalının da sözünü etmek gerekirdi – büyük bir birikim, bir gelenek yarattığını söyleyerek şöyle sürdürüyordu konuşmasını "Günümüzde pek çok genç şair olarak tanınmak istiyor. Fakat arkadaki gelenek o kadar güçlü ki bu yeni gelenlerin şanslarını engelliyor. O kadar güzel şeyler yazılmış ki yenilerin onlar kadar etkili olabilmeleri çok zor. Yeni kuşakların şansı çok az. Ancak az olması imkânsız olmasını gerektirmiyor. Son yıllarda şiir dünyasında genel bir karmaşıklık olduğu söylenebilir. Çok fazla şair ve şiir var fakat bunlar biraz önce sözünü ettiğim öteki şairlerle yan yana konulabilecek düzeyde değil. Bu durum aslında günümüz şiirine çorak bir görüntü veriyor bence... sorun yalnızca geçmiş değil. Aynı zamanda bu genç arkadaşların kendilerinden kaynaklanan sorunlar da var. Şiir yazmaya istekli gençlerin çoğu ne yazık ki şiirden çok fazla anlamıyor. En azından kendilerinden önceki şiiri yeterince bildikleri, tanıdıkları ve benimsedikleri kanısında değilim. Böyle olsa günümüzde bu kadar çok kötü şiir örneğiyle karşılaşmayız. (*Yaşasın Edebiyat*, Aralık 1997)

Aynı panelde Feridun Andaç da benzeri şeyler söylüyor "Özellikle 80 sonrası dönemde, tek tek şairlerin etkisi altında kalınarak şiir yazıldığı görülür. Açılımlı bir şiir oluşturulamamasının nedenini bir anlamda buna bağlayabiliriz. Ama yine bir şey daha var. Bugünün şairi kendi şiiriyle hesaplaşmasını, dünle alışverişini yapamamıştır. Bu da ister istemez çok zayıf, güdük bir şiir ortaya konulmasına yol açmıştır. (a.g.y.)

Aslında, son yıllarda stereotip bir teknikle çok kötü şiirler yazılıyor; kendinin ya da başkasının bulduğu bir imgeyi, bir ses düzenini, hatta bir duygu kalıbını alabildiğine çoğaltan, sonunda da içi boş bir kalıba döndüren bir teknik ustalık, şairlik için yeterli sayılıyor. Böyle olunca da, sayıları bugüne kadar görülmemiş derecede artan şiir dergilerinde yazan çok sayıda şairin ürünü binlerce şiir çıkıyor ortaya. Herkesin şair, yazılan her şeyin şiir kabul edildiği bir garip ortam.

Ama ben yine de şiirimizin böyle toptancı yargılarda, kesin ve değişmez gibi görünen saptamalarda nitelendiği kadar korkulacak durumda olmadığını, bu durumun geçici olduğunu, bu süreç içinde de olsa şiirin kendi kendini ayıklayacağını düşünüyorum.

Bu yıl, o kadar kötü şiiri ayıklamakta, iyi şiir bulmakta en zorlandığım yıl oldu; doğru, ama sonunda iyi şiirler de, daha sevindiricisi umut verici yeni adlar da buldum. Selim Temo, Zeynep Köylü, Mehmet Can Doğan, Şener Özmen, Mustafa Ruhi Şiirin, Serhan Sözdinler bunlardan bazıları.

Gerçekte, "*şiir nereye gidiyor?*" sorusunun en doğru yanıtı, sözünü ettiğimiz panelde Doğan Hızlan'ın söylediği gibi "*şairin götürdüğü yere*" olacaktır. Çünkü şiirin tarihi, akımlar, kuşaklar, ortak şiir yönelimlerinden çok tek tek şairlerin tarihidir. Bilindiği gibi, akımlar ortaya çıktıktan kısa bir süre sonra ayrışmalar başlar ve tek tek şairler ortaya çıkar. Şiir, bir grup şairin ortaklaşa götürdükleri bir akım değil, ayrı ayrı şairlerden ve şiirlerden oluşan bir coğrafyadır. 80 öncesi şiirde de, 80 sonrası şiirde de böyle olmuştur, bugün en genç kuşağın şairlerinde de böyle olacaktır. Son yirmi yılın şiirinden rastgele alacağımız Enis Batur, Sina Akyol, Akif Kurtuluş, Haydar Ergülen, Seyhan Erözçelik ve küçük İskender'in olduğu gibi, dergilerdeki şiir geçmişi bir iki yıla dayanan, diyelim, bir Bejan Matur'un, bir Hakan Savlı'nın öyle kuşaklarla, akımlarla fazla, hatta hiç ilgilenmediklerini, kendi şiirlerini bir yerden bir yere taşıma çabası içinde olduklarını görürüz. Aslolan budur çünkü. '90'larda da '80'lerde olduğu gibi çok odaklı bir şiir yazılıyor. Bir uçta Süleyman Çobanoğlu, bir uçta Ayhan Kurt; bir yanda Enderemiroğlu, bir yanda Ömer Erdem. Bejan Matur'la Didem Madak'ın görünüşteki birlikteliği bile aslında bir ayrılık.

Bir Tartışma

O zaman, yıl sonunda *Gösteri* dergisinde başlatılan ve birden alevlenen "90'lı yılların şiiri" tartışmasını da bu gözle değerlendirmek gerekecektir. 70'lerde ve 80'lerde yapıldığı gibi 90'larda da şiiri on yıllık dönemlerle kuşaklara ayırmanın gerekçesini bulmak olanaksızdır. Hele hele, böyle bir sınıflamaya temel oluşturacak şiir temelinde bir kopma, bir ayrılma yokken...

Tartışma asıl bu yıl sürecek gibi görünüyor; ama biz önce *Gösteri* dergisinde yazılanlara bir bakalım

Dosyayı hazırlayan Orhan Kâhyaoğlu, biraz da geçen yıl kapanan *Sombahar* dergisindeki deneyimine dayanarak şöyle diyordu

"Doksanlı yıllarda tamamen 'yeni' bir şiirden söz etmek zor. Ancak, kendine dönen, bireyselleşen, deneyden korkmayan, gelenekle gelenek-dışını birlikte şiir dünyalarına sokan, yer yer avan-gard çabalara giren farklı isimler var. Bu isimlerden bir-iki tanesinin on yıllar sonra okunan şairler olabileceğini düşünüyorum.

Haydar Ergülen "Önce bir konuda anlaşalım: *'80 Kuşağı şiiri filan diye bir şey yoktur.* Bu, bazılarının iyi niyetle, yeni yazılan şiiri genel hatlarıyla tanımlamak, kısaca belirtmek için kullandıkları çerçeve[dir]... Öyleyse *'90 Kuşağı diye bir şey de yoktur.* Tıpkı '80'li yıllarda olduğu gibi '90'lı yıllarda da şiir yazmaya ya da yayımlamaya başlayan şairler vardır... Diyorum ki; '90'lı yıllarda yazılan şiir, 1980'den sonra yazılmaya başlayan şiirin devamıdır ya da o zaman açılan büyük pencereden içeriye farklı rüzgârlar girse de, hepsi aynı evde toplanmaktadır: Şiirin büyük evinde. Bu yüzden '80'li yıllarda yazılan şiirle bugün yazılan şiir arasında ben bir kopuş/kırılma görmüyorum, tam tersine, bugünün şiiri '80-90' arası yazılan şiiri geliştirerek, zenginleştirerek sürmektedir. Neden? Çünkü sesleri, rüzgârları, üslûpları, konuları, eğilimleri farklı olsa da, her iki dönemde de şiir yazanların ortak özellikleri, temel kaygıları 'şiir'dir. Bu ise bir buluşmadan çok, şiir adına daha sevindirici olan, 'devamlılık'tır.

Metin Celâl konuyu bir kuşak sorunu olarak almayıp doksanlı yıllarda yazılan şiiri irdelediği yazısında "Doksanlı yıllarda yazılan şiir kendi düşünce ortamını, bakış açısını oluşturmadığı için yeni bir eğilim geliştirmedi, bir kopuş ya da patlama yaşamadı... Belki de varolan şiir anlayışlarının etkinliğini henüz yitirmemesinden kaynaklanan bir durum bu. Her on yılda yeni bir anlayış, yeni bir kuşak bekleyenler için pek hoş olmasa da doksanlı yıllarda yazan, yazmaya başlayan şairler böyle bir değişimi, yenilenmeyi tercih etmediler. Onlar oylarını varolana bağlanmaktan, eklemlenmekten yana kullandılar. Günümüz Türk şiiri 80'li yılların gölgesine sığınmayı yeğledi. Hâlâ 80'li yılların şiiri diye bir şeyin tartışılması, 1997'de olmamıza rağmen doksanlı yılların şiirinden söz edilememesi de bunun göstergesi sayılabilir" derken Ergülen'le aynı şeyleri dile getirmiş oluyordu.

Tartışmaya yazılarıyla katılan genç şairlerin çoğu, kendilerinden hemen önceki şiire, '80' sonrası şiirine karşı çıkıyor olsa bile henüz bir kuşak birlikteliğinden söz etmiyordu. Daha çok kendi şiirlerini, kendi şiir eğilimlerini tanımlama, belirleme çabası içindeydiler. Örneğin Tuna Kiremitçi, [Seksen sonrası şiir] "bende yeterince iz bırakmış bir dönem değil" derken; Ömer Erdem, "Bugün yazılan şiire

gelince henüz bizim için net bir ses çıkmıyor. Henüz birbirleri için yazan bir kuşak olmadı" diyordu.

Enderemiroğlu, "doksana kadar yazılan 'hareket, dergi etrafında toplanma, grup şiiri' doksanın hemen ardında yerini yavaş yavaş bireysel bakışa bıraktı. Şahsın şiiri yazılıyor ilk imzalarla, derinleşiyor şiir. İkinci yeninin bireyine dönüldü tekrar. Trajik ama, eğlenceli değil. Tebessüm yok, sempati de. Acı, arabesk ve doğulu bir de. Doksan sonrası yazılmaya başlanan şiir, bireye dönük" diyordu.

'80 sonrası şiir'e tek karşı çıkan Ayhan Kurt, "80'lerden bu yana yazılan şiir, kelime seçiminden imge düzeneklerine iktidar mantığını içinde taşıyan muhalefet anlayışının terkedilmesine varıncaya kadar pek çok darlığın aşılmasında önemli mesafe katetmiştir. Ama bu arada global tahakküm mekanizmalarının varlığını, unutmaya, unuttumaya doğru bir yönelim de söz konusu... 80'li yıllar şairleri genel olarak uslu şairlerdir kendilerini hiç riske atmamışlardır. Her şairin göğüslemek zorunda olduğu 'tehlike'yi yok saymışlardır... 80'li yıllar şiiri güzeldir ama bu ölü doğan bir bebeğin güzelliğidir, ruhtan aridir" diyor, bugün yazılan şiiri şöyle tanımlıyordu "Bireyin şiirinin yazıldığını söylüyoruz bu dönemde. Bence bunda olumlanacak bir şey yok. Foucault'yu dikkate almak gerek: 'birey iktidarın ürünüdür. Gerekli olan şey, çoğaltma ve yer değiştirme, çeşitli bileşimler yoluyla 'bireyi parçalamak'tır' Bugün yazılan şiiri 80'lerden ayıracak olan birey üzerinde yapılan işlemin farklılaşmasıdır.

Doksanlarda şiir yazmaya, yayımlamaya başlayan genç şairlerin yoğun biçimde toplandığı *İzlek, Şiir Ok'u, Göçebe* ve *Poetik'us* dergilerinin editörleriyse konuya, kuşak ya da en azından bir dönem açısından bakma eğiliminde gibiydiler "1990'lı yıllarda ortaya çıkan şairlerde '80'lerin dışavurumcu ve karmaşa şiirinin etkisi azalarak da olsa sürdü... 1990'lı yıllarda yeni ve farklı bir şiir anlayışı... tam oluşmadı ama ipuçları vardı diyebiliriz" (Nizamettin Uğur) "Genel olarak bakıldığında 90'lı yılların şiirini, değerlendirmenin henüz erkenliğine karşın bir varlık ve hiçlik kaygısı, kayrası etrafında biçimlendiği görülmektedir. Bireyi betimlemeye yönelen bu şiirde, değişik yatakların olduğu görülüyor. (Mustafa Köz) '90'lar önceki dönemlerden farklı bir zemin, hayat, dil ve ifade dayatmıştır Ancak henüz dimağları ve şiir kişilikleri '90'ların sorunları ve gerçeklikleriyle şekillenmiş ve şiirleriyle bunu çarpıcı ve belirgin kılabilmiş şairlerin (ve şiirlerin) çoğunluğu oluşturduğunu çok rahat söyleyemeyiz. (Osman Çakmakçı) "90'lı yılların şairleri (ki Türk Yazın tarihi en çok 'şairi' bu tarihlerde üretmiştir) eskisi gibi, 'kapalı, ba-

ğımlı, tek taraflı bir estetik' koda bağımlı şiirler yazmıyorlar... yazmadılar... yazmayacaklar.. değişen çağın, gelişen teknolojinin, medyanın, devlet/erk/tüze triosunun daha başka birçok etkenin duyularına ve bilincine hücum ettiği birey/sanatçı elbette ki kendisindeki ve hayattaki başkalaşımın şiirini yazacaktı ve yazdı!" (Yılmaz Arslan)

Bir dergide başlatılan ve henüz herkesin düşündüğünü söylemediği bir konuda noktayı koymak olanaksız. Tartışmanın 1998'de nasıl gelişeceği, nerelere kadar gideceği elbette ki şimdiden bilinemez, ama ilginç boyutlara ulaşacağı kesin. Bunu görmek için, yılın geçmesini ve 1990'ların son yıllığını; *1999 Şiir Yıllığı*'nı beklememiz gerekecek.

Dergiler

Geçen yıl izlenen, taranan dergi listemizdeki dergilerin bir bölüğü bu yılki listede yok, yayımlarına son verdi *İnsan, Kırağı, Nar, Şiir Ülkesi* gibi. Kimileriyse daha çok parasal nedenlerle olmalı, çok sınırlı sayıda çıktı *Atika, Düşler, Göçebe, İzlek, Pencere* gibi. Kapananların yerine yeni dergiler çıktı. Geçen yıl kapanan *Sombahar*'ın yerini bu yıl *Ludingirra* aldı. İstanbul'da *Ütopiya, Yaşasın Edebiyat,* Aydın'da *Aydınca,* Ankara'da *Bilkent 4 Mevsim, Son Duvar,* Bursa'da *Düşlem,* İzmit'te *Fayton,* K.K.T.C.'de *Mısra-lık* dergileri yayın yaşamına atıldı. Antalya'da *Morca,* Tarsus'ta *Düşün,* Mersin'de *Yelken* dergileri daha düzenli, daha dolgun bir biçimde yayımlandı bu yıl.

Dergi yayımında bu yıl göze çarpan bir özellik, daha çok iki aylık, üç aylık dergilere yönelimse, öteki de kâğıt ve baskı niteliklerinin dikkati çekecek derecede iyileşmiş olmasıydı. 'Kitap gibi dergi' nitelemesi gelecek yılların mottosu olacak belki de.

Sokak Şarkıları, Poetik'us, Şiir Ok'u, Mozaik gibi dergiler bir kuşak dergisi görünümündeydiler, daha çok genç kuşağın şiirlerine yer verdiler. Genellikle öteki şiir dergilerinde olduğu gibi bunlarda da ağırlık şiirlerdeydi; şiir üzerine yazılar, değerlendirmeler fazla yer tutmuyordu. Çok sayıda ürün, ister istemez, düzeyde de bir düşmenin göstergesiydi. Bir de, aynı imzalar hemen hemen bütün dergilerde ortaktı. Şair olmanın göstergesinin, şiir yazmak, iyi şiir yazmak değil de olabildiğince çok şiir yayımlamak olduğunu göstermeye çalışıyordu sanki şairler. Üzülünecek yan, genç şairlerin bu çabalarında yalnız olmamalarıydı, orta yaş kuşağından birçok şair de onlarla birlikteydi. Bir yılda, 14 ayrı dergide 37-38 şiir, 13 dergide 18 şiir, 9 dergide 19 şiir yayımlayan genç ya da orta yaştan şairlerin bulunduğunu

söylersem ne demek istediğim daha iyi anlaşılacaktır.

Dergiler bu yıl da Özel Sayılar düzenlediler. *Adam Sanat*'ın ve *Yelken*'in Haziran sayıları Nâzım Hikmet özel sayısı olarak çıktı. *Lüdingirra*'nın her sayısında özel sayı niteliğinde ağırlıklı dosyalar vardı. Öyle de devam edecek. İlk sayının Dosyası Ece Ayhan'a, ikinci sayınınki Çağdaş Şiirde Mistik Öge'ye, üçüncü sayınınki ise Turgut Uyar'a ayrılmıştı. *Damar* dergisinin Nisan sayısı Ali Yüce Özel Sayısı olarak yayımlandı. *Şiir-lik* dergisinin birçok sayısı da Dışavurumculuk, Günümüz Alman Şiiri, Günümüz Fransız Şiiri, Demokratik Almanya Şiiri, Günümüz Amerikan Şiiri gibi özel dosyalar içeriyordu.

Kitaplar

Dergilerin kâğıt ve baskı niteliklerinde görülen gelişme ve güzelleşmeyi aslında şiir kitapları için söylemeliyiz. Son birkaç yıldır, şiir kitaplarının basımına eskisinden çok daha fazla özen gösteriliyor. Birinci hamur, kuşe kâğıtlara önceden maketler hazırlanarak, en ileri basım teknikleriyle, resimler, fotoğraflar, tipografik yorumlar eklenerek basılan şiir kitapları, şairlerinin, şiirlerinin niteliği yanında kitap olma özellikleriyle de sunulan, birbiriyle yarışa giren nesneler haline geliyor yavaş yavaş. Bu, onların içeriğine, yani şiirlerin gerçek değerine bir şey katmıyor olabilir, ama en azından sunuş biçimleri kitaba yeni bir albeni katıyor, böylece okunmalarını artırıyor olabilir diye düşünüyorum.

Örneğin İlhan Berk'in *Şeyler Kitabı* dizisinin *Ev* adlı ilk bölümü, şairin özgün metninin (el yazmaları ve daktilo) tıpkı basımlarının yanında Savaş Çekiç'in tipografi aracılığıyla (italik bölümler, siyah basılı sözcükler) gerçekleştirdiği bir yorumu da içeriyordu. Birkaç yıl önce bir öykü kitabının tasarımı üzerine yapılan bir tartışmada, kitap basımlarında bu türlü yorumların gerekli olup olmadığı tartışılmıştı; aynı tartışma bugün şiir kitapları için yapılsa, şiirin özgül yapısı nedeniyle, durum değişir miydi diye düşünmeden edemiyor insan. Yoksa, Orhan Veli'nin *Garip*'teki "Önsöz"ünden elli yılı aşkın bir süre sonra 'sanatlarda tedahül' konusunun yeni bir bağlamda tartışılması mı gerekecek?

1997'nin, yıl içinde yayımlanan şiir kitapları yönünden bir 'ürün' yılı olduğunu söylemiştim başta. Gerçekten de zengin bir yıl oldu 1997.

Enis Batur'un geçen yıl *Opera* ile başlayan şiir çıkarması bu yıl *Doğu-Batı Dîvanı* ile sürdü. Daha önceki yıllarda yayımlanan *Gri*

Dîvan'a Seferî, Alaca ve Barok Dîvanlar'ın da eklenmesiyle oluşan *Doğu-Batı Dîvanı*, 1985-1996 yılları arasında yazılan dramatik şiirler toplamını içeriyordu. Enis Batur'un öykü-anlatı-şiir sınırında yakaladığı ustalık, okuru, öykü tadında şiirlerle ya da şiirleştirilmiş öykülerle yeni bir okuma serüvenine çağırıyordu.

Ali Cengizkan yılın sonuna doğru, "ODTÜ Ormanının 40. Yılı İçin Doğa ve Şiir Üzerine 40 Metin" altbaşlıklı *Öğle Suyu* adlı kitabını yayımladı. Cengizkan da bu kitabında izleksel düzyazı şiirin bizde az rastlanan nitelikli örneklerini veriyordu.

Haydar Ergülen geçen yıl girdiği 40. yaşına adadığı *40 Şiir ve Bir...*'i kitaplaştırdı. *40 Şiir ve Bir...*'in Ergülen'in şiirinde bir kilometre taşı olduğuna inanıyorum. Şairin bundan sonra yazacağı şiirlerde bu kitabın ağırlığı her zaman hissedilecektir.

'80 sonrası şiirinin bir başka özgün şairi, Seyhan Erözçelik'in *Gül ve Telve*'si de öyle. *Yeis ile Tabanca*'nın, *Hayal Kumpanyası*'nın, *Kır Ağı*'nın çetin dili bu kez sadelik, yalınlık içinde harikalar yaratan bir söyleyiş olgunluğuna erişmişti.

Akif Kurtuluş *Kırgınlıklar Galası* ile yıllar süren suskunluğunu kırdı.

Abdülkadir Budak *Aşk Beni Geçer*'de, '70'lerden getirdiği, özenciliğini hiç yitirmeyen şiirinin olgun örneklerini verdi.

Yıl içinde dergilerde görünmeyen Murathan Mungan *Oyunlar İntiharlar Şarkılar, Mürekkep Balığı, Başkalarının Gecesi* adlı üç yeni kitap yayımladı.

küçük İskender *Ciddiye Alındığım Kara Parçaları*'nda bir süredir denediği 3+3+1 dizeli, yeni bir duyarlıktaki kısa şiirlerini topladı. *Cangüncem* adlı bir tür şiir-günce kitabındaysa 1984'ten '93'e yaşamdan şiire yansıyan uçları sergiliyordu.

Tuğrul Tanyol'un ve Özkan Mert'in *Toplu Şiirler*'i yayımlandı.

Yılın öteki şiir kitapları arasında Şükran Kurdakul'un son yıllarda yazdığı şiirlerini topladığı *İhtiyar Yüzyıla*, Halil İbrahim Özcan'ın ilk şiir kitabı *Kırık Zar*, Enver Ercan'ın *Geçtiği Her Şeyi Öpüyor Zaman*, Eray Canberk'in *Ebrular*, Adnan Azar'ın *Parçalanmış Zaman*, Mehmet Taner'in *Siperler*, Turgay Kantürk'ün *Göl Felaketleri*, Engin Turgut'un *Bayan Elma*, Enver Topaloğlu'nun *Kristal Kral*, Yücel Kayıran'ın *Hayaline Firar Edemeyenlerin Afsunu*, Oktay Taftalı'nın yeni kitaplarını da sayabiliriz.

Adam Yayınları, şiirleri Adam Yayınları'ndan çıkan şairlerden Seçmeler dizisini başlattı. Yıl sonuna kadar Nâzım Hikmet, Orhan Veli, Oktay Rifat, Melih Cevdet Anday, Cahit Külebi, Özdemir

Asaf, İlhan Berk, Sabri Altınel, Edip Cansever, Salâh Birsel, Ataol Behramoğlu ve Refik Durbaş'tan *Seçme Şiirler* yayımlandı. Büyük bir antolojinin seçkin bölümleri olarak da sayabileceğimiz bu seçmelerin yazınımıza yeni şiir okurları kazandırması beklenebilir.

Ölümler-Olaylar

Cahit Külebi 20 Haziran 1997 günü Ankara'da öldü.

Daha çok T. S. Eliot, e. e. cummings ve Robert Frost'tan yaptığı kitap boyutundaki şiir çevirileriyle tanınan Suphi Aytimur, 3 Temmuz 1997'de İzmir'de öldü.

Melih Cevdet Anday'a, Uludağ Üniversitesi Senatosunca "fahri edebiyat doktoru" unvanı verildi.

Şair Ali Yüce ve şair Aydın Şimşek'e "Damar Edebiyat Emek Ödülü" verildi.

2. Balkan Şiir Günleri bu yıl 3-4 Temmuz günleri arasında gerçekleştirildi. Bu yılın teması 'Çağdaş Bosna-Hersek Şiiri' olarak seçildi. Şenliğin onur konukları Bosnalı şairler İzzet Sarayliç ile Hacem Haydareviç idi. İzzet Sarayliç'e şenlik büyük ödülü verildi. 'Topuklu Şiir Akşamları'nda bu yıl ilk kez verilen 'Genç Erguvan' şiir ödülünü Tuna Kiremitçi aldı.

Şair Başaran'a Rıfat Ilgaz Onur Ödülü verildi.

Türk Dili Dergisi, 10 Mayıs 1997 günü Sabahattin Kudret Aksal'ı anma toplantısı düzenledi.

24-25 Ekim 1997'de Antalya'da, 1996 Altın Portakal Şiir Ödülü Birincisi Enis Batur'un *Opera* adlı kitabı üzerine bir sempozyum düzenlendi. Sempozyuma katılan bildiriler '*Opera Odağında Enis Batur Şiiri*' adlı bir kitapta toplandı.

Şiir Uzayı Laboratuvarı 1997 yılı etkinlikleri içinde 21 Nisan 1997'de İstanbul, Ankara, Bursa ve Mersin'in yanı sıra Avustralya ile Botswana'da Dünya Şiir Günü kutlamaları gerçekleştirildi.

Ayrıca Muazzez İlmiye Çığ "Sümer Şiiri" Mazhar Candan "Yesenin-Mayakovski Ekseninde Rus Şiiri", Yaşar Avunç ise Çağdaş Türk Şiirinden Fransızcaya yaptığı çeviriler konusunda birer konferans verdi.

Tarık Günersel ile Günseli İnal'ın "21 Nisan'ın Dünya Şiir Günü olarak kutlanması" önerisi Türk PEN Yazarlar Derneği tarafından benimsenerek 5-11 Ağustos günleri Edinburgh'da yapılan Uluslararası PEN Kongresi gündemine taşındı. Öneri bütün PEN Merkezleri tarafından coşkuyla kabul edildi.

Edebiyatçılar Derneği ile Bursa Kültür Sanat ve Turizm Vakfı'nın işbirliğiyle 21-22 Mart 1997 tarihlerinde Bursa'da gerçekleştirilen "Bursa'da Edebiyatla Bir Başka Zaman" konulu sempozyumda öteki konular arasında "Bursa Vesayetnameleri ve Şairleri" (Kadir Atlansoy), XVIII. Yüzyıl Bursa'sından Bir Şair: Levhi (Melih Elal), "Cem Sultan Şiirinde Duyarlık" (Mustafa Durak), "Şiir, Bugün" (Mehmet H. Doğan), "Şair, Müteşair, Abrakadabra" (Hayati Baki), "Teknoloji Kuşatmasında Şiir ve İnsan" (Hilmi Haşal), "Şiir ve Cinsiyet" (Zerrin Taşpınar), "Her Şairin Kalbinde Bir Parça Sühreverdi Vardır" (Hüseyin Ferhad) başlıklı bildiriler tartışıldı.

Bildiriler "*Bursa'da Bir Başka Zaman*" adlı bir kitapta toplandı.

1997 yılını da geride bırakarak Yirminci Yüzyılın son iki yılına girdik. Bütün bir yılın ürünlerinden seçmelerle, tanıklıklarla karşınızdayız. Eksiklerimiz, yanlışlarımız görülür, gösterilir, bağışlanır umudu ve Yeni Yıllıklarda buluşmak dileklerimizle.

Mehmet H. Doğan
Ocak 1998

Dergilerde Şiir Üzerine Yazılar-Tartışmalar-Söyleşiler

ADAM SANAT
"Şiirce 22" (Nahit Ulvi Akgün), Mehmet H. Doğan, Ocak
"Parlaklık Peşinde Bir Şair: Ahmet Haşim", Şavkar Altınel, Şubat
"İngiliz Şiiri ve Türk Şiiri" Roni Margulies, Şubat
"'Ölüm Bitirecekse Bitirsin İşi'" Önder Otçu, Mart
"Sabri Altınel Üzerine" İbrahim Oluklu, Mart
"Kozmopoetika 1. , Mehmet Yaşın, Nisan
"Coşkulu Konuşma", Memet Fuat, Haziran
"Nâzım'ı Gerçekten Okuduk mu?", Mehmet H. Doğan, Haziran
"Nâzım Hikmet Bugün-Yarın", Orhan Barlas, Haziran
"Nâzım'la Nedim'in Buluştuğu Yer", Nurer Uğurlu, Haziran
"Nâzım Hikmet'in İki 'Olmaz'ı" Turgay Fişekçi, Haziran
"Modern Türk Şiirinde Teknoloji ve İmgesi", Yücel Kayıran, Haziran
"Kaygusuz Abdal Gerçeküstü Bir Şair mi?", Nedim Gürsel, Temmuz
"Çevrilebilen Şiir", Memet Fuat, Ağustos
"Bir İzlek Olarak Ev" (İlhan Berk'le konuşma), D. İçinsel-S. Yersel, Ağustos
"Eliot Suphi", Mehmet H. Doğan, Ağustos
"Orhan Veli, Oktay Rifat ve Melih Cevdet'in İlk Şiirleri Üzerine Yeni Katkılar", Ali Şahinoğlu, Eylül
"Biçemden Biçeme", Memet Fuat, Ekim
"1997'den Birkaç Şiir Kitabı", Mehmet H. Doğan, Aralık
"İlk İstanbullu Ozan", Samih Rifat, Aralık
"Şükran Kurdakul'un Şiirinde Diyalektik Örgü" M. Sadık Arslankara, Aralık

CUMHURİYET KİTAP
"'Rüzgâr Dolu Konaklar'", İskender Savaşır, 2 Ocak
Ahmet Ada bölümünde, Hüseyin Alemdar, Gültekin Emre, Bedrettin Aykın'ın yazıları, 18 Ocak

Sina Akyol bölümünde, Haydar Ergülen, Coşkun Yerli, Gültekin Emre'nin yazıları, 6 Mart
Turgay Kantürk bölümünde, Engin Turgut, Gültekin Emre, Enver Topaloğlu, Metin Cengiz, Haydar Ergülen'in yazıları, 20 Mart
Arif Damar bölümünde, Arife Kalender'in yazısı, 10 Nisan
"Çöl Şiirlerinin Büyüsü" (Hilmi Yavuz), Baki Asiltürk, 10 Nisan
Ayrıntılar Şairi: Haydar Ergülen", Metin Cengiz, 17 Nisan
"Bir Sıkışık Makas: küçük İskender", Hüseyin Alemdar, 24 Nisan
Güven Turan bölümünde, Feridun Andaç, Mehmet Sarsmaz'ın yazıları, 22 Mayıs
Nurer Uğurlu bölümünde, Sennur Sezer, Hakkı Özkan'ın yazıları ve bir söyleşi, 5 Haziran
"Dinarlı Şair Nedret Gürcan", Serhan Kestel, 5 Haziran
"Şiirimizin Asi Çocuğu Yılmaz Odabaşı", Öner Yağcı, 19 Haziran
"Doğu-Batı Dîvanı Üzerine Enis Batur ile Söyleşi", Füruzan, 26 Haziran
Enver Ercan bölümünde, Haydar Ergülen, Engin Turgut, Sennur Sezer, Derya Çolpan, Ataol Behramoğlu'nun yazıları, 31 Temmuz
"Sevgim Servetimdir" (Ali Yüce), Muzaffer Uyguner, 14 Ağustos
Özkan Mert bölümünde, Gültekin Emre, Sennur Sezer, M. Mahzun Doğan'ın yazıları. 18 Eylül
Hüseyin Atabaş bölümünde, M. Mahzun Doğan, Ahmet Özer, Tuğrul Asi Balkar'ın yazıları, 2 ekim
"'Opera' Odağında Enis Batur Şiiri" Mustafa Durak, 23 Ekim
"Tuğrul Tanyol ile Söyleşi", Enver Ercan, 20 Kasım
Acıların Yalnız Bırakmadığı Şair: Bedrettin Aykın" Gültekin Emre, 20 Kasım
"İki Kitabıyla Sina Akyol: Meğer Söz Avluda" Metin Cengiz, 20 Kasım
"Metin Demirtaş-Ataol Behramoğlu'yla Söyleşi" Cuma Karataş, 20 Kasım
Eray Canberk bölümünde, Enver Ercan, Yusuf Çotuksöken'in yazıları, 4 Aralık
"Şairden Hayata 'Kırık Zar'" (Halil İbrahim Özcan), Cihan Oğuz, 11 Aralık
"İnsan Arkadaşınındır" (Hüseyin Peker'in şiir kitabı), Hüseyin Peker, 25 Aralık

ÇAĞDAŞ TÜRK DİLİ
"Salâh Birsel" Yılmaz Çongar, Mayıs

DAMAR
Ali Yüce Özel Sayısı'nda, Adnan Binyazar, Vecihi Timuroğlu, Mahmut Makal, Ali Dündar, Remzi İnanç, Tuncer Uçarol, İslam Çankaya'nın Yazıları, Nisan
"Çiğdem Sezer'le Söyleşi", Ahmet Özer, Haziran
"Sabahattin Yalkın'a Sorular" Haydar Ünal, Temmuz

DERGAH
"İslâm Modernizmi ve Akif'e Dair Birkaç Not" İsmail Kara, Nisan
"Bir Mistik Eda Şairi Olarak Ahmet Muhip Dıranas" Mehmet Erdoğan, Ağustos
"Cahit Külebi'nin Şiiri" Turan Karataş, Eylül
"Haşim'in 'Yollar'ına Kem Gözle Bakan Şair" Hasan Akay, Ekim
"Bir Amatör Şair: Üstad Recaizade Mahmut Ekrem" İhsan Sâfi, Kasım

DİL DERGİSİ (Tömer-Ankara)
"Yedi Meşaleciler Ortak Kitabı ve Yedi Meşaleciler" Oktay Yivli, Mayıs
"Edebiyat Dostları: Behçet Necatigil" H.Rıdvan Çongur, Ekim

DİL VE İNSAN (Tömer-Kayseri)
"Cahit Külebi'nin Damıtılmış Şiirleri", Ahmet Ada, Temmuz/Ağustos

DİZE
"Şiirin İzlek, Sorunu", Veysel Çolak, Şubat
"Dil-Düşünce-İmge", İsmail Mert Başat, Mayıs/Temmuz
"Turgut Uyar'lı Yazılar" Muhsin Şener, Mayıs/Haziran

DÜŞLEM
"Külebi'nin Şiirinde Benzetmeler ve Yapı Özellikleri" Abdülkadir Budak, Temmuz
"Bursa Yeşili Bedri Rahmi'de Mülteci", Ali Aksoy, Eylül
"Çelebi'nin Ayna'sı", Sabit Kemal Bayıldıran, Ekim

DÜŞLER
Anladım Bu Şiir Başkadır" (C Külebi Şiiri Üzerine) Haydar Ergü-

len, Mayıs; "Sina Akyol ile Söyleşi" Mayıs
"Şiir ve Ahlâk Bağlamında Yeni Bir Şiir Tasarımına Doğru" Oktay Taftalı, Mayıs; "Eleştiri, Şiir, Karşılaştırma" Veysel Çolak, Mayıs
"Bilgi ve Hikmet Işığında Bir Şiir Eleştirisine Doğru" Alper Çeker, Mayıs

EDEBİYAT DERGİSİ (Tömer-İstanbul)
"Bir Sıkı Şair-Edip Cansever" Ece Ayhan, Mart/Nisan
"'Hiç Kimsenin İlgilenmediği Olayların Tarihçisi' Olarak Edip Cansever" Bâki Asiltürk, Mart/Nisan
"Edip Cansever'de Tipler ya da 'Öyleyse Yaşam Ne Bayan Sara'" Doğan Hızlan, Mart/Nisan
"Edip Cansever Şiirinde Dramatik Öge" Güven Turan, Mart/Nisan
"Edip Cansever Şiirine Bir Yaklaşım", Ayten Mutlu, Mart/Nisan

EDEBİYAT GÜNCESİ
"Şiir Sinema İlişkisi I-II", Hakan Savaş, Şubat/Mart-Nisan/Temmuz

GÖSTERİ
Abdülkadir Budak Gömleği Şiir Desenli İmzası Şair" Haydar Ergülen, Ocak
"İlhan Berk'le Konuşma , Semih Kaplanoğlu, Haziran
90'lı Yılların Şiiri Dosyası: Orhan Kâhyaoğlu, Tuna Kiremitçi, Verda Ülkü, İmgehan, Metin Celâl, Haydar Ergülen, Ömer Erdem, Didem Madak, Enderemiroğlu, Ayhan Kurt, Süleyman Çobanoğlu, Enver Ercan, Nizamettin Uğur, Mustafa Köz, Osman Çakmakçı, Yılmaz Arslan'ın yazıları, Kasım

İPEK DİLİ
"Teoride Günümüz Türk Şiirine Giriş" Alper Çeker, Mayıs, Ekim, Aralık.

KAVRAM KARMAŞA
"Entelektüel ve Şair: Aydın, Gri, Karangu", Hayati Baki, Ocak/Şubat

KİTAP-LIK
"küçük İskender'e Sorular", Birhan Keskin, Ocak/Şubat
"Söz Acıda Sınandı" (Ahmet Oktay), Yücel Kayıran, Ocak/Şubat
"Bazı Şiirler Bedeliyle Birlikte Büyür" (Birhan Keskin), Haydar Ergülen, Ocak/Şubat

"Sözcük'ün Babası Melih Cevdet Anday" Ayhan Bozkurt, Eylül/ Aralık

LUDİNGİRRA
Dosya Ece Ayhan (Bahar 97)
"Ece Ayhan'a Sorular"
"'Esas Duruş, Mülkün Temelidir'", Ece Ayhan
"İçkin Bir Ece Ayhan Sözlüğü", Mehmet Rifat
"Bildirgesi 'Yort Savul'", Necmiye Alpay
"Düzyazımız da Karadır Abiler", Doğan Hızlan
"Ece Ayhan'ın Şiirinde Dil ve Bağlam", Orhan Koçak
"Kendisini Başlatmıştır... , Hulki Aktunç
"İkinci Yeni Şiirinin Uzağında *Kınar Hanımın Denizleri*" Orhan Kâhyaoğlu
"Ece Ayhan, Şiirini Açıklıyor", Konur Ertop
Açık Mektup", Haydar Ergülen
"Ece Ayhan İçin", Ahmet Soysal

"XX. Yüzyıl Türk Şiirinde Aşk", Eray Canberk
"Gösterge Avcıları", Mehmet Rifat

Dosya Çağdaş Şiirde Mistik Öge (Yaz 97)
"Şiirde Zaman ve Mistik Öge" Önay Sözer
"Göz Kamaştıran Karanlık Işık", Güven Turan
"Metafizik Çekimler", Ebubekir Eroğlu
"N. F. Kısakürek'in Çilesi'nin 'Takdim'i ve 'Poetika'sı", Mehmet Rifat
"Tanpınar'ın Şiiri ve Gizemcilik", Mustafa Öneş
"Dağlarca'da Şiirsel Tasavvufun İzleri", Doğan Hızlan
"Dıranas'ın 'Aşkın İçselleşmesi ve Mistikleşmesi'", Kemal Bek
"Ruhun Buğuları" Verda Ülkü
"İlhan Berk'le Gitmek", Önder Otçu
"Ömer Öfkesinde Yahudalık da mı Yok", Ayhan Kurt
"Maverasını Arayan Adam: Zarifoğlu", Murat Yalçın
Ayna, Ayna, En Gezimli Kim?", Konur Ertop
"80'li Yılların Şiir Adasında" Orhan Kâhyaoğlu
'Kökler Mercanlaşırken', Necmiye Alpay
"Mistik, Mistisizm ve Şiirimiz" Kâmil Eşfak Berki

"Ödül Şiirin Neyi oluyor?" Yücel Kayıran

Dosya Turgut Uyar (Güz 97)
"Üç Düzlem", Necmiye Alpay
"Sıkı Şairlerden Turgut Uyar ya da Sivil Şair", Ece Ayhan
"Turgut Uyar'ın *Divan*'ında 'Gelenek ve Şiir'", Kemal Bek
"Pablo, Samuel ve Turgut", Ergin Yıldızoğlu
"'Geyikli Gece'nin Sonrasında Turgut Uyar", Konur Ertop
"Yalnızlığın Kusursuz Çekirdeği" Önder Otçu
"Turgut Bey'e Güz Mektubu", Tuna Kiremitçi
"Turgut Uyar Üzerine Dîvanî Notlar", Doğan Hızlan
"Düşünen Şiir, Duyan Şiir", Mehmet Can Doğan

'Severim İmkânsızı İsteyeni' (Akif Kurtuluş üzerine), Ayhan Kurt
"Virgülün Elinden Tutan Çocuk'un Seyreltilmiş Düşleri" (Haydar Ergülen'in şiiri üzerine), Murat Batmankaya

MORCA
"Hümanizm ve Nâzım Hikmet'in Yapıtlarında Hümanizm" Vecihi Timuroğlu, Temmuz
"Fikret Demirağ ile Kıbrıslı Türklerin Şiiri Üzerine Söyleşi" Ahmet Tüzün, Eylül

MOZAİK
"Can Yücel ile Tüyap'ta" (söyleşi), Ali Hadi Gözütok, Ocak
Ataol Behramoğlu ile Söyleşi", Şengül Çolak, Nisan

POETİK'US
"İsa, Musa Herkes ya da Hiç" (Yusuf Alper'le Söyleşi), Ağustos

SON DUVAR
"Dünya Boşlukta Dönüyor, Şiir de" (H. Ergülen), Mehmet Can Doğan, Ekim
"Kırk Şiir ve Bir... Şairi Haydar Ergülen", Mehmet Can Doğan, Ekim

SÖYLEM
"Turgut Uyar'lı Yazılar" Muhsin Şener, Mayıs-Haziran-Temmuz

ŞİİR-LİK
Dışavurumculuk Dosyası, Ocak
Günümüz Alman Şiiri Dosyası, Nisan
Günümüz Fransız Şiiri Dosyası, Mayıs

Demokratik Alman Şiiri, Haziran
Günümüz Amerikan Şiiri, Temmuz
Meridyen, Paul Celan (1960'ta Georg Büchner Ödülü Konuşması)
İki Dillilik Eksiklik mi Zenginlik mi?, Yüksel Pazarkaya, Kasım
Cahit Külebi'nin Damıtılmış Şiirleri, Ahmet Ada, Kasım

ÜTOPİYA
Ece Ayhan'la Söyleşi, Kış 97
Can Yücel'le Söyleşi, Bahar 97

VARLIK
"Kuyuda Bir Yusuf-Ercüment Uçarı", Nurullah Can, Ocak
"Şiir ve Terbiye", Şavkar Altınel, Şubat
"Kesit: Gelenek Kuramsallaşma ve Edebiyat Yıllıkları" Tuğrul Tanyol, Mayıs
"İhtiyar Yüzyıla" (Şükran Kurdakul), Sennur Sezer, Ağustos
Avluya Düşen Gölge" (İlhan Berk), Zeynep Uzunbay, Ağustos
"Eray Canberk'le Konuşma" (Nur Saka), Ekim
"Necatigil'in 'Nilüfer'i" Sabit Kemal Bayıldıran, Aralık

VİRGÜL
"Okuduğum En Değerli Kitap" (E. Ayhan Şiiri), Chris King (çev. O. Koçak), Ekim
"Bir Çocuğun Yüreğindeki Eğrilik" (E. Ayhan Şiiri), Ali Çakmak, Ekim
Jestlerin Ölümü" (Seyhan Erözçelik), Osman Çakmakçı, Ekim
"Kırgınlıklar Galası" (A. Kurtuluş), Mehmet H. Doğan, Kasım

YAŞASIN EDEBİYAT
"Şiir Nereye Gidiyor" (Panel), Aralık

YELKEN (Mersin)
"Kayıkçı Kul Mustafa ve Bilinmeyen Bir Şiiri" D. Ali Şahinoğlu, Ocak
"Nâzım Hikmet'in Şiirindeki Şeyh Bedrettin", Zafer Önler, Mart
"Nâzım Hikmet: İki Şiir" İsmail İşcen, Haziran

YENİ BİÇEM
"Şiir, Bugün", Mehmet H. Doğan, Mart
Ahmet Haşim'i Anlamak ya da Değerleri Savunmak" Mustafa

Durak, Mayıs
"Çık Benim Şair Tabiatım", Mehmet H. Doğan, Haziran
"'İmzası Gül' Kitabına Dokunaklı Eleştiriler" Tuncer Uçarol, Temmuz
"Yolculuk: Hep Bugüne", Ramis Dara, Eylül
"Günümüz Şairlerinden Biri" (Şavkar Altınel), Ramis Dara, Ekim
"1997 Adam Şiir Yıllığı ve Şiirimizin Genel Görünümü" İhsan Ünver, Ekim
"Opera'da Yer-Evren Sarmalı ve Kaos", Hilmi Haşal, Ekim
"Bir Kitabın Serüveni", Ahmet Oktay, Kasım
"Kasabalı Lorca'lar" Veysel Çolak, Aralık

YİNE HİŞT
"İyi ki Şiir Okunmuyor" Altay Öktem, Ekim/Kasım
"Şiirin Şiirseverlerden Kurtulması Gerek", Altay Öktem, Aralık

ÖDÜLLER

Cemal Süreya Ödülü
Mehmet Mümtaz Tuzcu: *Sevda Adıyla*, Yayımlanmış kitap
Sina Akyol: *Meğer Söz Gümüş*, Yayımlanmış kitap
Enver Ercan: *Geçtiği Herşeyi Öpüyor Zaman* Dosya

Altın Portakal Şiir Ödülü
1. Ödül Enis Batur - *Opera*
2. Ödül: Sina Akyol -*Meğer Söz Gümüş-Avluda*

Pen Şiir Ödülü (Edip Cansever adına)
Büyük Ödül'e değer yapıt bulunamadı
Yarışma Özel Ödülleri: Mehmet Kâzım, Mehmet Atilla, H. Önder Okay.

Hüseyin Topçugil Şiir Ödülü
Müslüm Çelik: *Hayriye Yitik Ülke*

Behçet Necatigil Şiir Ödülü
Haydar Ergülen: *Kırk Şiir ve Bir...*

Halil Kocagöz Şiir Ödülü
Bejan Matur: Rüzgâr Dolu Konaklar - Basılı Kitap
Halil İbrahim Özcan: *Kırk Zar* - Yayımlanmamış Dosya
Zeynep Köylü, *Yalnızlığın Göç Mevsimi* Dosya, arasında paylaştırıldı.
Ahmet Kâzım, *Yılkı Teknesi* - Övgüye değer bulundu.

İbrahim Yıldız Şiir Ödülü
Hasan Hüseyin Yalvaç ile Ayten Mutlu arasında paylaştırıldı. Ayten Mutlu, ödül sonuçları belli olmadan ödülden çekildiğini bildiren bir açıklama yaptı. Mehmet Kâzım, Metin Güven ve Haşim Kanar yapıtlarıyla övgüye değer bulundular.

Ceyhun Atuf Kansu Şiir Ödülü
Oya Uysal, *Uçuruma Düşen Nehir* (Dosya)

Behçet Aysan Şiir Ödülü
Devrim M. Dirlikyapan, *Karla Gelen*

Yunus Nadi Şiir Ödülü
Derya Çolpan, *Ses Sözden Eksilince* (Dosya)
Enver Ercan, *Geçtiği Her Şeyi Öpüyor Zaman* arasında paylaşıldı.

Yaşar Nabi Nayır Gençlik Şiir Ödülü
Selim Temo-Ödül
Gonca Özmen ile Önder Devrim Aksakal "dikkate değer" bulundu.

Ali Rıza Ertan Şiir Ödülü
Timuçin Özyürekli-Birincilik Ödülü
Hande Zaim, Nejat Gacar "Başarı" ödülleri

Dünya Kitap Dergisi Şiir Ödülü
Arzu K. Ayçiçek

Nektar Şiir Ödülü
1. Ali Hikmet Eren
2. Serap Erdoğan
3. Zeynep Kurada
Can Bolat-Jüri Özel Ödülü

1997'de YAYIMLANAN ŞİİR KİTAPLARI

1997 Yıllığına Girmeyen 1996 Baskılı Şiir Kitapları

Akyol Ahmet Can, *Hüzündür Aşk*, Yön Yay.
Ateş Nihat, *Günışığı Şiirleri*, Bulunmaz Yayımcılık
Bilsel Şeref, *Dar Zaman Rivayetleri*, Üniversite Kitabevi Yay.
Cemgil Kemal B., *Kanlı Kitap*, Piya Kitaplığı
Çimen Celal, *Neşter Teorisi*, Piya Kitaplığı
Duman Binali, *Hayatı Sevdir Bana*, Piya Kitaplığı
Erdoğan Yılmaz, *Kayıp Kentin Yakışıklısı*, Sel Yay.
Günçe Ali Ersin, *Güzel Matematik*, Şiir Ülkesi Yay.
Karaahmetoğlu İsmail, *Güldüşün Güneşi*, Ümit Yay.
Kutlu Sinan, *Işık Sapağı*, Bulunmaz Yayımcılık
Kuyumcu Namık, *Bir Şakayım Dünyada*, Piya Kitaplığı
Okay Süleyman, *Şakayık*, Belge Yay.
Şimşek Aydın, *Ayrılıklar İmgedir*, Etki Yay.
Topçu Alaattin, *Aşkın ve Aklın Dengesizliğinde*, Suteni Yay.
Yurttaş Hüseyin, *Yirminci Yüzyıl Ağıtları*, Bilgi Yay.

1997 Yılında Yayımlanan Şiir Kitapları

Adalı İnci, *Kalpsedim*, Prospero Yay.
Akay Mehmet, *Gece Metrosu*, Doruk Yay.
Akkanat Cevat, *Kara Oyun*, Kırağı Yay.
Akova Akgün, *Aşk ve Kuyruklu Yıldız*, Çınar Yay.
Akünal Safa, *Ötelerde*, Etki Yay.
Akyol Ahmet Can, *Yüreğim Sınanmıştır;* Yön Yay.
Alper Yusuf, *Kanayan Şiirler-Zamanın Kırılan Aynasında*, Era Yay.
Alphan M. Mazhar, *Aşk Kül ve Köz*, İleri Kitabevi Yay.
Altınçekiç Hakan, *Vazgeçilmez Zamanlar*, Berfin yay.
Altınel Şavkar, *Donuk Işıklar*, Adam Yay.
Aröz Yetkin, *Umudum Bırakma Beni*, Güldikeni Yay.
Arslan C Hakan, *Hey! Jack, Gary, Allen, Alp*, Yapı Kredi Yay.
Arslanbenzer Hakan, *Reis'in Kara Merhemi*, Dergâh Yay.
Aruoba Oruç, *Ne Ki Hiç, Haikular*, Varlık
Atabaş Hüseyin, *Saydam ve Gizli*, Doruk Yay.

Atmaca İdris, *Mayası Onur*, Gerçek Sanat Yay.
Aydemir Gonca, *Söylesem Duyarlar mı?*, Prospero Yay..
Aydoğan Mustafa, *Kendini Aynalarda Çoğaltan Şehir*, İz Yayıncılık
Aycı Ahmet, *Mor Kitap*, Kırağı Yay.
Aydın Serdar, *Nilgün Marmara Metinleri ve Eragmanlar*, İzlek Yay.
Aykm Bedrettin, *Yalnızlıklar*, Hera Yay.
Azar Adnan, *Payçalanmış Zamanlar*, Gibi Yay.

Başaran, *Koca Bir Troya Dünya*, Çınar Yay.
Başat İsmail Mert, *Geyik ve Yolcu*, Gibi Yay.
Başer Mehlika, *Şiir Bahçemde Sis*, Kendı Yay.
Batur Enis, *Doğu-Batı Dîvanı*, Yapı Kredi Yay.
Behram Nihat, *Hey Çocuk*, Milliyet Yay
Berk İlhan, *Şeyler Kitabı-Ev*, Sel Yay.
Biçici İhsan Fikret, *Şıpka'ya Mektuplar*, Toplum Yay.
Biçici İhsan Fikret, *Vay Limin*, Toplum Yay.
Birsel Salâh, *Baş ve Ayak*, Adam Yay.
Birsel Salâh, *Sevdim Seni Ey İnsan*, Adam Yay.
Budak Abdülkadir, *Aşk Beni Geçer*, Era Yay.
Bulut Recep, *Yaşam Çizgileri*, Sam Yay.

Canberk Eray, *Ebrular*, Oğlak Yay.
Cengizkan Ali, *Öğle Suyu*, METU Press Yay.
Cinozoğlu Hüseyin Avni, *Serçe Umudu*, Suteni Yay.
Coşkun Cengiz, *(.)*, Kırağı Yay.

Çağlayan Haldun, *Ölü Doğmuş Şiirler*, Akdeniz Yay.
Çakır Cemile, *Her Yüzde Yangın*, Toplumsal Dönüşüm Yay.
Çetin Ergül, *Zambak ve Yontu*, Öteki Yay.
Çetin Mehmet, *Aşkkıran*, Piya Kitaplığı
Çolpan Derya, *Ses Sözden Eksilince*, Era Yay.

Danabaş Ali Ekber, *Sokak*, Suteni Yay.
Demirağ Fikret, *Eros'un Oku*, Hera Yay.
Demirci Metin, *Ne Çok Sen Varmış Senden Sonra*, Kırağı Yay.
Deniz Gamze, *Aşk Bizi Ayıracak*, Ulusal Yay.
Dirlik Ünal Şöhret, *Sen Şimdi Güneyde I-II*, Kendi Yay.
Doğan Mehmet Can, *Törenler ve Komplolar*, Mağara Kitapları
Doğan Şakir, *Karıncaların İntiharı*, Kora Yay.
Doğu Baran, *Entelektüel Çağrı*,

Durbaş Refik, *Düşler Şairi*, Adam Yay.

Ercan Enver, *Geçtiği Her Şeyi Öpüyor Zaman*, Varlık Yay.
Eren Ali Hikmet, *Yağmura İçerden Bakmak*, İzlek Yay.
Ergülen Haydar, *40 Şiir ve Bir...*, Varlık Yay.
Ergüven Abdullah Rıza, *Tersine Akan Irmak*, Berfin Yay.
Erözçelik Seyhan, *Gül ve Telve*, Yapı Kredi Yay.
Ersoy Süreyya, *Yılan (S29/1-S)*, Kendi Yay.
Ersöz Cezmi, *Yok Karşılığı Yüzünün*, Çınar Yay
Eryüksel Gazanfer, *Aşk Hiçlik ve Her Şey*, Çankaya Bel. Yay.
Esaslı Seval. *Kışkırtıcı Çekirdek*, Toplumsal Dönüşüm Yay.
Esen Şükrü, *Başeğmezlikti Kaderim*, Tuna Yay.
Eyüboğlu Cansever, *Sevenler İçin Sevgi Defteri*, Akdeniz Yay.

Fidancı Mehmet S., *Şi'rpençe*, Mağara Kitapları
Fülütçüoğlu Ege, *Yağmurun Fincanındaki Kahve*, Şiir Atı Yay.

Gökçe Şenel, *Gözlerimiz Külrengi*, Berl'in Yay.
Gönenç Tekin, *Gönlü Güvercinli Kadın*, Cep Kitapları Yay.
Gültaş Veysel, *Hüznün Adresi Yok*, Kendi Yay.
Günbaş Ahmet, *Göçkün*, Etki Yay.
Güneş Cem, *Kutup Geceleri*, Güldikeni Yay.
Güven Metin, *Gece Müziği*, Suteni Yay.
Güven Metin, *Aşk Bitti Akşam Sürüyor*, Prospero Yay.
Güven Metin, *Geriye Söz Kalır*, Hera Yay.

Halman Talât Sait, *İki'ler*, Bilgi Yay.
Haşal Hilmi, *Venüs'le Aşk*, Ekin Yay.

İnal Celâl, *Dili Zaman Şiirleri*, Öteki Yay.
İnce Kaan, *Kan*, İzlek Yay.
İzci Adil, *Günizi*, Hera Yay.

Kantürk Turgay, *Göl Felaketleri*, No Yirmiyedi Yay.
Kara Gülşah Fındık, *Yollar Yine Göçebe*, Kora Yay.
Kaya Şerafettin, *Ben'siz Tanrı*, Hera Yay.
Kayıran Yücel, *Hayaline Firar Edemeyenlerin Afsunu*, Ekin Yay.
Kayra Cahit, *Kadıköy Rüzgârları*, Boyut Kitapları
Kıyat Mehmet, *Sesler*, Karşı Yay.
Koray Yunus, *Karşı Kitap*, Doruk Yay.

Koyun Hilal, *Hâlâ Her Şey Olabilir*, Kozalak Yay.
Kurdakul Şükran, *İhtiyar Yüzyıla*, Ümit Yay.
Kurtuluş Akif, *Kırgınlıklar Galası*, Avesta Yay.
küçük İskender, *Ciddiye Alındığım Kara Parçaları*, Yapı Kredi Yay.

Mendi Burhan, *Yalnızlık Umutları*, Özgün Yay.
Menteş Murat, *Kuzgunun Gölgesi*, Yedi İklim Yay.
Mert Özkan, *Bir Dünyalının Notları* (Top. Şiirler 1960-1995) Yapı Kredi Yay.
Mungan Murathan, *Oyunlar İntiharlar Şarkılar*, Metis yay.
Mungan Murathan, *Mürekkep Balığı*, Metis Yay.
Mungan Murathan, *Başkalarının Gecesi*, Metis Yay.

Namdar Osman, *Sukuşu Beklemeleri*, Öteki Yay.
Noyan Erdal, *Muhacir*, Kırağı Yay.
Nur, *Ay Yorgunu*, Hera Yay.

Odabaşı Yılmaz, *Aşk Bize Küstü*, Doruk Yay.
Oğuz Oğuz, *Dağlar da Yarışır*, Art Yay.
Oluklu İbrahim, *Kimi Zaman Bir Başına*, Damar Yay.
Omay Sumer, *Yaz Dağınıklığı*, Dünya Yay.
Orakçı Cengizhan, *Ateş Bahçeleri*, Mağara Kitapları
Otyam Nusret Kemal, *Suyüzü*, Karşı Yay.

Öncü Ozan, *Seyit Rıza ve Pir Sultan'ın Ben*, *Kora Yay.*
Önem Baha, *Uzak Güz*, Hera Yay.
Özcan Halil İbrahim, *Kırık Zar*, Hera Yay.
Özdemir Latif, *Yasak Aşka Şiirler*, Kora Yay.
Özelli Fergun, *Aşkıya*, Piya Kitaplığı Yay.
Özeren Ali İhsan, *Çocukça*, Etki Yay.
Özger Arkadaş Z., *Sevdadır* (Ek şiir ve mektuplarla 5. Basım), Mayıs Yay.
Özkırım Çetin A, *Düş Erimi*, Cem Yay.
Önel Arife Kalender, *Gül Küstü*, Hera Yay.

Peker Hüseyin, *İnsan Arkadaşınındır*, Yapı Kredi Yay.
Pınarbaşı Erhan, *Kar Üşüdü*, Ulusal Yay.
Pınarbaşı Mustafa, *Akşam İner Yağmura Tutunarak*, Kırağı Yay.

Sakallı Buran, *İlyada*, Kırağı Yay.

Salman Yeşim, *Zaman Kitabı*, Adam Yay.
Sarıgül Muzaffer, *Islak Yorumları*, Toplumsal Dönüşüm Yay.
Seçkin Özgen, *Bugünü Yaşayan Kalır*, Damar Yay.
Sever Serhat, *Aşk Ayetleri*, Armoni Yay.
Sır İsmail Hakkı, *Borazan Vakti*, Kendi Yay.
Sönmezler Hüseyin, *Yağmur Öncesi*, Kırağı Yay.
Sözügeçer Ali Atıf, *Ali Veli 49 50*, Prospero Yay.
Sunal Levent, *Mevsim Birdenbire*, Dergâh Yay.
Sorgun Elif, *İçimizdeki Günler*, Hera Yay.

Şafak Halim, *Bireylikler*, Suteni Yay.
Şanal Abdullah, *Uçurum Kokan Okyanus*, Akdeniz Sanatevi Yay.
Şanal Abdullah, *Adın Türkülerimde*, Akdeniz Sanatevi Yay.
Şendal İbrahim Yaşar, *Göresim Geldi*, Kendi Yay.
Şengüler Filiz, *Yaprak Döküntü*, Kendi Yay.

Taftalı Oktay, *Kan Geleneği*, Era Yay.
Taner Mehmet, *Siperler*, No Yirmiyedi Yay.
Tanyol Tuğrul, *Toplu Şiirler/1971-1995*, Yapı Kredi Yay.
Tarıman Betül, *Üzgündü Kırlar*, Çankaya Bel. Yay.
Tenekeci İbrahim, *Üç Köpük*, Dergâh Yay.
Tekin Havva, *Yazılmasın Ayrılık*, Ürün Yay.
Tok Gökhan, *Gülümseyen Çiçekler*, İzlek Yay.
Topaloğlu Enver, *Kristal Kral*, No Yirmiyedi Yay.
Turgut Engin, *Bayan Elma*, No Yirmiyedi Yay.
Turgut Mahmut, *At Dağları Sırtından* (Şiirler/Fotoğraflar), Güldikeni Yay.

Uğraş Öztürk, *Fırat'ın Suyüzlü Çocukları*, Piya Kitaplığı
Uğurlu Nurer, *Mor Beyaz Arası*, Örgün Yay.
Uysal Oya, *Uçuruma Düşen Nehir*, Era Yay.

Üren İhsan, *Gözyaşı Şişesi*, Suteni Yay.
Üren İhsan, *Japongülü Gibi*, Suteni Yay.

Yalçınkaya Ahmet, *Dağlarda Yer Yok*, Kırağı Yay.
Yalkın Sabahattin, *Sabahı Düşünmek*, Yarın Yay.
Yaşın Mehmet, *Işık-Merdiven*, Adam Yay.
Yazıcı Halim, *Beyaz Atların Yelesinde*, Etki Yay.
Yeşildağ Yılmaz, *Cinnet ve Cinayet*, Piya Kitaplığı

Yıldız Mustafa, *Yangın,* Suteni Yay.
Yıldız Mustafa, *Aşkın Uzak Ülkesi,* Suteni Yay.
Yılmaz Ali, *Askerler Dönün Evinize,* Toplum Yay.
Yurttaş Hüseyin, *Çürüme,* Bilgi Yay.
Yüce Ali, *Sevgim Servetimdir,* Bilgi Yay.

Çeviri Şiir Kitapları-Antolojiler

Henry Reed, *Yıldızlı Şölen* (Çev. Coşkun Yerli), İyi Şeyler Yay.
A. S. Puşkin, *İnsanüstü Bir Anıt Diktim Kendime* (Çev. A. Behramoğlu), Adam Yay.
Furuğ, *Sadece Ses Kalıcıdır,* (Çev. Cavit Mukaddes) Yapı Kredi Yay.
Sohrab Sepehri, *Başlangıcın Sesi,* (Çev. Cavit Mukaddes) Yapı Kredi Yay.
F. G. Lorca, *İlk Şiirler,* (Çev. Sait Maden), Çekirdek Yay.
Mario Luzi, *Simone Martini'nin Dünyevî ve Semavî Yolculuğu* (Çev. Işıl Saatçıoğlu) Yapı Kredi Yay.
Taner Baybars, *Seçme Şiirler/Selected Poems 1947-1997,* (Çev. M. Yaşın) Yapı Kredi Yay.
Mabeyinci Pavlos, *Altın Yağmur,* (Çev. Samih Rifat), Adam Yay.
Salvador Dali, *Büyük Mastürbatör,* (Çev. Gürhan Tümer), Varlık Yay.
Andrey Voznesenski, *Telefon Kulübesi,* (G. Durusoy-M. Husanov-A. Necdet) Broy Yay.
Vénüs Khoury-Ghata, *Gölgeler ve Çığlıklar* (Çev. Metin Cengiz, Yön Yay.
Pablo Neruda, *Aşk Soneleri-Ateşten Kılıç* (Çev. Metin Cengiz)
Kobayaşi İssa, *Ömrümde Bir Yıl,* (Çev. Coşkun Yerli), İyi Şeyler Yay.
Sapho'nun Bütün Şiirleri (Çev. Kriton Dinçmen). Yön Yay.

Unutulmayan Toplumcu Şiirler Antolojisi (Haz. Cansever Eyüboğlu) Akdeniz Yay.
Baudelaire'den Günümüze Fransız Şiir Antolojisi, (Haz. A. Necdet), Adam Yay.
Ağıtlar, (Haz. Yaşar Kemal), Adam Yay.
Cumhuriyetten Yarına Bursa Şiirleri (Haz. Nahit Kayabaşı). Bursa Tic. Bor. Yay.

Melih Cevdet Anday / Seçme Şiirler, (Seç. M. C. Anday) Adam Yay.
Oktay Rifat / Seçme Şiirler, (Der. M. Fuat) Adam Yay.

Cahit Külebi / Seçme Şiirler, (Der. M. Fuat) Adam Yay.
İlhan Berk / Seçme Şiirler, (Seç. İ. Berk) Adam Yay.
Edip Cansever / Seçme Şiirler, (Der. Memet Fuat) Adam Yay.
Ataol Behramoğlu / Seçme Şiirler, (Seç. A. Behramoğlu) Adam Yay.
Salâh Birsel / Seçme Şiirler, (Seç. S. Birsel) Adam Yay.
Sabri Altınel / Seçme Şiirler, (Der. Memet Fuat) Adam Yay.
Özdemir Asaf / Seçme Şiirler, (Seç. Şairin ailesi) Adam Yay.
Refik Durbaş / Seçme Şiirler, (Seç. Refik Durbaş) Adam Yay.
Nâzım Hikmet / Seçme Şiirler, (Der. Memet Fuat) Adam Yay.
Orhan Veli / Seçme Şiirler, (Der Memet Fuat) Adam Yay.
Bütün Şiirlerinden Seçmeler, Jura Soyfer (çev Ahmet Cemal), Kavram Yay.
Bütün Şiirleri, Ingeborg Bachmann (çev. Ahmet Cemal), Kavram Yay.
Bütün Şiirlerinden Seçmeler, Bertolt Brecht (çev. Turgay Fişekçi), Kavram Yay.
Bütün Şiirlerinden Seçmeler, Aragon (çev. Bahadır Gülmez), Kavram Yay.
Barbarları Beklerken, Konstantinos Kavafis (çev. E. Alova-B. Pirhasan), İmge Yay.
Ağıttan Umuda, (Haz. Zerrin Taşpınar), Edebiyatçılar Derneği Yay.
Hece Taşları (Haz. Mehmet H. Doğan), İyi Şeyler Yay.

1996'da Şiir ve Şiir Sorunları, Haz Sedat Şanver-Muzaffer Sarıgül, Etki Yay.
1997 Şiir Coğrafyamız, (Haz. O. Bolulu editörlüğünde H. Atabaş..A. Budak. M. Mahzun Doğan, H. Karakuş, K. Özer, A. Özer, Ö. Seçkin.) Damar Yay.

Şiir Üzerine Kitaplar

Edip Cansever'de Şairin Kanı, Veysel Çolak, Era Yay.
Gökyüzü Mavi Kaldı, Yaşar Kemal-Sabahattin Eyuboğlu, Adam Yay.
İsrafil'in Sûr'u, Ahmet Oktay, Yapı Kredi Yay.
Şiirin Dili Yapısı İşlevi, Ali Yüce, Doruk Yay.
Resmin Gölgesi Şiire Düştü-Türk Edebiyatında Tablo Altı Şiirleri, (Haz. M. Kayahan Özgül), Yapı Kredi Yay
Seyrüsefer Defteri, Enis Batur, Yapı Kredi Yay.
Poetika, İlhan Berk, Yapı Kredi Yay.
Sözümüz Şairlerden Şiirlerden, Vedat Yazıcı, Prospero Yay.

Cangüncem, küçük İskender, Yapı Kredi Yay.
Opera Odağında Enis Batur Şiiri-Sempozyum Bildirileri, (Yay. Haz. Mustafa Durak), Altın Portakal Kültür ve Sanat Vakfı Yay.
Yasemin ve Martı, Refik Durbaş, Adam Yay.
Şiirin Kanadında Mektuplar, Ataol Behramoğlu-Metin Demirtaş, Top. Dön. Yay.
Düş Körükçüleri, Fahrettin Koyuncu, Suteni Yay.
Servet-i Fünun'a Kadar Yeni Türk Şiirinde Şekil Değişmeleri, M. Fatih Andı, Kitabevi Yay.
Şiir ve Yenilik, Veysel Öngören, Broy Yay.
Gösterge Avcıları, Mehmet Rifat, Yapı Kredi Yay.
Ne Altın Ne Gümüş (Söyleşiler), Özdemir İnce, Telos Yay.

Fazıl Hüsnü Dağlarca

Fazıl Hüsnü Dağlarca (1914) son ürünlerini, *Tapınağa Asılmış Gövdeler* adı altında Milliyet Sanat Dergisi'nin ekleri olarak yayımlanmaya başlandı.

AĞAÇ

Orman yağmur değirmeni
Gövdemiz vardığı son bilinç suyun

En bitkisel yaratık insancıklar
Düşünceleri buluşları bir damlası koyuluğunda suyun

Bir eylemdir yaptığımız ettiğimiz
Akışı duyulur bütün anlamlar üzre suyun

O bilginin yaprağıdır Merih'teki araç
O bilgin... dalıdır suyun

AKŞAM YEMEĞİ

Bir yemiş var görünen görünmeyen
Görünenin görünmeyenin bir yemişi var

Neden olmasın ki
Hepsinin yapısında sudan gelme yaratılım var

Uçuşurken tadın sesi... milyarlarca başlangıç
Kanat kanat sayısız tohum türküsü var

Uluslar sarı kara ak kızıl... uzanmış birer el
Toplanacak verilecek yaşama var sevgi var

(*Milliyet Sanat Eki, Sayı 414, 15 Ağustos 1997*)

Melih Cevdet Anday

(1915)

ŞARAP

Başından geçenleri dinledik Niobe
Başından geçeni dinledik
Eskiden taşlar da ağlardı
Ağlayıp unutarak geçirdik zamanı,
Kimse kendi zamanında gelmiyor
Üzülme, ölüm yaşıyor Niobe.
Nietzsche, deli Nietzsche, 1844 - 1900,
Ölürken ağladı, güzel şeyler yazmışım
Dedi başucundakilere
Unutulur, sonra ağlanır
Üzülme, ölüm yaşıyor Niobe.
Bırak da sana geleceği anlatayım
Ölümdür yaşamın bekçisi
Üç kez ölür insan ararken
Unuttuğunu, unutma bunu.
Ölürken usunda bir şey kalır
Önemsiz bir şey, kar yağışı gibi,
Dalgınlığımız bundandır, suskunluğumuz bundan.
İşte böyle sürüp gider doğum öncesi.
Dinle Mursilis:
Nu ninda ezzateni vattaram ekuteni,
Şarap yaşlılıkta içilir.

(*Ludingirra*, 1, Bahar 1997)

HOMEROS BÖYLE DERDİ

Gökyüzüne bakarken âmâ oldum
Düşüncemin gömütlüğüne doğru
Bütüm imgeler büyü oldu
Kaleler gibi ıssız kaldım

Gün doğsun unuturum nasılsa
Nesnel bir rastlantıydı düşüm
Üstüm başım yaprak olmuş olmamış
Düşünceden ayrı düşündüm

Doğadan kopmanın acısı
Şiiri koydum onun yerine
Şafaklar bulutlar yıldızlar gibi
Dizeler kaldı belleğimde

Işıyan dolaşan kırpışan.

(*Yaşasın Edebiyat 1, Kasım 1997*)

Cahit Külebi

(1917-1997)

Çağdaş şiirimizin çınarlarından, Karacaoğlan'ın "bacanak"ı Cahit Külebi'yi 20 Haziran 1997 günü yitirdik. *Yangın* adlı kitabından bir şiiriyle anıyoruz kendisini.

BİR MUTSUZLUK TÜRKÜSÜ

Sana ırmaklardan bir rüzgâr saç gönderdim,
Bir çift göz gönderdim badem çağlasından,
Bir çift dudak gönderdim, sıcak bir ten
Ayvayla sedef karışmasından.

Sana gençliği gönderdim, en etkeni renklerin
Ve çıplaklığı ki, giysilerin en hası.
Küçük yürekler gönderdim sana, gelincikler
Her biri yağmurlarda birer sevgi damlası.

Sana mutsuzluğu, acıyı gönderdim, ozansın,
Sevişmek denli bunlar da gerek.
Eksik olursa sızı, sap yiyip saman çıkarır
Ateşle dağlanmamış yürek.

Sana gecelerden, kara içkiler gönderdim.
Külebi, yakınma ustası, iyilik bilmez ozan!
Doğanın çirkefi bile aranır, anlayacaksın
Şu dünyadan göçtüğün zaman.

1974

(*Yangın*'dan, 1980)

İlhan Berk

(1918)

Şeyler Kitabı dizi şiirinden *Ev* bölümünü yayımladı bu yıl.

SOKAĞI DÖNÜYOR SESİN

Yaprakların yaradılışını okudum
Gazali'de.

Elin kuşlar kaldırıyor
Bana bu şiiri yazdırıyor,
durup dururken.

Durup dururken senin için yapraklar topluyorum
Senin uzun güzel ayakların için.

Gereksiz uzuyor bir tümce,
durup dururken.

Yapraklar topluyorum,
yapraklarını anlamıyorum.

Sokağı dönüyor sesin.

(*Adam Sanat 136, Mart 1997*)

HER ŞEY SONSUZLAŞTIRMAK İSTER KENDİNİ

Gece yaralıyor seni
Sessizliğinde taşın.

Çok uzaklarda nehri taşıyor adamlar,
Çok eski bir şeyler düşüyor ellerinden.

Bir akarsuyla yürüyoruz. Yürümek
Bir akarsuydu,
seni öpmeden.

Bazen bir kum saatı, bir gezi kitabı bazen
Tamir görmüş bir gökyüzü bazen de.

Geçen şeylerden söz ettik yalnız
Bulutlardan, kayalardan,
genişce akşamdan.

Her şey sonsuzlaştırmak ister kendini
Bir yaprak da,
bir kurşunkalem de.

(Ludingirra 2, Yaz 1997)

Salâh Birsel

(1919)

Baş ve Ayak ile *Sevdim Seni Ey İnsan* adlı şiir kitapları yayımlandı bu yıl.

KAMPANA

Peh peh peh
Bu ne itişme ne kalabalık
Yığılmalar sıkışmalar
Hışhışi hançer baştanbaşa

Palavracı çok çok
Söylevci zembil dolusu
Zıkkımın peki pazarcı
Yaşlı mı yaşlı solucanlar

İçalımcı dışalımcı
Kodamanlar kakavanlar
Dört yıldızlı goril
Bu ne davul ne zurna

Dümenciler üçkağıtçılar
Kürsüde uyuyan politikacılar
Peh peh peh
Bu ne canlı meydan

Bu ne kampana

(*Yeni Biçem 50, Haziran 1997*)

Suphi Aytimur

(1922-1997)

Şiir kitaplığımıza T S. Eliot, e. e. cummings, Robert Frost'tan pek çok çeviri şiir kazandırmış olan şair dostum sevgili Suphi Aytimur'u, nam-ı diğer Eliot Suphi'yi 3 Temmuz 1997 günü yitirdik. Onu yaşarken görmek isterdim bu yıllıklarda, eminim kendisi de isterdi; ama böyle, hayır! "Perde" adlı şiiriyle anıyoruz onu.

PERDE

Salonu dolduruyor saksofon
gecemsi bir kadın sesiyle,
dolduruyor salonu
loş ışıklar
çiçekli masalar,
ve sütuna yaslanmış o adam
bakışları büyülenmiş gibi pistte
belki de diyor,
işte o!
elimle tutabilirim

sanıyorum
o çırpınışlar elinde kararsızlığın
en çıtı pıtı hayalde duyulan mutluluk
varlıktan yokluğa
her yerde o
her şeyde o
ancak o olabilir
diyebilirim elimle tutabilirim
diyebilirim –

Solo saksofon en üst perdelerden
iniverdi ılık bir tonla,
işte buna dayanılamazdı,
ılık bir tonla
kalkmak istiyorum
iki cüce dansediyor
bebekler gibi dansediyor
dansediyor bir çift gülüş,
bir çift gülüş aramayın kitaplarda
mutluluk derseniz öyle –
öyle bir gülüş ki
ışıl ışıl gözlerle
tomurur gibi
saksofon dolduruyor salonu
gecemsi bir kadın sesiyle,
belki –
Bakışlarımı kaçırıyorum bir aynaya,
şakaklarımda kırlarla yorgunum
anlaşılan
yorgunum çok,
çok çok iki günlük bir hayat dilimi
belki de uzunca süren bir şarkı
evet bir şarkı
sevinçten acıya, acıdan sevince
insan sevince
düşünemez ki
yaşamak –

Yaşamak ılık bir yaz gecesini,
hışır hışır ağaçlar bahçede
belki de ay doğacak

dalgalanıyor perdeler
perdeler ve aynalar
şakaklardaki kırlarla aynalarda yaşamak
bütün bekleyişleri, bütün kavuşmaları
boşu boşuna aynalarda
boşuna mı saksofonun ılık sesi?
neredeyse ay doğacak,
perdeleri açsınlar
perdeleri
öpüşen cücelerin üstüne çeksinler!
Adam dönüyor,
bakışlarında yaz gecesi
cazda Summer Time,
yaz çekilir mi insanın içinden?
işte öyle hafifliyorum,
hafifleyip piyanoya kapanıyorum,
Ayışığı...
Saksofon susmayacak mı?
Boşuna mı?
Bu gece de mi?
Bu gece beni bırakmasınlar
sabah uzak nasıl olsa
alıp götürsünler
perdeler öpüşen cücelerin üstüne çekilsin
ay doğacak,
alıp götürsünler...

(Varlık 1080, Eylül 1997)

Arif Damar

(1925)

! Lİ ŞİİR

Erdal Öz
Bir koli kitap yollamış bana
Eski mapusanecidir ne de olsa
Halden anlar

Kimler yok ki
Marquez Fuentes Hemingway Vasconcelos
O!
Amado
Okşayarak önce beyaz kapaklarını
Tümünü diziyorum yan yana
Turgut'un
Hüzünlerde çalan *Büyük Saat*'ini
– Kentli hüzünlerde –
Koyuyorum ayrı bir yere
Birini bırakıp öbürünü karıştırırken
Aralanıyor
Başka başka dünyaların kapıları
Çevrenleri gökkuşaklı
Dünyaların

Gardiyan İsmail ansızın
"Arif ağabey" diye seslenirken soruyor
Işıkları yakıp
"Niçin karanlıktasın"

"Karanlıkta mıyım"!
"Ne karanlığı" diyorum
"Hangi karanlık"

Aralık 1996
Gölköy-Bodrum
(*Adam Sanat* 135, Şubat 1997)

Başaran

(1926)

Koca Bir Troya Dünya adlı şiir kitabını yayımladı.

ALLI TURNASI YAŞAMIN

Yokluğunun upuzun kışından sonra
Birden o ayçiçeği çıktı karşımıza
Toprağa sarı ışıklar saçan

Ellerin mi bu gömgök yapraklar
Sen misin usul usul kımıldanan

Şaşkına döndük kavuşmuş gibi
Sanki yüzümüzde soluğun
"Kızım" dedi anan "bu benim kızım"
Ürpererek dokunduk başucundaki taşa
Büyülü bir ses misin Orpheus'tan

Yakıcı özlemiyle sonsuzluğun
Kucakladık kırları seninle
Yaşamın allı turnası
Ne değin uzaklarda da olsan
Çık gel yüreğimize ilkyazla

(*Düşlem* 6. Ekim 1997)

Can Yücel

(1926)

RAHMET

Ağaçlar benim gardaşlarım
Yağmur benim kirvem
Manisa tarzanlarıyla bir düğün
On sekiz yıllık, kırk gün kırk gece
Ki dünyaevine girsin diye dünya
Kitaplardan davullar
Şiirlerden zurnalarla
vererek kendimizi yaşamımızı yıllarımızı
Bin yıllık şaraplar olacağız
Son şölen verilsin diye Türkiye'de
Sonların başlangıcı
Allah rahmet mi ne okur diye eski düzene
Düzmesinler halkımızı bi daha diye
Sipil dağında bir dernek kurduk
Biz ki hukuk niobesi'nin kurbanlarıyız
Sipil dağında demokratik bir üniversite

Tavşanları, sincapları, geyikleri, yaban atlarıyla
Canlıyız canlı mı canlı
Ölüler yaşamadıkları için ölürler
Yaşam adına ölenler
Kıyamete kadar yaşarlar
Yaşasın yaşam!
Yaşasın yaşam için yaşayanlar
Onlar ki abu hayat şurubuyla yunmuşlar

(*Evrensel Kültür 67, Temmuz 1997*)

Şükran Kurdakul

(1927)

Son yıllarda yazdığı şiirlerini *İhtiyar Yüzyıla* adlı kitabında topladı.

BİZ MİYDİK

Dudakları gitmiş yontular gibi
Eski bir şairin esinlerinden kalan
Bergamalı çağrışımlar gelini.

Onlar mıydı omuzlarında şarap testileri
Biz miydik sarhoşluğun tadına bakan
Sıçrayıp geçenler kum saatlerini.

Onlar mıydı şaşarak yıldızlara
Ellerinde merakın fenerleri
Geceyi gündüzü kendilerine soran.

Biz miydik Homer'den en gencimize değin
Kilidine umut tohumları bırakan
Şakaklarındaki kelepçelerin.

(*Varlık* 1074. Mart 1997)

Turgut Uyar

(1927-1985)

70. Doğum yılında, daha önce hiçbir yerde yayımlanmamış bir şiiriyle anıyoruz sevgili Turgut Uyar'ı.

Edit

Sevgilim

senin için alışılmış şeyler söyleyemem sana yaraşmaz
kış gecesi amcamızdır bahar yakından kardeşimiz
alır başımı erzincan'a giderim seni düşünmek için
dörtlükleri bozarım çünkü dağlar ne güne duruyor
kıyılar ve eskimeyen herşey seni anlatmak için

bir bozuk saattir yüreğim hep sende durur
ne var ki ıslanır gider coşkunluğum durmadan
durmadan
dalar biraz daha benden deniz her zaman senden
hiç bir dileğimiz yok şimdilik tarihten coğrafyadan

kimselere benzemesin isterim seni övdüğüm
seni övdüğüm zaman
güzel bir çınarın yalnız başına dolaşmalı kırlarda
seni övdüğüm zaman

TURGUT Uyar

(*Ludingirra* 3, Güz 1997)

Edip Cansever

(1928-1986)

Yeni a dergisinin 1972 Nisan ve Ekim tarihli sayılarında yayımlanmış, kitaplarına girmeyen iki şiiriyle anıyoruz sevgili Edip Cansever'i.

MENDİL MENDİL MENDİL
NE KADAR MENDİL VARSA O KADAR
ACILIYIM

Her iki gün arasında
Bir titreyiştir yüreklerimiz
Ve artık her şey
Her yere bir çocuktur
Elma dilimlerine ve pencerelere
Otomobil farlarına ve cep fenerlerine
Gece karanlığına ve güneşe
Ve kapıyı çalan herkese
Kendine bile bir çocuktur

Ben kederin vardığı yeri severim
Bir çiçeğin vardığı yeri sevdiği gibi

Unutmam
Gözlerime işlemişim bütün yaşadıklarımı
Neye baksam hatırlarım artık
Değişmez olanı bile, kan portakalını
Görünce hatırlarım
Bir silahın bir gövdeye ustaca patlamasını
Sigara dumanı kaçsa gözlerime hatırlarım

Unutmam
Çürümeyi taşıdığını domatesin
Unufak olmayı bir taş parçasının
Ölse de geleceğini taşıyan insanı
Unutmam, unutamam
Her iki gün arasında
Bir titreyiş olsa da yüreklerimiz

(Yeni a dergisi, 1 Nisan 1972, sayı 1)

BİZİM DE BİR BİLDİĞİMİZ VAR

Şimdi belki senin yanında
Ey eylül beni anla
Neden böyle uzaktayım, kendimden
Dalıp gitmiş gibiyim bir menekşenin ilk defa menekşe oluşuna
Ey sabah, sen de bana hatırlat
Oturmuş da toprağın üstüne
Akarsuyun güzelliğine ağlayan o kadını
Kederle mutluluk yan yana.

Ey yalnızlık, yalnız değilim
Sen bana başka türlü gelirsin
Yıllar yılı görmediğim bir arkadaş gibi
Kim bilir kaç kere unutmuşuzdur yüreklerimizi
Büsbütün yabancıdır konuştuklarımız
Birlikte olsa da bütün gün
İlk karşılaşmanın güzelliği kadar sürer
Görüşmek üzere ayrılırız.

Kalbim var, gök
Tanımıyorum kendimi gene de
Hepsi gitmiş bir isteklerim kalmış yalnız
Gel gör ki susturmuşlar onu da işte
Bekle bekle bekle bekle
Gözlerim bir noktaya takılı
Gün günden daha keskin
Gün günden daha anlamlı
İyi biliyorum, kalbim
Bakınca korkutan beni bile.

Bir durgunluk ki nasıl
Ama anlıyorum, her şey bu durgunluktan kopacak
Bekleyelim, kalbim
Alışalım şimdiden
Nasıl mı, ne zaman mı
Bizim de bir bildiğimiz var, gök.

(Yeni a dergisi, 1 Ekim 1972, sayı 7)
(Şiir-lik 41, Temmuz 1997)

Ece Ayhan

(1931)

ÇAĞDAŞ BİR YAHUDİNİN EL YAZISI

I
Kutsal Buda
Bir gece kadın olsa
kadın olsa
Kutsal Budamız
Bir gece kadın oldu
kadın oldu
Bu Tanrının kara perşembesinde
Fal bilmemesi garibinize gider
Bu yüzden geleceği göremedi
Şimdi ne mumlar yanıyor
Yüzlerce perdeli odalarında evinin

II
Daha o zamanlar S. ve T silah fabrikaları kurulmamıştı
Doğmamış ortaklar arasında anlaşmazlık çıkmamıştı daha
Daha sermayeleri bir balonluk metelikler metelikler
Bir gün sevinçli haberler geldi
gazetelerden
ajanslardan
Savaş çıkmıştı uzaklarda falan
ötelerde falan
yakınımızda falan
içimizde falan
İkinci ortağın adını silahlardan silmek imkânsız
Mahalli gazeteler – aksilik – çok okunurdu

III
Bir orgçunun küçük oğlu
(Başka yok muymuş ne)
Sonraları Avrupa'da ünlü bir aktör oldu para kazandı
Baba zoruyla hukuk okudu önce
Stravinsky'yi tanırdı paradiden
Ön sıralarda ve bastonsuz olduğu için

Eşek arılarını andırır uzunca
Tiyatro sevgisine açıp kapadı perdeleri
Savaş çıktığı yıllarda teker teker yavaş yavaş
İşini Bilir Bir Rejim kuklaları cephelere sevketmişti

IV
Başsız heykeller gördüm ben, gözsüz resimler
Bitmemiş ölüler ya da canlılar
Kapılar ve adamlar olmadığı için
Bazıları eski alışkanlıklarından kâğıt yediler
Her şey durmuştu azizim
(ben bu yazılara aslında o zaman başlamıştım)

V
Birtakım ıslak şeyler gördüm ben ıslak adamlar
Cinslerini falan unutmuşa benzerlerdi
Sokakların ortasında yatıyorlar üzerlerine basmamak için
Belki ölüydü bunlar (ne ölüsü)
Ölmemiş olmadıkça vebalardan

Tıraşları uzamışlarla ölüm gittiğinde azıcık
Ölü dudaklarından öptüm zorla
Evlerine gidilmiyor ki
Ne çıkar biz tiyatroya gittik
Bilmem Kimin Locası altında kadın ya da kız
Çok anlattılar pis adam olduk biz sokaklarda apaçık

VI
Özgürlük için kâğıtlara acınmıyor
(mürettipler harfleri diziyorlar)
Her şey geride mi kazanılmış
Demek yazık olacak kazdığımız çukurlara
Azizler azizeler geride yaşıyor
Ben bir konferansına gitmişim
Ya da yanılıyorum bir arkadaş yazmıştı
Biliyorum Proust işitse kızacak bu sözlere
Tanırsın Tuna'nın iki yanında otururdu
Tavanarası odasında müziğe çalışırdı
Ailesinin bulunduğu şehre mektuplar hep geç gidip
Geç geldiğinden kira borçları birikmiş olurdu

Ve hiç ilgisi olmadığı halde
Münih damgasını taşırlardı bu mektuplar, zarflarını hâlâ saklarım
O pek genç yaşta Tuna'nın iki yanında öldü
Orkestralarının salonu yoktur paraları yoktur
Hiçbir esere çalışmamışlardır
Borsa yapıları iskambil kâğıtlarından yapılmıştır
Hadi çocuklar efsaneler hazır
Kaleler, duvarlar, atlar hazır
Poliçeler, emre muharrer senetler yiğitlerini bekliyor
(o papazı da tanırsın ana okulundan bu yana
onun hayatının hikâyesini yazmak da bana düştü
Dinsel öğütlerde kendinden geçer mor dudaklı azizimiz
aynı konuda rahibelerden bayraksız bir ordu)

Hadi çocuklar her şey sizi bekliyormuş
Ben her şeyi unutmaya hazırım
Hadi çocuklar efsaneler sizi bekliyor, sonbahar şehrinde
Hadi müziğe çalışanlar hadi hadi.

(Ludingirra 1, Bahar 1997)

Gülten Akın

(1933)

BÖLÜNEN KADINLAR ŞİİRİ

Sonsuz tenin bir serap olduğunu
bilen kadınlar
sonsuz tine büyücülerle yönelen kadınlar

kısık bir perdenin o gerçeği
gösterdiğinden umutlu
bir perdenin kısık yeri kadar
incelen kadınlar

dünya, nedir onlardaki yansın
demir mi, ateş mi, belki cehennem
pervaneler işte, renkli camlara

çarpa çarpa hayal kanatlarını
tükenen kadınlar

(Kitap-lık 28, Temmuz/Ağustos 1997)

KORKAK KADINLAR ŞİİRİ

Onlar için pazarlar, erkekler
sevda ile sıkıntı arasında
bir gider bir gelirler

gencömrü aşmak, bir dağı aşmak
sırtta çocuklar
sonra da genç sanmaları kendilerini
ol sebeptendir.

saatı sormadan korkuları vardır
yitirmek tek yılgı
sevdikleri sevmedikleri de olmuşsa zamanla
şakırlar sevdiklerini de
ötekini nevroza dönüştürüp sâklarlar.

(Düşlem 4, Ağustos 1997)

Cevat Çapan

(1933)

BİR ARDIÇKUŞU AKASYA AĞACINDA

O yaz.
bol bol roman okudum.
denize girdim kimsesiz kumsallarda;
rüzgârların, balıkların adlarını öğrendim.
Nice cümlelerin altlarını çizdim
kırmızı kalemimle.
Örneğin,
Asker dolu bir tren tarihi değiştirebilir.
Sonra gene aynı kitaptan,
"Bir ardıçkuşu şakımaya başladı akasya ağacında.

Geceleri,
sararan otların üzerine sırtüstü uzanıp
bir açıkhava sineması seyrettim
gökteki yıldızlardan
ve altını çizdiğim cümlelerle konuşturdum
onları.
Uzaktan bir çağlayanın sesi karışıyordu
yıldızların mırıltılarına.
Gene de duyabiliyordum Adil Nuşiran'ın huzurunda
hayat denilen bu derin acılar denizinde
en acımasız dalganın ne olduğu konusunu tartışan
üç bilge kişiyi.
Odama çekilip yatmadan önce,
tarihi değiştirebilecek asker dolu o trenin
hızla geçtiğini duydum,
sonra da
akasya ağacında şakımaya başlayan ardıçkuşunu.

Karşıda Midilli,
denizin ötesinde, sessiz.
Bu sessizlik sanki
o sevdalı kadının
bin kulaklı geceye fırlattığı çığlık
binlerce yıl önce.

(Milliyet Sanat 413, 1 Ağustos 1997)

Ali Püsküllüoğlu

(1935)

BU GÖĞE, YILDIZLARA

Irmak, bir kıvrım daha atıyor
Ovada, yoluna;
İncecik bir söğüt, bir çıtkırıldım kavak!
Kıyı, alıyor gönlünü onun
İpek bir yumuşaklıkla öperek.

Bir ekin tarlasında
Tek ayak üstünde bir leylek
Çıkarmış gömleğini, güneşlenen
Bir delikanlı sanki
Ve bir denizkabuğunda bütün deniz.

Mavi işte mevsim
Çocukken saçlarını kesen
Çılgın bir kız gibi:
Duadadır ağaç, bilmeden ve bilinmeyen
Bir Tanrı'ya şükreder şimdi.

Yücelerde bir bulut
Kapatır Güneş'in önünü:
Ak bir ata binen rüzgâr
Çalarken kırbacını
Ne söylersin ey ozan bu göğe, yıldızlara?

Ey hanlar, kervansaraylar gezgini
Adın yazıldı bak işte defterine yiğitliğin:
Kaba gücü övme, öv kaba güzelliği!
Çık içinden şu eski coğrafyanın ve tarihin
Mevsim gibi, ırmak gibi, çıtkırıldım bir kavak gibi!

(Düşlem 7, Kasım 1997)

Ruşen Hakkı

(1936)

BAĞBOZUMU

Ekmeği akıt
suyu böl!

Suyu bahçeye çevirir gibi
yüzünü bana çevir,

kirpiklerini batır hüznüme

ve öğret bana deliliği,
çünkü çok bunaldım
aklımı hep yanımda taşımaktan!

Bilsem bensiz çıldıracak nikotin
inan, çeker giderdim
üstüne basa basa sözcüklerin.

Beni bağışla,
adı bağbozumu olan
bir hüzünse bana yakışan!

Nisan 1997
(Adam Sanat, 141, Ağustos 1997)

GÜZ'ÜN KOLLARINDA

Nereden edinmişse adresimi
gelip buluyor beni
yıllar önce yarım bıraktığım şiir

'anımsa' diyor
yüzüme bakıyor 'haydi' der gibi
kavıma çakmak çakıyor

bense kollarında sarışın güz'ün
biten bir yaz'ı düşünüyorum.

Yaz bitti
ama yarı yolda bırakmadım hiçbir şiiri
ellerinden tuttum büyüttüm
gelin ettim telli duvaklı

ama şimdi beni zorlayan
tedirgin eden şu yarım şiir...
bir gençlik hatası olmalı!

Bilmem bağışlar mı beni
nüfusuma geçirsem şu yarım şiiri!

(Morca 22, Ekim 1997)

Özdemir İnce

(1936)

MANİ-HAYY'DAN ALTI İSKENDERİYE'den

II

Bir dolap beygiri olduğum da
rivayet edilmekte halk arasında,
mesellerim bile varmış resuller gibi
kısmet olursa, vahiyler kitabında

Biri bana bir altın taç
biri bana bir hurma yaprağı
(*dalı*) armağan etmiş-miş

dönüşmeden önce ruhum suya.

Bunu böyle anımsamalıyım
Bunu böyle unutmahyım artık
hükümranlığım başlayacaksa.

Bedenim bu kente dar gelmişti
kentin yörüngesine girmeden
ayaklarım gezgin olmadan önce.

Böyledir işlediğim işler
"Saygıdeğer Teofilos,

sökük ve dikiş izleri var
tenimde, belleğimde, ruhumda,
ve böğrümde ve sırtımda çatlaklar

V

Düş gören serap Çölün aslı ve astarı.
Her şey vardır, ve düş görmektedir

Ete ve kemiğe bürünmektedir anlamsızlık.

İçinde bir şarkı gezdirmeyen ağız

Kaynak aşağı yolculuk başlamakta, bir
benzerine ulaşmak isteyince kor ateş.

Yonga ve talaş Geriye kalan!
Yolculuk bir ipek yolunda "Şimdi"
on iki milyon ışık yılı uzaklık

Maddeye dönüşmüş olacak böylece zaman.

Çöl-ben, serap-ben, başka-ben.
Yazgıdır benzerin benzere eğilimi
kendi kendine kavuşmak bahsinde; ve

geceötesine, günötesine çıkılan yolculukta

kervan ve çöl aynı dili konuşurlar.

(Adam Sanat 145, Aralık 1997)

Hilmi Yavuz

(1936)

VEDÂ

daha başından beri hiç sevmedim yerimi:
adî gök, bayağı toprak!
bu lânetlenmiş yerde
iki arada kaldım;
bir betona gerilmiştim, ufaldım;
aşkları koparıyor bizi, hüznü öteki.
durmadan bir leşe konuyor akbabalar...

akşamlar biraz düşkün; yollar, kanayan yollar...
ay lağımda batıyor ve sözler hiçbir yerde;
her zaman kalbimizin yerinde ince duvar...
aldanış! belki uğursuz bir gölde
bulanmış kalmış...

belki her aldanıştan kalan siyah aynalar!
rüzgârı kuytulardan esirgemeyen ne varmış?
ve daima boğulmuş, yaralı yolculuklar...

dağ kendi güneşini çıkardı gitti;
ben kendi gülüme kapandım kaldım;
sustum, her sustuğum yerdeki kaybolmalar
çağırır akşamı...
akşam,
uysaldır, boynunu bükerek gelir,
ve teslim olur bana şiirler, elvedâlar...

işte ben gittim, herşeyi söyledim, gittim;
işte benden herkese,
herkese bir sonbahar...

(Milliyet Sanat 413, 1 Ağustos 1997)

Ergin Günçe

(1938-1983)

1982'de *Tan Edebiyat Yıldığı* 'nda yayımlanmış, kitaplarına girmeyen bir şiirini yayımlıyoruz.

GÜNLERDEN EYLÜL,
AYLARDAN ERGİN GÜNÇE

Günlük şarabımız var maşrapa içinde
Külde pişmiş patatesler ve eşsiz pilavzerde
Din kitaplarımız, putlarımız, telvelerimiz
Yeleği de köstekli bir amca kahvesinde

Suratı çilli günler, gölgesi uzun günler
İşte bir bağ bozumu, işte bir çıngıl üzüm
Gökyüzüne yaslanıp saatimi kuruyorum
Kimsecikler duymasın bir Tanrı olduğumu

İstersen bu Duayı bir Çınara söylerim
Ben kendi başımdaki en önemli şapkayım

Islıkla her türlü marşı çalan bir Arap
Bazan bizim orada bir yokuştan iniyor

İşte durumlar böyle ey Kandil Simitleri
Bir değirmen bu günler kalbimi öğütürüm
Serentiler kurarım ömrümü kuruturum
Haritamda denizlerin yerleri değişiktir

Günlük peynirinizi bize veriyor
Kızarmış bayat ekmek, suda kaynamış pirinç
Sen ne dersen de yeleği köstekli Kahve
Durup dururken Tanrımı seviyorum

Günlerden Eylül aylardan Uzun Eşek
Bir Tabanca çıkarıp kendimi vuruyorum

Tan Edebiyat Yıllığı, 1982
(Şiir-lik 40, Haziran 1997)

İhsan Üren

(1939)

Gözyaşı Şişesi ve *Japongülü Gibi* adlı kitaplarını yayımladı.

YAŞAMDAN SAVRULAN...

RENK

Vazoda kurumuş çiçekleri;
bir türlü kıyıp atamadım,
bıraktım yerinde.
Birkaç gün daha renk yaptı köşede.

Bursa, 12 Mayıs 1996

KIŞLA / YAZ

Gürledi durdu gök,
yırttı gökküreyi.
"Kışla yaz ayrılıyor derdi babam"
dedi hanım. Sözüne mim koydum.

Bursa, 14 Mayıs 1996

BABAM DA...

Babam da severdi;
gölgelikte oturmayı,
şırıl şenlik konuşmayı.
Gülmeye vardı. yemeğe var.
Sevmezdi doğramayı;
yağma mı var!
Söyleyin bakalım; kimin kalıtı,
ortalıkta kalan bu acı?

Bursa, 9 Mayıs 1997
(Düşlem 8, Aralık 1997)

Eray Canberk

(1940)

Bu yıl yayımlanan *Ebrular* adlı kitabıyla şiire dönmesi sevindiriciydi.

EBRULAR'dan

2.
zorlar ve çatlatır
kabuğunu yalnızlık
ilişme
yalnız kalsın

11.
çağdaş güncel ülkesel
bir bakış açısı:
küçük ve ince ayrıntılarla
oyalan(ma)
büyük ve kalın
ayrıntılar varken

25.
öncesi sonrası bilinmez (biline)
sürgün sürekli
söz söylem
süregelmiş süregider

33.
bir başlayıp bir biten
çocuk hüzünleriyle
anıyorsa-yaşıyordur
gözden ırak olsa da

65.
bir maden değerli - biraz ayarı bozuk
bir cümle kapsamlı biraz anlamı düşük

104.
ah gençlik aşkları
tedirgin tutkulu umutsuz
ah yaşlılık aşkları
(var mısınız, yok musunuz?)

(Şiir-lik 36, Şubat 1997)

Yeşim Salman

(1940)
İkinci şiir kitabı *Zaman Kitabı* yayımlandı bu yıl.

GEÇMİŞ DİLEK

Keşke gelmeseydin
odamdaki gökyüzünü
o uçuşu görmeseydin
becerebilseydik de
zamanın askısında
sana ben
bana sen
birer güzel giz kalsaydık
şu özelleşik yeryüzünün
şu satışa çıkık ülkesinde
devletinde
meclisinde

o haraç mezatta
yaklaşılmaz uzak ışık
gelmeyen seni
bekleyip duran
olup kalsaydım
sen hiç gelmeseydin

(*Adam Sanat* 137, Nisan 1997)

Hüseyin Atabaş

(1942)
Saydam ve Gizli adlı şiir kitabını yayımladı.

YOKSUNLUĞUMUZA DAİR

I
Avcılar ürküttü kuşları şiirlerden,
alıp gittiler annemin sıcacık gülüşünü
yaşamın dalına konacak aşk kalmadı.

Annelerin ipekten sesine hasret
hiçbir şey gelmedi elimizden,
umudu koşturdum günün üstünde
atımın sağrısı terledi.

Sesini hiç unutmadım umudum oldu,
yangın görmemiş aşklara inat
sesin unutmadı seni direncim oldun.

Dikende kalan yazmanın oyası özlem,
evdeki masada yarım kadeh şarap tadı
ve öylece duran iki dal karanfil
ve Ahmet Haşim ve O Belde ve akşam.

Evcil bir düş kuyusundayım
akşamın etekleri erguvan,
yangın artığı bir dünyanın say ki
gülümseyen denizlere değen ucundayım.

Seni düşündüm de işe gitmedim bugün
romantik bir köylü olmaya özendim,
atımı şiire koştum yelesi alevlendi.

(*Şiir-lik* 37, Mart 1997)

Sennur Sezer

(1943)

NOTLAR IV

Birbirini açıklar mı sözcükler
Yoksa ışıltısını mı yansıtır
anlattığının
Bir sözcük verin bana
sıcaklığını taşısın kanın
soğuyup pıhtılaşsın
silinmesin
anımsatsın

Birbirini mi tamamlar şiirler
dize dize
yasak bir tarih mi çözülür
eklendikçe
sözcüklerin sahibi mi çoban mı
ozanlar
yolunu şaşırmış bir ses için
uyumazlar.

4 Ağustos 1997

(Mısra-lık 9, Eylül 1997)

Refik Durbaş

(1944)

Düşler Şairi adlı şiir, ve şiir üzerine yazılarını topladığı *Yasemin ve Martı* adlı kitapları yayımlandı bu yıl. Güncelin tuzağında, dokusu seyrek şiirler yazdı.

MELTEM

Geçmiş zamanda sevmiştim seni

Sabahın menekşesiydi gözlerinin yeşili
Memelerinin meltemi akşamın kederi

Saçlarının kara karanlığında
uyurdum gurbetini ayrılığın

Şimdiki zamanda da sevesin diye beni

Kalbim, yaz ayazında sevdana pencere
Teninin nakışında dudaklarımın tuzu

Bedenin, kundağında şehvetimin
uyanırdım sılasına yalnızlığın

Gelecek zamanda da seveyim öyle seni

(Adam Sanat 145, Aralık 1997)

Özkan Mert

(1944)

1960-1995 arasında yazdığı şiirleri *Bir Dünyalının Notları* adlı kitapta toplandı.

BİR DÜNYALININ NOTLARI

1
Adres defterimi İsveç'te tutukladılar
Geyikler koşturuyor
içindeki karlı vadilerde
Silkinen bir ormanla
adını koyuyorum zamanın
Kuşların uçuşuyla
yaklaşıyorum Dünya'ya
Otobüslerle denizler arasında
sıkışıp kalan yüzüm o k u n m u y o r
Çok önceleri de buradaydım
bir ırmağı kuşanmış belime
balık avladım taş baltamla
Mağara duvarlarında
elimin sıcaklığı duruyor
O günden beri a r a n ı y o r u m
Biliyorum
ele geçirecekler elbet bir gün beni
Sarmaşıklarla
bağlıyacaklar ellerimi

2.
Hepimiz tutukluyuz bir şeylere
Hepimizin içinde
incecik sokaklar geziniyor
ve çocukluğumuzun yağmurlu balkonları
Akıp giden gençliğimiz
şampanya renginde
kalbimizden damlayan kan değil
gül yaprakları
Bana hep sıfır veren yeşil gözlü

cebir öğretmenim
İlkokuldaki sevgilim ve aslan arkadaşım Ahmet
Bu şiirin bahçesine girdiniz
Hoşgeldiniz!

3.
Ben'se ner'deyim hep bilinir
Paris'te güneşin ilk müşterisiyim
belki de Lizbon'lu bir sabahla birlikteyim
Saksofon sesleriyle
kan içinde vücudum
Altımda simsiyah bir tay
başımda ş a f a k'tan bir şapka
likör tadında bir hüzünle yarışıyorum
Biliyorum
nereye gitsem a r a n ı y o r u m
ele geçirecekler elbet bir gün beni:
– Hey dünyalı! İzini bulduk kalbinin

4.
İşte! Bakın karşınızdayım
Beni görünce
beyaz gömleklerini çıkaran
dağlarda
bekliyorum
sizi
yakamda
vahşi
bir
ŞAKAYIK

(*Bilkent 4 Mevsim 2*, Mayıs 1997)

Hüseyin Peker

(1946)

1960'larda şiir yayımlamaya başlayan Peker uzun yıllar dergilerde görünmedi. Bir romanla (*Yazıcı ya da Bir Yol Romanı*) yeniden yazın yaşamına döndü. Adam Sanat'ta eleştirileri ve değinmeleri yayımlandı. Bu yıl da *İnsan Arkadaşımızdır* adlı şiir kitabıyla şiire dönüş yaptığı görülüyor. Aynı adlı dosyayla Arkadaş Z. Özger Şiir Ödülü'nü paylaştı. Bu kesin dönüşün yazgısını önümüzdeki aylarda yayımlayacağı şiirler gösterecek.

YALNIZ EFE

Dünyanın neresindeyim?
Yaşım kimden sorulur, saatimi ayarlayan kim?
Yıkılmış tuğlalar aşıyorken
Şu buhar, baca ve takvim yaprağı kırıntıları arasında
Günleri biçen kim, günlerden kalan nerde?

Evet siz dostumdunuz; öyle, güleç, şenlikli bir yüzünüz vardı.
Okul boyunca uzun atladınız, sonra da çizik bıraktınız para demetlerine
Sizi sürekli telefonla ararlardı, kalan notlarınızdan bloknot yaptılar
Sizden artan bir yığın parke taşından yol yapıp, üzerine toz döşediler.

Evet siz de dostumdunuz; şiirleriniz, dizeleriniz uçuştu hep üzerimde
Bana mı yazdınız, çoğula mı, bir ara kitaplarınız ödüle doydu
Dünyanın neresindeyim? Dakikalar başıma çoğalıyor, öyleyse neyim?
Kimim eksik? Yüreğimin orta yeri toz kadar boş, içime kimi sığdırayım?

Evet siz de dostumdunuz, siz de, siz de, hepiniz
Ne sevimli kişilerdiniz, bense bugün hoyrat bulduğum yürek yanığımda
Bir yığın beyazlamış saç arasındayım, o ne kadar beyaz, öyleyse gidiyoruz.
Bu uzun yolculuğa, istemeden, dünyada neydiniz?

Yaşımın kaç olduğu soruldu: Şafak kaç!
On yedi, öyleyse gidiyorum, üzerine kapandığım toprak hiç affetmedi
Kusura bakmayın ince sesle ağlıyorum, sesimi çoğaltamadım
İşte yeniden doğuyorum: ölmek yerine!

(Dize 21, Temmuz 1997)

Mehmet Taner

(1946)

Dip'ten bir yıl sonra, "1971 ile 1997 yılları arasındaki çalışmaların [ın] aynı mıknatısa gelen zerrelerinden oluşan" *Siperler* adlı yeni kitabını yayımladı.

AKDENİZ RULETİ

Akdenizli bir yeniyetme
Yumar bir gözünü
Konuşurken sizinle;
Güneş o gözünde, belli
Sözlerin değil de.

Kaldırır başını, eğerek yana doğru,
Bir ara kumlara dalan;
Işıklı yüzünü döner size.
Dostça işler içinize
Kıyılar boyunca yanan sevinç,
Mitolojik yalan.

"Kaf kuşunun kanatları altında
Kavuşurken gölgem tuzuma, Federico,
İçgeçirirdi akarsuları erden dünyanın.

Kaf kuşunun kanatları altında, kapkara;
Ne tuhaf;
İdi, bir zamanlar benim de adım, Troya

Geçti-"

Kapat zarfı Lola.
Bir an. Tepelerde kimse
Henüz dizilmeden, kurşuna

BAKARA

Bunu biliyorum artık, anladım
Bu dünyanın öküzün boynuzlarında durduğunu.

Sen de katıl bana:
Kurban paraları gibi, töreleri incitmeden
Ayıralım ülkeyi üç parçaya:
Ev halkı. Komşu hakkı. Yoksulun payı.

O payı sunalım, korno-davul-zurna
Şerbetli, Asuri sahanlar içinde
Nursuz dünyanın, beyaz sarayla
Çalarken sürüye Jüpiter ışığında bıçağı
Sünnetsiz süt padişahlarımız

Uzunluğu on dokuz kilometre
Bir kablo kopmuş, uydudan
Yanıyormuş fezada, uçtuğu nesneden azade
Ah, biz sizin o tek mısranızı sevdik pek, sade
Nasıl yıkıldığını anlatıyordunuz
Bir gül imparatorluğunun
Arsız duvarlar dibine.

Dip: Razı olunmuş, onursuz yaşam
Korkuların göbeğinde.

(Edebiyat ve Eleştiri 28-29, Ocak/Şubat 1997)

Ahmet Ada

(1947)

Ahmet Ada, yıllardır, en fazla şiir yayınlayan şairlerin başında geliyor. Bu yıl da bu geleneği bozmadı, yayımlanan hemen her dergide onun adına rastladım; ama Ada şiirinin bundan kazançlı çıktığını sanmıyorum. Ahmet Ada kendini yineliyor gibi.

İKİNDİÜSTÜ

Güvercin göğsü bir gökyüzü altında
Gölgeleri koruyan duvar diplerinden yürüyor yaz
İşte ikindiüstü. İşte kuşlar! Gidenler gitti
Ben kaldım geniş-aydınlık bulvarlarda.
Şimdi
Sensiz iniyorum yeraltı çarşılarına, sensiz dinliyorum

J. S. Bach'ın Brandenburg konçertosunu
Sensiz seyrediyorum eski bir
Filmde fonoğraf çalıyor bir çocuk
O çocuğu kendime benzetiyorum
O çocuğu boynundan öpüyorum.
Gerçeküstü şiirler okuyorum gökyüzünü
Okuyorum kuşların iyicil alfabesinden
Bir kök gibi yaşıyorum
Gülde ve buğdayda
Ben bağlıyorum ikindiüstü rüzgârının ayakkabılarını.
Sevdim seviyorum güvercin dolu damları
Yağmurun iri iri damlalarla yağışını
Buğday yüklü ovaları, olağanüstü
Bir biçimde gülümseyen anneleri.
Yılları okuyorum denizin dizleri dibinde
Yüzyılları rüzgâr istasyonlarında
Gözyaşlarını saklayan sevgilileri
Ucu işlemeli mendilleri: keten, ipek
Sevdim kavakların hışırtısını bir ürperti bilerek
Ben çözüyorum istasyon yolunda aşkın dolaşını
Sensiz geçiyor alçakgönüllü yaz
Işıklı vitrinlere baka baka
Işıklı başak demeti bir dünya geliyor gözümün önüne
Ben kokluyorum ikindiüstünün iri güllerini
Uzun uzun, büyüyor içimde hasret
Gökyüzünün büyük karanfiline
Birlikte dokunduğumuz yalın sözlere
Yaz denizinin üstünde işaret fişeğine.

(Morca 18, Haziran 1997)

Metin Güven

(1947)

Metin Güven, *Gece Müziği*, *Aşk Bitti Akşam Sürüyor* ve *Geriye Söz Kalır* adlı üç şiir kitabı yayımladı bu yıl.

KOR

Denizden çıkarılmış kediler
Uzaklaşıyor raylara çarparak
Aşkın rüzgârına havlayan
Rengârenk köpeklerin vakti geldi
Çığlıkları çığlığım
Sesleri sesim olsun
Dökülsün yerlere çiviler, ısırganotu
Menekşeler ve bir bardak
Beyaz şarap

Abartılar bitti. Göğsümde birikiyor
Kendilerinden başka kimseyle uğraşmayan
Kadınlara benzeyen
Kor.

(*Varlık* 1077, Haziran 1997)

Hulki Aktunç

(1949)

BAŞKA ŞİİR (7)

Aşkımı umuyorlar sandım. Yanılıyorsun, şaşkın vesile.
Senden beklenen tek şey, güzel, derli toplu bir ölüm.
Uzan. Kendine yaklaş. Gözlerin içeriye, düşlerine dönsün.
Başka tek gül kalmasın anılarından. Utanma, gir kendine.
Dolaş. Aşılmadık tek patika kalsın kalbinde: O da aşk.
Utandım. Beni bağışlayın ve unutmayın. Yollar zor
Sakındığım yollar zor Yollar zor Vurun beni bedenimin

kalebendine. Yollar zor. Beni umarsınız sandım. Yollar
zor. Yavaş yavaş uzanıyorum omuzlarıma. Yürüyorum.
Ağzım kuruyor. Galiba yanlış aradınız. Özür dilerim.
Yollar zor. Beni bırakmaya yürüyeceğiniz kadar zor.

BAŞKA ŞİİR (8)

Dağıldı gitti kâğıtlarım. Usum da bir bağ evine düşüyor,
bir fener kayalığına. Ellerim bir göğsüme düşüyor, bir de
pencereler dışına. Düşündüm günü. Öyle de üşüyorum ki.
Kalbim yadırgıyor usumu: Dağılsın gitsin kâğıtların da.
Bana tanık olur musun pencere? – Başka insan yok mu?
Tavanda, çocukluğumdan beri çizdiğim bin bir resim.
Bana tanık olur musun kireç? – Senin orda kimse yok mu?
Sevincin evi, firaklı hüzün. Acılar ilacı, yeşil tramvay.
Beni götürür müsün? – Senin sevmeye ayakların yok mu?

(Varlık 1076, Mayıs 1997)

İnci Asena

(1948)

TUTAMADIĞIM SÖZLER I

Eski bir şarap testisine sinmiş kokuda, buğday tarlalarında aradım,
bir göktaşı çukurunda bağ bozumunda,
parmakların dolaştığı her yerde gitarın telleri,
aralanmış bacakların ıslak tepeleri
gittiğim bütün topraklarda, bütün tapınaklarda afyon kokusu sinmiş
az gelişmiş bütün danslarda, güneş yüklü bütün meyvalarda...

Dilimin ucundaydı bir söz gizi çözecek olan.

Bir kürsüdeyim, konuşuyorum
bir aklımın yalnızlıklarında Brutus'un gerçeğini düşünüyorum
ağlayıcı kadınları düşünüyorum para karşılığı ağıt nasıl yakılır diye
renkleri gülen palyaçonun gözyaşlarının yanına
kendiminkileri koyuyorum
parmaklarım bir mim oyuncusunun parmaklarıyla buluşuyor.

O söz dilimin ucunda.

Bakıyorum
dikkatle izliyorum sevgileri
yükselen değerlerin eteklerinde dolaşıyorum
hiçbir gösterisini kaçırmıyorum alanların ve sahnelerin...

Yazılmış ve yazılacak bütün kitaplar bir ses veriyor
– Ne varsa okuduğum onun için okudum
mağara duvarlarındaki resimlerde ellerim
altın bir paranın üzerinde bir imparator başıyla süslü
Berlin duvarından kopardığım küçük parçalarda...

Giderken aslında olmayan o geldiğim yere
biliyorum
dilimin ucunda bir söz kalacak
bir türlü tutamadığım

(*Adam Sanat* 145, Aralık 1997)

Arzu K. Ayçiçek

(1949)

5. Dünya Kitap Şiir Ödülünü kazandı. *Şehrimizde Kalaman* (1995) adlı bir kitabı var.

ALNINDA GÜL DÖVMESİ

uzun koşuya çıkar iğneden parmakları
korkmaya vakti yok ölümden
gidişi Karadeniz türküsü
yüreği mavilerce
alevini yutuyor kan hücreleri

uyanan serçelerdi
pazar kokan sokaklarda
gözlerinde kalan puslu bir öykü
yarısı düş kül aydınlığında

uykusu kaçmış saçlarının
gönül yolları kapalı
umarsız ince bir sızıdan
tortulaşan anılar

seherde türkü doldurur testilere
uçuşur al yazmalar tarla boyu
başaklar üstünde, döne döne
yayılır ince hüznü yaşamın

bir ışık parlar gözlerinin ufkunda
uyanır gönlünün serçeleri
hayatı küfesinde
alnında gül dövmesi

(Kıyı 140, Kasım 1997)

Hayati Baki

(1949)

GÜNLER VE NESNELER

1.
minicik toz: masanın üzerinde çatıyor keyfini;
direniyor evin hanımına, küstah, ya raftaki,
sanki töz: kitap okuyor, uçuyor ordan oraya.
saklıyor kendini ışığın koynunda.

2.
toulouse-lautrec: göz kırpıyor hınzır, karşı
duvardaki yaşlı geyşaya, saygılarını sunuyor
bastonu kolunda, elinde fötrüyle: sonra utanarak
neşet günal'ın çocuklarından, *bonjour*, diyor.
toprak kokulu çocuklara: *bonjour*.

3.
uzanmış bekliyor şezlong, düş eğirecek, yeğnik
müziğin sarkacında, yumuşak yastığın öpüşüne

bırakınca yorgun sözcükleri şair: şiir
doğuracak kucağına ipekçil gece.

4.
uzun parmaklarıyla aşk, dokununca tenine
bardağın, ılık bir kırmızı akacak çarşafın
ırmağı, çok derine, çok derine inecek hançer.
çeliğe su verilen yerden.

5.
imdi, süt vakti, sabah: kedi, miyavlıyor süt
şişesinin başında, patileriyle durma tırmıklıyor
kapıyı, adı *su*: enciklerini emzirecek.

6.
balkon: çiçeklerin yurdu. japongülü büyüdü.
zakkum çiçek açtı. yağmur suyu dolu saksı öylece
bekliyor: çim ekmeliyim yurduna doğanın
boydan boya.

yaşam kokmalı zaman. –

(Yeni Biçem 45, Ocak 1997)

Sina Akyol

(1950)

Sina Akyol bol ödüllü bir yıl geçirdi. *Meğer Söz Gümüş*'le Cemal Süreya Şiir Ödülünü paylaştı: *Meğer Söz Gümüş* ve *Avluda* adlı kitaplarıyla katıldığı Altın Portakal Şiir Ödülünde İkinci ödülü kazandı. Yeni kitabıysa yayımlanmayı bekliyor.

KİMESNEYE

Suyu yazdım! – Gencidim.
Akadursun, inceldim.

Hangi çeşmeden
hangi testiye
doldum döküldüm.

Ağacın zengin
yaşına erdim,
kocadım... derin
anlamak buysa!

Gömleğimin
söküğünü diktim.
İpliğim elbet
kendi etime!

Fazlasını söyledim
dikiş tutmaz etime!

Hırkam dedim giyindim.
Meğer nice soyundum.

Cümle kuşu, baykuşu
yabandaki yemişi
soyunduğum yokuşu
üzgün gördüm, üzüldüm.

(Yeni Biçem 46, Şubat 1997)

İÇERİ

– Ruhi Su'ya, Mehmet Abi'ye –

Günde on çeşit giyer.

Beni giyer, beni soyar.

A benim leylim,
meraklım!

İçi yeşil
türkü söyler!

Sesi billur
gibi iner
döşüme!

A benim döşüm,
urbamın gizlisi
hem de müşkül yanım!..

Olmuşum, soyunmuşum
edebimden içeri.

(Varlık 1082, Kasım 1997)

Ebubekir Eroğlu

(1950)

MESAFE

belki de biz bir şey yapamadık

salıyor hâlâ gölgesini
yol diye içine düşülmüş dolambaçlar
yere sağlam bastığımız gün
uyku yenildi diye düşünür
bir hayat kaldığına kuvvetle inanırken
atılmak için bugün can atan ayaklara
"dur" diyen his aniden fırlıyorsa
zaptedecek kim vardır
gevşedikçe ele gelen
gerildikçe kaçan sicimi

ilk günkü gibi duruyor koyuluğu
ben varsam ışık da var diyen gölgenin
ama ölüm bekliyor dört dörtlük tedaviyi
niyetle netice arasında
vaktiyle bulduğumuz gibi

gel bir nefes al kardeş
fazla dert etme
biz ölmeden bu mum erir
tükenir diye

binlerce yıl önceki
ince ışığıyla yarılan
bugün lastik yuvarlağa sarılan
bir pedala büzülen mesafeye karşılık
bize kalmış olsa da yeter
yalnız doğduğu yeri doyuran
dıştan bakınca kamçılayan
içten nabız gibi atan mesafe fikri
"basılmamış yolları budur" deyip ormanın
geçerken patinaj yapıyor artık
sükûtuna razı olarak
çekilmiş okyanus kıyılarının
oluk oluk taliplileri

bir nefes al kardeş
fazla dert etme
biz ölmeden bu mum erir
tükenir diye

daha şekillenmeden dillenmeden biz
kimi cezbetti seslediyse
geceye kadar kıpkızıl fecri
fecre kadar geceyi getirenin
sık dallar arasındaki titrek ışığı
fer verdi yeni bir dil verdi de
varlığı hatırası özlemiyle
yola baş koyan göz kestiren
arzunun mumu alev aldı

ince ışığıyla yarıldı gölge
bir nefes al kardeş gel artık
biz ölmeden eriyip tükenecek
bu mum diye dert etme

(Eudingirra 3, Güz 1997)

A. Hicri İzgören

(1950)

HÜSRAN SOKAĞI

Sonunda ketum bir tarihe göçebe oldum
Adressiz kaldım bu yüzden bir rüzgâr gibi
Takıldım hiç büyümemiş bir çocuğun ardına
Vizem yok kimliğim sahte yollar mayın döşeli

Bir ömürde kaç sokak izi kalır geriye
Saçlarımın ıslaklığından anlıyorum
Orda bir çocukluğun yağmuruna varılır
Yarpuz kokusu uğurlar sizi görmezsiniz
Her sokak aslında bir patikadır

Yüzümde bir yama gibi duruyor zaman
Bütün aşkların kan grubu aynı olsa da
Ayrıdır çıkmazları son sözleri farklı
Gözlerinin rengine uymaz intiharları

Zaten hep gönüllüydü yanlışı yazgısına bulaştı
Küçük sevinçlerin büyük kederlerin sahibi
Güneşsiz bir gölge kansız bir yara oldu
Hüsran sokağında bir aşk daha vurdu kendini

(Poetik'us 13, Kasım 1997)

Mehmet Mümtaz Tuzcu

(1950)

Sevda Adıyla adlı kitabıyla yayımlanmış kitap dalında Cemal Süreya Ödülünü Sina Akyol'la paylaştı. Yıl içinde yayımladığı şiirlerde *ses* ögesine gereğinden fazla önem veriyormuş gibi göründü bana.

ÇEKİÇ

Daha uyku kopmadan başlıyor çekiç!
(iğnenin iğneyi hızla gerdiği nokta)

Kara perdenin ardında boşa çekilen bir küreğin vankısı
ve hızla.
Sonra yürek sancısı o yarışma tutkusu
Dev denizin utkusu ve yağlı şapırtısı/yuttuğu yemden sonra
Akıntı esrikliği: pençesiz bir horozun horozibiği!
Suyun paslı kabuğu, anız dölün zıbığı, kopuğu kuşkonmazın...
Akşam bir azgın boğa, teklemez bir tulumba
Akşamsefalarından derdiği yeşil bomba!
Yeşili emen yeşil, titreyip yiten mavi
Kurutulmuş bir kızın kararan gelinliği
Köpüren deliliği çantalı bir koşunun
Her sabah aynı ağır, aynı gazlı tutuşma!

Çabuk, pembe bir inci tanyeriyle buluşma

Sonra ölüm kıstağı: sonugelmez duruşma!
Dört yanında dev dağlar granitle örgülü
Petrolün kanlı gülü, alev atkısı yeşilin
Dönek yeşil kaba meşin
Çelmesiyle bir leşin bin parça olan saksı
Tutmaz tohumu atışın: bin tenya bin trişin
Öcalması bir taşın!

Lokma aslan ağzında: aslanın ağzı kurşun
Aslanağızları beton, dibinde dik yokuşun
Gecesi kırılan kuşun: alkole tutkun yasemin
Ne sürgün ne ot: yapma bir gökkuşağı, kudurmuş mazot!
Ak kumda kara kunda
Çarpık kasnağı akrebin, bıçağın tam ucunda!

İşte saldırgan güneş
Işından zillerini dağıtıyor çelik çemberinin üstünde
Bir alev çember içinde, akrebin kuyruğunda
(iğnenin damara hazla girdiği nokta)

Daha soluk almadan başlıyor çekiç!

(*Şiir-lik* 36, Şubat 1997)

Coşkun Yerli

(1950)

ŞEY

İlk kez küçükken görmüş: Bahçe duvarının
Ardına mı gizlenmiş neymiş, darılıp...
Bir kez de evde, yatak yorgan yüklüğüne
Saklanmış, hastaymış, gelip alnından öpmüş

Hep peşindeymiş, ne zaman dönüp baksa
Yokmuş yerinde, marş söylerken törende
Yaramaz bebelerle müdürün kapısında
Babası Almanya'ya giderken, istasyonda

Suskun, üzüntülüymüş yüzü, solgunmuş
Her sevinçli ânında pencerede belirmiş
Bir çift göz gibiymiş, nedensiz sorgulayan

Kimi, neyi, anlamadığı. Bir şeylerin
Ardına mı gizlenmiş neymiş, darılıp...
Hiç konuşmazmış, severmiş, güzelmiş.

(*Yeni Biçem 50, Haziran 1997*)

Gültekin Emre

(1951)

Yayınını başarıyla sürdürdüğü *Şiir-lik* dergisi sanki Berlin de değil de İstanbul'da çıkıyor; herkesin toplandığı büyük bir şiir forumu.

BATIK GEMİ

Batık bir gemi yüküyüm dalgıçları bekleyen
Bir dalgın dalganın elinde sürüm sürüm inleyen kim
Toprak çatlar çatışmalarda kahrından, dağlar sığınılmaz
Olur ayazma sığılmaz, buzuna ve yalnızlığına, artık kız
Kaçırmıyor delikanlılar al atlara binip naralarıyla

Kaçıyor akpak kızlar bir bir ellerden başka yataklara
Giden gelmiyor bu ne biçim iştir içli şarkılar dinlenmiyor
Pencere camları kirlenir kimse oturmuyor mu burda denir
Balkonlara su dökün de serinlesin biraz yandık kavrulduk
Her şey ateş pahası el yakıyor fiyatlar beyim
Kimse yok mu evladım aşağıda, oynasana biraz daha
Sular kesilmiş anne, hani yıkanacaktık hepimiz
Suya yazdım adını senin, denize kavuşacaksın ve orada
Batık bir gemi seni bekliyor içini açmış da sana
Bu filo buradan geçmeyecek ve bu kadınlar bu evleri
Boyamayacak, bu sokağın da ahlakı var ister inanın
İster inanmayın, bu sokağın da ahını alacaksınız
Vurguna dikkat edin vurgun yemiş adamlar çoğalıyor

(Gösteri 197, Mayıs 1997)

Enis Batur

(1952)

Enis Batur için önemli bir yıldı 1997: *Opera*'nın birinci cildiyle İlk Altın Portakal Şiir Ödülünde Birinci Ödülü kazandı; Türkiye'de ilk kez olmak üzere, *Opera* kitabı üzerine bir sempozyum gerçekleştirildi. Yeni şiir kitabı *Doğu-Batı Divanı*'ndan çok söz edildi.

ENDÜLÜS ŞİİRLERİ

V Lorca'ya, serzeniş

Sevilya yaralamak için, diyordunuz,
Kurtuba ölmek için. Doğru bildim,
öyle hazır tuttum kendimi Çıkınımda
gri beyaz bir kefen, defterimde, aykırı
yerde bitmiş bir servinin altına gövdemi
gömdüklerinde avâre ruhuma yakacakları
ağıdın sözleri Sevilya gecesi yaralanmak
için, Santa Cruz'un portakallar altında
kapkaranlık bir meydanında deldi göğsümü
duymayı beklemediğim saeta, çektim

çıkardım oku sinemden de kan o an
fışkırdı kıpkırmızı içimden, Kurtuba
gecesi ölmek için, nehrin kıyısına inip
kurduğum türküyle, Passeo de los tristos'ta
yürürken mi çaldı 'şafağı yaralayan
bin billur tef' birden, gömülmek için
suskun seçmişsiniz diye düşünmüştüm
Gırnata'daki o yolun sonundan gelecekti,
bekledim, bütün geceyi yenebilseydi güneş.

(*Adam Sanat 137, Nisan 1997*)

BEŞ GÜL

Sizin için tuttum beş gül getirdim Sevgili,
durup dururken beş kırmızı gül getirdim, kan.
Beş beyaz gül süt, beş sarı gül altın yaprak,
tuttum beş pembe gül getirdim Sevgili, tan,

Başka bir el koparmış onları, benim elim
bunca korkak: Bir dikmeyi bilirim, bir de
dokunmayı: Tepeden tırnağa teniniz yangın
beldem, sizin için beş siyah gül parmaklarım,

kömür. Toprak, temas, sahi bir de ak kâğıt,
seçtiğim kelimelerin arasında nedense mağrur,
ilerlerim karda bıraktığım izler birer ağıt,
ayırdım dikenleri: Sizin için bu beş arı gül.

(*Ludingirra Güz 1997*)

Abdülkadir Budak

(1952)

Yeni kitabı *Aşk Beni Geçer*, Budak'ın şiirinde bir durulmayı simgeliyordu.

İÇİMDEKİ DANSINA ARA VERDİ İSPANYA

Büyük Umutlar Caddesi'ndeki hiçbir ev benim değil
Hindistan'ım yok benim, bende Nil kıyısı yok

Adını yok afişinde çok tutulan bir filmin
Bana değil tufanı andıran bu alkışlar
Her zaman iyi gelirdi Ülkü Tamer okumak
O da iyi gelmiyor nedense şu sıralar

Ankara manzaralı Çankaya sırtlarım yok
Gitaristi değilim ünlü bir topluluğun
Bisikletle dünya turu düşlemiyorum artık
Sallamayı bilmiyor bindiğim kör salıncak
Karada yüzmesini öğrenemeyen gemiyim
Bu yüzden trenlerim İstanbul'a kalkacak

Çok isterdim Çin seddinin mimarıyla konuşmayı
Kanat ile pençe arasına sıkışmış kartal ağzıyla
Bütün bunlar olmadı, Madrit'e gidemedim
İçimdeki dansına ara verdi İspanya

Haydar gel çay içelim, konuşalım aşklardan
Seni bilemem ama ben çok kötüyüm
Moskova kışı gibiyim bu yaz gününde
Taşla doldurulmuş bir kuyu göğsüm

(Varlık 1082, Kasım 1997)

FESLEĞENİM YOK ARTIK

Üstüme düşmeyen şeyler üstlendim
Rüzgârlı günlerde çiçek tozu olup da
İncir yaprağından sözetmek gibi
Trenin önüne raylar döşemek
Yolcunun azığına kitap koymak örneğin
Fesleğenim yok artık diyen herkese
Menekşeler önermeyi ilke edindim

Ceylan öldürmekten bahsediyorken
Dirsek temasında bulunurken avcıyla
Çapraz fişekliği olan bir tüfek
Üstüme vazife mi bilemiyorum
"Büyük Saat"ini kuran şairler gibi
Koskoca ormandaki yalnız ağacı görmek

Onarmak vazifem mi su alan tekneleri?
Serin göller düşlemek, tuzlu denizler ya da
Fesleğenim yok artık menekşeler getirin
Benzinle söndürülmek isteyen yangınıma

(Aşk Beni Geçer'den, 1997)

Ayten Mutlu

(1952)

GİDELİM

uzaklara gidelim, yağmurun çanlarına
ışığına gölgeler kralının, suyun çıplaklığına
yürüsün yol, uysal ve inatçı bir yoldaş
yanımız sıra, çoğalan arzusuna patikaların
ay tozu yamaçlara, kanın çığlıklarına

dursun zaman biz gidelim, çağrılı bir konuk gibi
gidelim göğün suretini çizen denize, kımıldayan
taşların şarkılarına, yeraltı madenine kardeş
dağların, sözün tapınağına, soluksuz yankısına
yalnızlıkların, altın bir muştu gibi soluk soluğa

çocuk yüzlü sabaha, delikanlı günün saydamlığına
bekleyen rüzgârına çöl yıllarının, kurumuş
dalların içindeki yaprağa, kızıl bir nar olup
çatlasın güneş, biz gidelim üzüm buğularına, kum
aksın, söz yürüsün haritaların yıldız kavşaklarına

sessizliğin ardına, yalanların, ürkütüç avuntuların
uğramadığı orman yalınlığına morötesi sözcüklerle
gidelim, ötesine geçelim taş duvarların, karanlık
sokakların kıvılcımına, okşayan yalımına otların
ateşin ve külün barıştığı toprağa, içimize gidelim

çıngırak seslerine bilge hayatın, sevincin atlasına
ufkun yatağını sersin gökyüzü, dans ederek kanın
mağarasında dönsün mavi bir buğu gibi dünya, biz

oraya gidelim, elma kokularına, ne varsa yitirilmiş
çağırsın aşk, adımızı güzelliğe sora sora gidelim

saf mücevher günlerine, mor sümbül gecelere
unutulmuş saflığın izlerini süre süre gidelim
çamurun ruhundaki acıyla yakıp meşaleleri, biz
nereye gidelim? o geniş deltasına yüreğin, ömrün
köpüklerinde açan o yakut güle... hadi gidelim

(Varlık 1079, Ağustos 1997)

Oya Uysal

(1952)

Uçuruma Düşen Nehir dosyasıyla Ceylan Atuf Kansu Şiir Ödülünü kazandı. Aynı dosya yıl sonunda kitaplaştı.

YER YATAĞI

Gecenin gizine sokulmuş gölge-ışık lekeleri
üşüyen sokak, buğulu camlar, fısıldaşan çıplak ağaç.
ağır aksak adımlarım, kayırdığım kediler, rüzgâr
koridoru. Örtülü içimi araladım. Ürperti...

Süslü şikâyetler, ondurmaya çalışılan acılar,
boşluğumda, bağışlanmayı uman bir adam olurdu hep
temize çekilmiş sözlerle geçiştirilen kuşku...
Nefret ve sevgi örtüşür, bir hüznü okşar, kaçar
yanılsamalarla yaşardım
soluyan yalnızlığımın yüzünde çiy damlaları.

El eden ayışığı, tırmandığım ip merdiven,
serpiştirilen uyku. Yürek atışlarım uzaklarda bir evde.
duvar saatinin tik takları. Uzan, yer yatağı serdim içime.
dağınık ömrüm yorgun bedeninde karaltı.

(Morça 19, Temmuz 1997)

Ergin Yıldızoğlu

(1952)

GÖZ GÖZE GELDİĞİMİZDE...

Göz göze geldiğimizde şehir ve ben
yaşlı vapur iskeleden ayrılıyordu.
Bir tutsak son yolculuğuna çıkıyordu.
Belli belirsiz ürperdi
börtük bir yüzyılın kataraktlı kuşluk vaktinde.
Sıradan bir gün!
Belki Sibirya?
Belki Doğu Cephesi?
Ya da yıl bin dokuz yüz seksen bir...
yakasını kaldırdı pamukları patlamış bir ceketin

Paslı ve kararsız bir güneşin
ışıkları kış güvertede biraz daha direndiler

Eriyip gittiler
yüzlerce minareden sızarak toprağa doğru.
karanlığa zincirli, saralı, yeşil bir söylenti
giderek pıhtılaştı şehrin damarlarında,
...umutlarını oltaya takıp
boklu sularda gezdirenler
kurşunlu kefal, kanserli istavritler...
yeni başlayan karın
ve kulampara vitrinlerden "*dost*" ışıkların
altında kâğıt mendil satan küçük kız
– ya dört yaşındaydı, ya sekiz –
dalıp giderken "*hiçbir şey değişmez bilirim*" gözlerle...

Hiç vazgeçer miyim bu yaşamdan,
inatla yaşadığım... ve büyük bir özenle,
bir süre daha yaşamak için?
...boş yere bekleme!"
ve arkasından gözlerini çevirdi
giderek derinleşen gökyüzüne.
Işıldaklar dökülen yıldızları zamana dikiyordu

"ölümün itinayla yapılmış barınakları" ilgiyle bakıyordu
zaman yavaş, çok yavaş akıyordu
mavi, çelik bir horoz başını kaldırırken.
Oysa kar...
Kar, sevecen ve sessiz dokunuşlarla yağıyordu.
Göz göze geldiğimizde şehir ve ben
ağır bir nota geçti aramızdan, sadece ikimizin bildiği.
sazda çalıştıktan sonra sabaha kadar
bir sabah belalısı taraf'ından
itinayla ve parça parça kesilip çöplüğe atılan
bir travestinin kızlığına dair eski bir şarkıdan.
(Ah! Bu, cüzzamlı ve hızla çürüyen,
bu groteks şehirle, bu aşkı yaşamak
uzun, umutsuz bir gidişti gerçekten:
"Suriyeli Yunan büyücülerin tarifi üzre"[2] *yapılan iksirin peşinden...)*

Sonra...
Onun gamlı ve her şeyi bilen bakışları
suların kurumlu köpüklerinde boğuldular.
Ve ben,
inatla çoğalan metinlerin karanlık koridorlarına geri döndüm.

(1) Nelly Sachs: "O the Chimneys" Hilda Schiff (1995) Holocaust Poetry (s. 41)
(2) Kavafis. Cevat Çapan'ın çevirisi (1993) *Kavafis'ten Kırk Şiir* Adam Yayınları

(Adam Sanat 141, Ağustos 1997)

Metin Cengiz

(1953)

KIŞIN SESİ

savrulurdu hep beyazlara kışın sesi

senin sustuğun sonsuzluğa bir zaman
insanlar sabaha karşı ulaşırdı
ince bir yaradan çıkılan yolculukta
ölümün o sakin soyulan kabuğunda
çocukluk dağlarına kuşları konarak

kuş günleri, sessizliğin kazıldığı
gökyüzü şenliğiyle örtü gibi
geniş bir aşk beldesi bu beyaz
hüzün burdadır denir biraz
gökyüzünün hüzne yazması
hem kıştandır hem de yaz

artık ne sonsuzluk ne yol
kuşlar savrulur kış ile imgemizden
bize yaslanan mevsimler ölüsü
nedense gören herkesi ürkütüyor
kapınıza gelen kar gürültüsü
serçelerse beyaza uçuyor

(Varlık 1077, Haziran 1997)

Şükrü Erbaş

(1953)

UZUN SÜRMEZ

Dıranas'ın dağından geceye atacağım kendimi
Aklımda her damlası cana değen bir deniz
Alnımda daralan vakitlerin soğuk mührü
Mil çekilmiş gözler gibi ardımda kapanan yollar
Yaşamış olmanın o büyük vazgeçişi önümde...

Ah ey boyları eşiklerinden kısa olanlar
Nerden bileceksiniz, üstünüzde yalnız kendi çatınız
bu geniş mavilik altında, bir bildiri gibi
Ben neden sizden daha mutsuz daha çoğulum
Geçmediniz ki bir gün Dıranas'ı benim yüreğimle...

Dıranas benim ipim, bıçağım, doruğum ve uçurumum
Uzun sürmez kendimi bir gün sizden kurtarırım...

(Damar 74, Mayıs 1997)

Tarık Günersel

(1953)

ZAMANLAMA

topuklu ayakkabı almış, fön çektirecekmiş tatlım
en büyük hayranımın en büyük hayranıyım
ilk tebessümünü hatırlamak yanlış olur şimdi
on günlükken kucağımda, sohbetimizi
mama verişimi
altbezlerinin yumuşak kokusunu
ilk adımlarını düşünmek yanlış olur tabii
dönüşüne çok zaman var daha
altı yaşında "possibility of life is not life" demesi
sekizinde yazdığı senaryo
ilkokulu bitirirken aşklarının listesi
(kimi ne kadar % kaç şiddetinde sevdiği)
gelmemeli şimdi aklıma
vakti değil daha
on üç yaşında yazdığı ilk romanı
on dördünde jane austen külliyatını bitirince
cehaletimle tatlı tatlı dalga geçmesini
keyifle düşünmenin vakti değil şimdi
daha sekiz ay var bunları hatırlamaya
kavuşma arifesine saklamalı hepsini
on beşinde yaşadığı umutsuz aşkın gözyaşları
şimdi gözyaşı getirmemeli
gitmeden yazdığı ingilizce roman
nasıl olsa başucumda
676 sayfa
alt dudağını ısırışı
hoş bir delikanlıdan bahsettikten sonra
yumuşacık mavi filine sarılıp uyuması
oyunlarımız
"beni dinlemiyorsun baba!" diye çıkışmaları
dört yaşında poposuna şaplak yiyince ağlayışı filan
gelmemeli şimdi aklıma
"beni yine dinlemiyorsun baba!"
"efendim?"

"gördün mü!"
anneciğiyle boşandığımızda ikiye bölünmesi
tekrar evlenince yaşadığı keyif sonra da
yanıma uzanıp başını bağrıma yaslayışı
bütün bunlar gelmemeli şimdi aklıma
hepsinin sırası var daha
tam sekiz ay, sadece sekiz ay var
olgunum, olgunuz, olgun
kızım artık on altısında, e ben kırk üç yaşındayım
küçücük dünyamızın hemen öbür ucunda
yarın fön çektirecekmiş tatlım

(Adam Sanat 141, Ağustos 1997)

Tuğrul Tanyol

(1953)

Toplu Şiirler/1971-1995'i yayımladı.

ARADA BİR

I

Seninle uzun bir gezintiden dönüyoruz. Saat kuma vuran ışıkta parçalanıyor. Ağaç kuma dönüşüyor, kum elmasa. Kırılan bir elmas oluyor sudaki resmin.

Seninle terasta oturuyoruz. Tam öğle üzeri.. iki saksağan ötüyor. Ağaç dallarını eğiyor ve gölge, yapraklardan atlayıp konuyor gözlerine.

Seninle çay içiyoruz, tam öğle üzeri. Bir adamla iki çocuk geçiyor bahçeden. Dizleri kanayan küçüğü olmalı, ağzını hiç açmıyor öteki.

Dilsiz... konuşuyoruz şimdi belki anılardan. Bir zil sesi donuk, mavi bir gökyüzüne iki kuş çizip uçuyor.

Biri ellerine konuyor. Derin, uğultulu bir ses oluyor diğeri. O yaz gününü yaşatmak ve yazdırmak için bu şiiri.

II

Seninle şarabın yalnızlığında buluşuyoruz. Bir ateş kuşu kızıl ışıklar saçarak kadehin göklerine uçuyor. Limon sarısı! diyorum; saçlarının rengine değince ayışığı binlerce yola ayrılıyor.. ve her birinden bir gezgin dönüyor.

Ellerin "gel" diyor en koyu ağaçların altına.. sonra unut geçmişi. Saatler düşlerin uzayan çanına asılıyor ve birer birer, bir kuş konup göçüyor uzak tepelere doğru.

İzlerimiz bunlar, senin ve benim basıp geçtiğimiz yerdeler. Yıllar boyunca hep yan yana, sonra bir üçüncü küçük ayaklarıyla gelip ne zaman katılmıştı aramıza?

İçimdeki gezgin öldü
İşte o zaman

1987

(Düşler 13, Mayıs 1997)

Şavkar Altınel

(1954)

Yeni şiir kitabı *Donuk Işıklar*, son şiirleriyle birlikte daha önceki iki şiir kitabını da içeriyordu. Daha çok *Öküz* dergisinde göründü bu yıl.

YA ŞİİR
YA HAYAT

"Şiirin içine edeyim.
demişti Rimbaud ömrünün sonunda.
"Şiir önemli değil,
der bir dizesi Eliot'ın.
Ve Larkin: "Neden yazamıyorsun?
Sen de benim gibi
edebiyatın ne kadar önemsiz
olduğunu mu kavradın yoksa?"

"Yazmadan yaşayamam. diyor
karıştırdığım bir dergide
gözlüklü genç bir budala:
"Ya şiir ya ölüm.

Süpermarketten getirdiğim
torbaları boşaltıyorum mutfakta.
Dışarda her zamanki sincap
bahçeye gömüyor fındıklarını,
kışa çıkıp çıkmayacağını
merak etmeden hiç;
çiçekler saksılarında duruyor
Kuzey Denizi'ne doğru
kayıyor yavaşça bulutlar
Her şey tam, kararlı, dingin
ve ötesinde sözcüklerimizin.

(Öküz 39, Ağustos 1997)

Ali Cengizkan

(1954)

Yeni kitabı *Öğle Suyu* bir izlek çevresinde yazdığı düzyazı şiirlerini içeriyordu.

ÖĞLE SUYU

21

Niye şairlerin hayatı?

1994 yılında rastlamıştım, Londra'da, Kew Garden parkında, şöyle bir tarh açıklaması:

Narcissus Poeticus
"The rootes of ***Narcissus*** stamped with honie and applied plasterwise. Helpeth them that are burnt with fire, and joineth together sinewes that are cut insurder
Gerard, 1597

Çiçek, bildiğimiz nergis çiçeği, ama onun bu denli marifetli olduğunu öğrenmek? ***Şairin Nergisi*** şiirleri öyle çıkageldi avucuma işte. Metin, Behçet ve Uğur'un 1993'te Sıvas'ta duman olan nefeslerine karışarak. Toplumun hayatında çok derin bir kesik, bir kafa travması, kendi kendisinin başına vurarak toplumun kendisinin deli olduğuna kanması.

Nergis güzel evet, ama ya şairin nergisi: "kökleri balla ezilip macun gibi uygulandığında, ateşle yananlara iyi gelir ve derin kesikleri olan kasları iyileştirir.

Şairlerin hayatıdır iyileştiren doğayı...
Böyle yazmış 400 yıllık kitap.

(*Öğle Suyu*'ndan, 1997)

HAYAT BAHÇESİ

Bahçe tarumar. Ama gözler önüne serilen
Görüntünün sesi mi olmalı sözler? Serçe
Cıvıltıları, çan sesleri, at pislikleri,
Rüzgârın kuru yapraklarda bıraktığı
Hışırtı yapışıyor sanki yirmi yıldır
Kullanılmayan bahçeye, babanın ölümüyle.
Toplumsal arkeoloji mi ırgalayan beni
Tahrik eden, edilen bir leş kargası gibi?
Meraklıyım. Budanmamış güller çılgın
Palmiyelerin kuru dallarının altında,
Kendiliğinden ölen çiçekleri toplanmamış
Zakkumun. Gübre ve çürüyüş. Tohumdaki ev
Kale gibi gözlüyor şimdiki ve geçmişteki
Yaşantıyı: Kız ve erkek çocuklar burada
Denge buldular nilüfer yapraklarında, çember
Çevirmişti büyükler havuzda, sonra fırladı
Resimden haylaz damat ve gelinler. Ama
Onlar bir kez kapıdan girdiler mi
İçeri, gözleri parlardı babanın, ayrıldılar mı
Bir kaptan bakışını giyer, şapkasını geçirir
Sözüne, kimse evde durmak istemezdi
Tanışmamak için gözü dönmüş yalnızlıkla.

Oysa ölümün görevi ne, gelir padişah
Tekillik. Tek, sonra birden aynı
Merdiven basamakları, aynı işçilik, aynı
Anlamı bulunca evin biçeminde, dünya
Ne kadar acı dolu, herkesin kendi
Kefesine uygun dağılan. Acı aynı,
Zevk de, ama kefen ne kadar geniş
İse, ağırlığın ne kadar fazla ise
O kadar götürüyorsun işte öteye.

İstanbul, Heybeliada, Kasım 1996
(Kavram Karmaşa 6, Aralık 1997)

Veysel Çolak

(1954)

Dize ve öteki dergilerde yayımladığı şiir üzerine yazdığı yazıları ile şiiri birbirini tutmayan bir şair görünümünü sürdürdü.

YAŞATAN TILSIM

Gecenin kokusu papatya tütününden.
Kış. Yalnızlığa oldukça uygun.
Sabahlar çıkıp gelir gene de
bir kızı öperek ağzından. Ölümse
her ırmak gibi denizle buluşulur.
Yırtıcıdır bazı kavuşmalar parçalar insanı.

Elimiz ne zaman gerekli olsa
acıyan yerimizdedir. Hiç emilmemiş dudakların
çatlarken çıkarttığı ses,
karanfil ve güvercin bulutundan.
Kaçağın biriyim dağların yaşlı tazeliğinde,
öylece bekliyorum gözlerimde kırağı,
Kuruyor yaslandığım her ağaç. Boğuluyorum
yıkılan bir kentin gürültüsünden.

Bazı elementler suyun içinde mi yanar

Ateşle yarışırken kaybedenler bizleriz
Gene de ağzımız çiçek içinde.

İlk günden beri bunu bilir yağmur
çiftleşerek yağar. Kokusu beyaz olur
beyaz bir karanfilin. Bu da
dalı kırılmış bir serçenin işidir.

Alanlar, toplar damarlarıdır kentin
Yaralarımızın sargı bezidir bir diğerimiz.

(Milliyet Sanat 413, 1 Ağustos 1997)

Hüseyin Ferhad

(1954)

ZENDE-RUD'U GEÇERKEN

Şirin. Emzirir ve büyütür
çığa benzer bir dağı.

Şirin. Okur ve örtünür
dağdan kopan bir çığlığı.

Hüsnü hat bahçelerinde
periler sesli düşünür,
kazmayı vurduğun yerde
iki tâlik harf öpüşür.

Aşk dediğin alelade
şikeste bir minyatür,
nedense su küresinde
sana matah görünür.

Sahi kimler var belleğinde
zülfü siyahın haricinde
ki bencileyin bir imla çırağı
ismine ayağ üşürür.

Sustur ve çöllere sür
şu mağrur ırmağı. Ferhad

Kem bahtını aynalara nakşetsen de
ölüm senin eğninde
mengü süte dönüşür.

(Yeni Biçem 56, Aralık 1997

Hilmi Haşal

(1954)

Veniis'le Aşk'ı yayımladı.

ANLATILACAK YANI YOK

kent kar altında, siyaha oruçlu beyaz
az uyuşuk, beyinler buğu tutmuş gibi
ısırılmış dudaklar ve parmak uçları...
anlatılacak yanı yok; kara yitik. ikindi
yaklaşıyor, gözlerimle okşuyorum kışı
turkuaz uykuyu, taneciklerle küçültülmüş
bir sıradanlığı giyinirken zaman, çıplak
ve derin, telverengi iki ışıltıya özlemle
anılara geçiyorum; orada ölüm yok...

kent kar altında yalnız... gün yaşama yenik
değil, beyaza beşik kuruyor vitrinler, yaldız seli
anlatılacak yanı yok: aşk sonsuzdur an'da
bir üşümekmiş, meğer acı, olup olacağı... haz
beyaz sabahlara saklar kendini. güneş ocağı
harlatır kavuşma düşünü. yürekte topaç bırakmaz...
dünkü buz erir
utangaç saçaklarında sevişmelerin. kent erir
anlamaz kimse. pek anlatılacak yanı da yok aslında
sevişilen anda sonsuzdur aşk
gerisi anı. anı kar altında şubat gibi...

(Mozaik 4, Nisan 1997

Arife Kalender Önel

(1954)

Gül Küstü adlı yeni şiir kitabı yılın son aylarında yayımlandı.

ADI SERÇE

Eski bir saatin tozlarını siliyor
Yelkovan ikindilerde durmuş
Nisanlara çevirdi yılları
Aklara tutkusu
Akasya köklerinde kurumuş

Ten dayamış dikene, kırışmış biraz
Avcunda ekmeği yok, çivitle sabun
Arada sıkıntılar geliyor
Bir balıkçı kulübesi gibi uzun kumsalda
Ağrılar, korkularla uyurmuş

Salıya erken mi gelmiş
Geç mi dönmüş salıdan
Kan rengini çocuk düşüklerinden biliyor
Çoktan ölmüştür Ağustos
Tek serçeler kalmış dallarında ağaçların
Oğlunun adını umut koymuş

Susuyor
İki kadın tencerenin başında
Birinin resmi var kanadı yok
Diğeri yemek dağıtıyor

Bir şey pır diye havalansa saçaklardan
Çocuklarından biri vuruldu sanıyor

(Evrensel Kültür 65, Mayıs 1997)

Oğuzhan Akay

(1955)

SIRADAKİ ADAMIN ŞARKISI

"Bugün yine gönlümün bahçesinde gezindim" tek yeşil olan
Kahve içtim, dilek tuttum, kısmet aradım
Bugün yine geçim derdine düştüm, polislere küstüm
Haberlere çıktım, vücudumu topladım yoldan

Bugün yine seni hayal ettim, sinemaya gitmedim
Yastığımla nikâh tazeledim, elimi aldattım
Bugün yine kavağa çıktım balıkla, rakıyı yeniledim
Ağzımla kuş tuttum meşhur oldum, ruhum duymadı

Bugün yine kendimle barıştım, üstüme geçirdim
Yüzümü boyadım, tribünde coştum, evimde yoruldum
Bugün yine hayatımı düşündüm, kitapsızlık yaptım
Fikrimi değiştirdim komple, bir beden büyük

Bugün yine borcum vardı baykuşa, güvercine
Yiğitim ben dedim, yitiğim, kendimi aradım telefonla
Bugün yine karışık duygularla tost yedim, ayran içtim
Televizyonlara kumandan oldum, zapingledim milleti

Bugün yine hasta oldum sana
Hasta la vista

(Adam Sanat 137, Nisan 1997)

Osman Serhat Erkekli

(1955)

YENİ BİR AŞK İÇİN DÖRTLÜKLER

II
Nasıl ısıtırsa kirpiyi, güneşi okları
Öyle uzaktan sevişiyoruz

Biliyorum sen ışıksın
Ve ışık yakalanmaz

IV
Eski bir sevdayı bıraktım
Ölü bir kelebeği rüzgâra bırakır gibi
Denizler kirlendi
Ben de kirlendim

VII
İşte birlikteyiz seninle
Ama yalnızlığın güneşi bir ağaç gibi sarkıyor üstümüze
Şimdi seninle sevişiyorum sanma
Yalnızlığımla sevişiyorum

XII
Günahkârım
Cehennemdeyim
Sevgilim
Bana şiir gönder

(Milliyet Sanat 413, 1 Ağustos 1997)

Roni Margulies

(1955)

BOZCAADA

İki eşkina, bir karagöz, bir sarpa.
Ne bir levrek, ne bir böcek!
Boş döndü sayılır bizce!

Yakıştıramaz Fikret kendine.
Tekrar dalar öğleden sonra.
Ve üç kefal bu kez, iki gelincik.

Bir gün gelecek ki ama, iyi biliyorum,
"Çocuklar, diyecek, "yorgunum,
bugün dalamam artık bir daha.

Uzun bir sessizlik olacak masada.
Osman ustaca konuyu değiştirecek.
Güleceğiz. Kuşkusuz sonra
canlanacak sohbet yine.

Ama o gece,
tesadüf bu ya,
ayrı ayrı hepimiz,
ölümlülüğümüzü düşleyeceğiz.

(Adam Sanat 138, Mayıs 1997)

Fergun Özelli

(1955)
Son yıllarda yazdığı şiirleri *Aşkıya*'da topladı.

LEKE

boynundan öpünce
ince parlak ve beyaz
ürperiyor tir tir

bir salıncaktayım
elimde değil
şiirden işe
işten şiire

zaman ki
bitmeyen bilmece
geçmişim düşlerim
o sonsuz dehlizinde

ya bu gövde
bu küçük ada
çırılçıplak
perdesi yok denizi de

yapışır usulca çıkmaz
bu leke çıkmaz
dudağından öpünce

(*Aşkıya*'dan, 1997)

Yusuf Alper

(1956)

SUSARAK

Atlar savururlardı yelelerini
Yoncaların, ekin tarlalarının arasından
Fırlayan bir ok gibi yılkıda
Savururlardı rüzgâr gibi

Kırlangıçlar sayardı günleri
Duvar diplerinde serçeler, sığırcıklar
Avluda sereserpe uzanırdı kedi
Göğümüzden geçerdi turnalar

Alır götürürlerdi özlemimizi
Düşler diyarına, çok uzak...
Annem solgun bir yüzle söylerdi
Bütün hüzünlü türküleri susarak

(Dize 26, Aralık 1997)

Adnan Azar

(1956)
Yıllar sonra ikinci kitabı *Parçalanmış Zamanlar*'ı çıkardı.

YENİ ZAMAN

1

kızıma
bir çiçek versem
yağmurdan
gençliğimize
değen

bir
çiçek

bahçe kapısında dalgın
bana bak'an
beni delen
bakışlarından

2
bakışlarından

saatte
180 km hızla
dönsem
dönsem geri
kendimden

3
kızımın
sesi
Furuğ Ferruhzad'ın
sesiyle
buluşuyor öyle
sessiz

4
yani

5
yani
giden arkadaşların
bende kalan
sesleri
gibi

(Şiir-lik 40, Haziran 1997)

Salih Bolat

(1956)

SENİN DÖNEMİNDE

seni tarih sandım. yapmam gereken işler
sandım, bıçağın ağzında uyuyan tehdit
anlayamadığım şeyler, otların arasında parlayan.
senin döneminde taştı süt.

sendin, yağmur altındaki akasya ormanı
trafik levhalarındaki kurşun delikleri
ankara'daki evlerin karanlık damları
bir dal hanımelindeki içtenlik.
senin döneminde geçildi çit.

kırlangıçlar afrika'ya varmıştır, diyor otobüs şoförü
– otoyoldan yanarak geçen bir tilkiyi gösteriyor –
yorulmuşlardır, deniz boyunca uçmaktan.
sana vardığımı sandım, düşler boyunca koşmaktan.
senin döneminde silindi flüt.

(Varlık 1080, Eylül 1997)

Haydar Ergülen

(1956)

Bu yıl az şiir, az yazı yazdı. 40. Yaşına adadığı *40 Şiir ve Bir...*'i yayımladı. Bu kitabıyla Necatigil Şiir Ödülünü aldı.

MAVİ HAVA

Akıl henüz sıcakken çıkmalı yolculuğa

Altın doz, mavi havadan çıkınca
yukarıya bir merdiven, akıl henüz
sıcak ve kimsenin uzak adası değilken,
Titanik aklınızın bir köşesinde buz-

dağınıza çarpacak ve sizde batacak...
Onu henüz sıcakken gözyaşınıza boğun!

Aklınızın bir güvertesi var da orada
yalnızlığın kiracıları toplanmış sanki,
mavi havadan bir filikayla onları
bıraktığınız deniz son dalgasını da
kıyıya vurunca, altın doz: Akıl henüz
sahilken, siz çekildiğiniz sığınakta
bütün ümitlerinizi bir bir söndürmelisiniz!

Mavi Hava barında asılı cümleyi
bir romandan kurtarılmış gibi koyu
kibirli gördüm, nasıl ganimetse: "Bu
ne telaş, gönül sokağından geçmeden
altın doza çıkıldığı görülmemiştir.

Reis, siz bunu ödeşme mi sanıyorsunuz,
şu kirpiklerine inanan kız bunu
bir ödeşme mi sanıyor ya şu kovulmuş
bir kedi gibi yolunuzu gözleyen
ve size kaybolmaktan başka sokak
bırakmayan şu mavi cümledeki sis!
Bu karanlıkta gözler karışacak,
bu önceden kaybettiğiniz düelloda
bütün ödeşmeler size kalacak!

Ben gönül sokağından yeni geçtim
sokakları başkaları dolduruyor gibiydi
evleri başkaları: Bu cümleye yeni geldim,
bu cümle bir merdiven, boşluğundan başka
sesi yok ve galiba benden başka
kimsesiz, öyle koptu kopacak...

Akıl henüz bir cümleyken övmeli onu
ve terk etmeli henüz sahilken yolculuğu

(Gösteri 199, Haziran 1997)

YALNIZIZ CEMAL ABİ

Bu rakıyı diyorum Cemal abi
bu rakıyı içmek seninle
Kars'a gitmek gibiydi

Senin şiirinde diyorum Cemal abi
rakı uzun içilirdi
Kars'a uzun gidilirdi

Senden sonra diyorum Cemal abi
Kars'a şiir gitmiyor
Kars kısa, rakı tatsız
senden sonra şiirde
her şey dibe çöküyor
anla, öyle yalnızız

(Öküz 41, Ekim 1997)

Turgay Fişekçi

(1956)

SEVGİ BAĞLARI

Anne sevgisinden öteydi
Anneannemin dayıma bağlılığı

Mobilya ustasıydı dayım
İyi kazanan, iyi harcayan,
Yirmi altısında evlendi, otuz altısında öldü.
Tiyatro seyretmek, müzikli eğlencelere katılmak için
On yıl boyunca hafta sonları uçakla
Balıkesir'den İstanbul'a geldi
Selahattin Pınar'la ahbaplık etti
Adı annesinin adı olan bir sevgili buldu
– Fehime'yle görülmüş Erdek'te
Belki de Genç Oyuncular'ı seyrederken –
Anneannem gözleri dolu
Yarim İstanbul'u mesken mi tuttun

Gördün güzelleri beni unuttun'u
söylerdi ardından.

Erken ölümünün ardından tereke açıldı
Bir hayli borcu çıktı dayımın
Adları hâlâ hatırımdadır alacaklı kumaş tüccarlarının
Taki, Arto, İlhami

En iyisi herkesin "reddi miras" etmesiydi
Yengem, annem yargıca red dediler.
Sıra anneanneme geldi, yüzü al al ayağa kalktı,
"Oğlumdur, kabul ediyorum Hâkim Bey," dedi, oturdu.

Dayımın bütün kalıtı, yani kendi eliyle yaptığı ev eşyaları
Bizim eve taşındı.
Anneannemin tek geliri olan üç aylığına haciz kondu.
Ölene dek – on iki yıl – oğlunun borçlarını ödedi.

Hâlâ üzerinde otururum yazı yazarken
Dayımın yaptığı sandalyenin
Annemin çamaşırları onun şifoniyerinde durur
Bir divanı var ağabeyimde:
Bir de fotoğrafı olacak kim bilir nerde!

(Öküz 38, Temmuz 1997)

Lale Müldür

(1956)

"ÇÖLDE İSİMSİZ BİR AT VAR" *

Herkes birbirini alabildiğine kirletiyordu.
Herkesin yüzüne kumlardan bir eşarp
dolanmıştı. Böyle günlerde bana
beynimdeki kum fırtınaları
hiç bitmeyecekmiş
gibi gelirdi.

* Ruhi mühendislik olarak tanımladığı hat sanatında artık yapılamayan mercan kırmızısı için Adnan Alpay Bey'e saygıyla.

Başkalarından gelen kumlar ağzıma,
burnuma dolardı. Sağ kolumun
üzerindeki benleri sayardım.
"ÇÖLDE İSİMSİZ BİR AT VAR"
YÜZÜMDE KUMLARDAN BİR FULAR VAR
EĞRELTİ OTLARININ ARASINDA
HATALARIM VAR
Odamda bir köşede tavana kadar
mercan kırmızısı bir alev yükseliyor.
Yitirilen şeylerin alevi o:
Dostlukların, aşkların, ideallerin...

Ah, neredeyse tanıdığım her şey
yanıyor orada küçük bir kıyamet gibi
ve çölün gizemi gibi küllerden bir
fular dolanıyor yüzüme. Büyük acılar
çektiğimi sanıyorum ama eğrelti otları
şöyle fısıldıyor bana:
ALEV NE KADAR BÜYÜK OLURSA
O KADAR İYİ
ALEV NE KADAR BÜYÜK OLURSA
O KADAR İYİ
EN AZINDAN DÜŞ KIRIKLIĞINA
UĞRAMAZSIN ASLA
Gerçekten daha mutluyum böyle ağzımı,
burnumu saran yarı-saydam maskeyle,
mercan kırmızısı hayat ateşinin önünde.

Çölde isimsiz koşan bir at var.
Ne sağa ne sola ne kuzeye ne güneye
yani her yere ya da hiçbir yere koşan
delimsirek bir at var: işte o at benim.
Yoksa ben de çan çiçeklerinin
usul usul fısıldaştığı
o hayat sularının
önünde olmak
isterdim.

1997

(Defter 30, Bahar 1997)

Mahmut Temizyürek

(1956)

SÜT

Nemrud'un bilgeliği bu
Herkes yaşadığını kanıtlamak ister
Kanırtarak taşı, kanı...

Unutup bu bilgiyi sütün aklığına
yüzümü sürdüm, bir Aztek yavru güldü bana
Neredeymiş aklım, ki ben bunu yaptım
Süt gibi bakıyordu güneşe ve zamana

Ağıllar buldum bağlarda, ki ağıllar
Koyunların felsefe yaptığı yerlerdir
Barsak ile beynin denklemini
En doğru koyunlar bilir

Birinin tüylerine sokulup rüyaya yattım
Hiçbir şey yaşamamış kadar saftım bir zaman

Uyanmışım ki güneş terini döküyordu üzerime
Yağmur gökırmağın erimesiymiş
ve suyunu sildim gözlerimin
İncelterek ellerimde kalan tuz parmaklarımı
Dokunduğum tenlerin hazzını verirmiş meğer bana
Ya ben bunu kime kanıtlardım

Yaşamayı aşk içinde kanı beyaz süzmek sanandım
Ben yanıldım pimi çekildi dünyanın
ve bir daha yaşayamadım yaşadığımı
Yıkılmış bir köprüden karşıya baktım
Karşılar, iyilikisterliğin kör tutkusuydu
Arınmayı arzuladıkça yağmurla
Mundar kanı ırmağında çırpınakaldım

Yattım ölümü bedenine kuşanmış bir kadınla
Rüzgâr bağışlayıcı estikçe ben bu hayatta

Kalbimi masalların pınarında yıkayıp
Rahme sütten bir Aztek yavru bıraktım
Ama, göğe fırlayan etler kemikler dünyasında
Sanımdan bir daha uyanamadım.

Şimdi gidiyoruz işte
Sepetimde bir bebek ölüsü
Salacağım Fırat'a
Sonra Nemrud'a çıkacağım.

(Evrensel Kültür 69, Eylül 1997)

İlyas Tunç

(1956)

FETÜS GÜNLÜĞÜ

1.
ince bir dere yatağından
yitik bir zamandı koştuğum
ama aşk vardı, öncesizdi bendeki uyum
ey simyacı, dedim, bul getir onu
baktım eksiliyordu kum
bölündüğüm böğürtlende
tostoparlak uyudum

2.
düşümde gördüğüm denize
tutunmak içindi belki
uzuyordu kirpiklerim
şimdi saat kaç, bu çalkantı ne
nerde pıtraklı kese
dünyalar var derinde
fark etmiyor kimse

3.
birden bir başdönmesi...
günleri düşündü

yaktığı ateşleri
esrik bir sıtmaydı
hüküm süren o gece
sonra odalardan odalara
çalkandı durdu keyfince

4.
duyduğum ilk sesi
bir sayıya imledim
bir'den sonrakiler
tartımladı evreni
kalbim, dalgın aritmetiğim!
daha başındayız işin
yitirme belleğini

(Yeni Biçem 53, Eylül 1997)

Nilgün Üstün

(1956)

YAZININ EVİNE YOLCULUK

yazının evine mi giriyor yeniden? çökmüyor muydu sahne?
geri alabilir mi umudu karanlığın evinden; başka sahneye
taşıyabilir mi dirimi?

bırak beni: uzaklara gideyim; uzaklardayım çünkü.

melek kanatlı mavi kuş gördü düşünde. hissediyor:
beyaz kuşa dönüşecek. uzak yolculuklara gidecek:
kuzey ülkelerine.

uzaklardan dönen yolcu gibi yaklaşıyor evine. beyaz
iklimden dönüyor: birden çok ölü bıraktı bu iklimde.
henüz dokunabilir onlara; tenine dokunur gibi.

bana dokunmuyorsun, neden? kımıltısız duruyor:
aşk ışığa, su cama, cam derinliğe ve acıya dönüşüyor.
korkuyor musun? korkmuyor: sana dokunamam.

diri ve sıcak gövdesine dokunduğunda, kırlangıç suretine
girecek; biliyor. aralarında bir gökyüzü haritası uzanıyor.
bir de ruhların geçtiği fırtınalar tarihi.

dokunuyor gövdesine.

beyaz bir kuş uçuyor gökyüzünde. görmüyor; kat ettiği
yolu algılayabiliyor yalnızca. gökyüzünde geçen yolculuklarda
yeryüzünde yalnız kalınmıyordur belki de.

yağmur yağabilir. yağmur yağabilir ve gökyüzü karışıverir.
merak ediyor: başka rengi giyinmeyi isteyebilir mi? çıplaklığı
ve rengiyle mi kat edecek yolunu?

sabah yıldızı aydınlatıyor yolunu. ağlıyor mu; hatırlamıyor.
iri yağmur taneleri, suretinden çok, çıplaklığına değiyor.
sonrasında, yerdeki ve gökteki evine dönebildi.

sabaha karşı, ince bir yağmur yağıyor; kalbine ve yüzüne.

yazının evinde. beyaz kâğıda harfleri yazıyor. penceresinden
baktığında; kısa acı parçaları çarpıyor bakışına ve bitmemiş
bir yolculuğun imgeleri.

gökyüzüne uzanıyor bakışı.

bir kuş daha havalanıyor yeryüzünden istemeyi isteyebilecek mi?
anlayabilecek mi? bir yıldız daha beliriyor; yedi yıldızı birden
parıldıyor gökyüzünün.

bir düşe giriyorlar birlikte; bir ışığa, maviliğin içinde ve
iyice yüksekte. soruyor: neredesin? cevap veriyor: burada.
avcı yok artık.

kalbinde mi? kanat çırpışları duyuluyor ve gülümsemenin sesi.
dokunuyor; bulut kadar hafif. dokunuyor: yeryüzünün belleği
kadar ağır eli.

(Ludingirra 3, Güz 1997)

Muzaffer Kale

(1957)

TORTU

Geceyi sakladım
Beyaz iskelenin olduğu yere,
Başka bir zaman
Gelip boşu boşuna
Aramak için onu
Orda.

Boş vakitlerinde bulamayacağı şeyleri aramalı insan.

Korku da yalnız değildi,
Yaşadığını anlıyordun
Seviniyordun.

Beyaz iskele denizin içinde kısa sürüyordu,

Aklımdan gider gibi oldu o rahatsız edici tortu.

(İnsan 8, Ocak 1997)

Yunus Koray

(1957)

Yeni Kitabı *Karşı Kitap* adını taşıyor.

CUMARTESİ ANNELERİ

eski bir kapı tokmağı avluda
okşadığınız anılar ve kirazdaki ay
yitiğiniz yaz karında
o ölü noktadaki şaşkın cami
kendine kapalı çarşı, karalar
kezzap köpüren nehir yatağı

uzak bumeranglar bir soru imi
neyi anlatır tek kulplu iki ağızlı sürahi!
sözcüğün canı sıkılmış, sesler çapaklı
yalpalıyor deniz dibi çiçeği
haritalar ıssız ovalar gibi
külünk gecikmiş, trenine diken raylar
belki koşturan aşklar var içinizde
belki de yaşayan bir şiirsiniz!
çelik kilimdeki barok yay
okundan ileriye düştü, kırılmış
gitmek ölümdür diyor bahçe
seviyordu, üşüyordu, başka şeyler de
bun'ları diyor hiç şiir okumamış anne
yitmeyi adlandırıyor: ölüm müdür epeyce!
ve nasıl bir şeydir çocuğunun
boşluğuyla kedi boşluğunu doldurmak
kapatmak yüzüne çocuğunun yüzünü!

(Edebiyat ve Eleştiri 32-33, Ekim 1997)

Halil İbrahim Özcan

(1957)

Kırık Zar adlı dosyasıyla Orhon Murat Arıburnu Ödülünü kazandı. Bu, aynı zamanda yayımlanan ilk kitabı oldu Özcan'ın.

KÖR ATEŞ

çocukluğumun fotoğrafı yok
sonu gelmez bir bunaltıdır uzak
eşik seçer insanı fark edilmeden
öptüğün ayna kendi yüzün bile değildir
eksik cesarettir kıştan kurduğun pusu

o eski uzun bir beyazda
taş alır suyun acısını

evet artık bıçak müstehaktır
gölgesinden gül düşüren kadının peşinde

bakışlarım her şey değil
düşmüş bir lades kemiği

zan altındadır kederlerin kıblesi
yarın kaçacağım buralardan
son damla bana bakarken
cinayet çatısı sabahıma karışacak

bu hayat nasıl kandırabilir ki beni
cinayet ruhumu gezdiriyorum
çocukluğumun fotoğrafı yok

(Poetik'us 7, Mayıs 1997)

Engin Turgut

(1957)

Bayan Elma adlı kitabı yayımlandı.

GAİLE

Cümle oğul sevdik bir anneyi.
Pazardan dönmüştük, günlerden
cumartesiydi... Aşk değil hayat
aldatıyordu bizi... Cümle âlem biliyor
ki, ben en çok kendimi aldatmıştım
sizde!.. Aşk konuşulmayı, yazılmayı
dillenmeyi sevmiyordu!.. Aşkın
huyu böyleydi... Haydar'a bakıp şiir
yazıyorum, ayrılınca sakallarından,
resimler çiziyorum. Aşk yoksa şiir
de yok! Benim cumbada oturan bir
ruhum var; orada ışık besliyor, yağmur
biriktiriyor ve bir güzel âşık oluyorum...
Sonrası kalbimin şıkırtısı ve
gözlerimden düşen sıcacık bir
serçe!..

Ellerimi seviyorum en çok! Ruhumu
ellerimle koruyorum yazıdan ve

yazdan! Şiir yazdığım zaman dala
tırmanan su oluyorum. Aşka cömert
davranın, aşka bulut bırakın,
boşluğunu düşünmeyin aşkın, üzerine
başarılar! Herkes kayığını unutur
baharda, sizi deniz sanırlar... Ey
gözümün nuru dünya, başı dönüyorsa
aşkın biraz da şiirin iyiliği ve
saflığındandır! Sürekli yanılıyoruz! Her
şey azalıyor, aşkın olmadığı yerde! Aşk
çabuk bittiği için mi sahiciydi? Aşka
gidelim, o eşsiz inceliğe... Aşk yoksa
gerisi yalan, vesvese!..

(Ökküz 41, Ekim 1997)

Orhan Alkaya

(1958)

ANLAMLAR III

anlamın civarında çok zaman dolaştım
eskittim, sakındım, derindi, içini dolaştım
zamanı kavradım, bildiğim ve öteki
anlam uzak, zaman yaşlı, biteviye dolaştım

bildiklerime ansızın bir anlam buldum
sözden çıktım, unutulmuş bir söz buldum
bildiklerimin etrafında belki son dönmüştüm
döndüm! döndü! kendimi yerimde buldum

hayatın anlamı vardı; aradım, buldum, yoktum
benim sebebim vardı; anladım, bildim, yoktum
anlamın merkezine bir seyahatti hepsi
gittim, döndüm, yoktum

(Yaşasın Edebiyat 2, Aralık 1997)

Ahmet Erhan

(1958)

FİLE BEKÇİSİ

Cunda'da bir yaz masalında
Kendimi rakıyla aldattım
Geceden rüzgârı çekip aldım
Yenildiğim bütün masalarda
Üşüdüm çevreme gülücükler
saçtını
Bir yalnızlık karyolasında
Ölümden söz eden gazetelere
sarındım

Ben niye böyleyim. ey Dilara
Kendimden çok uzak köprüleri
yaktım
Oysa karım ve oğlum
yanı başımda
Evime bir file bile
dolduramadım
Özür diliyorum şimdi önüme
kim çıksa
Bir yalnızlık sayfasında
Kendi ellerimi tutup ağladım...

(Milliyet Sanat 413, 1 Ağustos 1997)

Mehmet Yaşın

(1958)

Eski kitabı *Işık-Merdiven* (1986) yeni bir bölüm eklenerek yeniden yayımlandı.

İNCELİKLİ SEYİR

Seçkin bi' mekân: Seyirlik deniz önünde

ama balıklar nereye yüzer duvarda
eve kapatılan hayvanlar gezi zamanı
kime havlayacak da n'olacak yetişip evcilleşen köpek
Neresine kaçacak yetişip evlenen kadın
(çamaşır bulaşık da değil) şu incelikli şeyler dururken.
Ama n'apsında koca evde, ne in ne cin
İncik-boncuk-cıncık-buncuk
kocasını beklerken koleksiyoncu oldu Penelope.
Sağa sola serpişmiş *turqouise* kâseler
kedi, ördek, geyikbaşları (koparılan başarı kutlanmalı!)
Tam da ben oturtmaya çalışırken
şu gümüş kupanın gerçekte nere konduğ'nu
başroldeki kadının hayatında
içinde kuruyan kırçiçekleriyle, zarifçe,
Ama Talipler deli gibi tüketiyor hâlâ dul aşk imgesini
TV beğenmez bir reklam filminde
zil çalıyor ve eve dönüyor koca. Para pul
tezgâhta dokunan perdelerperdelerper...
incik-boncuk-cıncık-buncuk
Tıkış bir sahiplik duygusundan başka şey kalmıyor
(şiirin yerine konan) o incelikli görüntülerden.

Büyükada, 1996

(*Altyazı:* Bazı adamlar
barakada oturuyor atlarıyla beraber
Ada'nın öte Tarafında, ormanın taa diplerinde
bebekleri ve yaşlı anneleri, fanusları ve lambasuları...
Biz bu Tarafta huzur içinde yaşayalım diye
onların sefilliğini görüp de üzülmeden
inceliğimiz yüzünden.)

(Defter 29, Kış 1997)

Osman Hakan A.

(1959)

ŞEHİR NERDE

Rüzgâra geçti çocukluklar, sığındık...
zamanın bilgisi yok artık

toprağın süsünden, habersiz
birkaç genç kalp... yıllandık
üç, dört, beş, altı yedi... sekizinci
uyuyan etimiz... epridi, akşamlar
yırtıldı, içimizdeki inci...
Uyandık!... Şehir nerde?.. Arkadaşlar?..
bir rüya bu... apaçık, ah!..

bir mağaranın içinde bile
geceler gündüzlere katık... Güneş
Ay, Yıldız... aynı yerden kırık, hep
aynı yerden... doğan batık
şehir nerde?.. Arkadaşlar!.. Ah!..
bir eşikte, insanlar, kediler, köpekler...
para ve ekmeğe sığındık hep beraber
şehir nerde?.. sığınanlar, nerdeler?..

Rüzgâra geçti vücut, uyandık...
zamandan bilgimiz yok artık...

(*Varlık, 1073, Şubat 1997*)

Ece Aykız

(1959)

PEŞİNDE KUŞLAR

Okuldan atılmış bir deniz
Köpükten balonlar satar
Iskele alanlarında Istanbul'un
Eğlensin diye iyi kötü
Tarifsiz kederler içinde
Öksüz bırakılmış martılar

Ve bütün bir ömür bekler durur
Çoktandır oto parka dönüştürülmüş
Bahçelerin beton suskunluğundan
Ayna tutarak sınıf pencerelerine

İki şey daha görürüm
Yalnızlığımı gizleyerek oturduğum
Salacak kıyı kayalıklarından

Peşinde kuşlar gelin teli bir vapurun
Küpeştesinde Türkçelenmiş bir çocuk
Paylaşıyor anne döğmeleri pahasına
Elindeki bir yarım simidi dönüp dolaşıp

Uçurumlara bakan yüreğimde sevdalar
Kanatlarını açıyor bir mayıs baharlarına
Konmaktan korkmadığı yanmalara karşı

(Adam Sanat 141, Ağustos 1997)

Akif Kurtuluş

(1959)

Yeni Kitabı *Kırgınlıklar Galası* yayımlandı.

SON SÖYLEV

birkaç tuş piyano, üç nefes trompet
artık adrenalinden ibaret bir dünyaya karşı
kardım kendimi ve beynimi tuzlu suya yatırdım
kıvrımlarıma sıkışmış şehir suyun rengini bozmadan
ayıkladım kullanmama gerek kalmayan bilgileri

şu güruh! haplarla serumlarla kapıma dayanan
ruhuma kafesin ardında yer bulamayınca
kalbim için kan bulmaya çıkan çıtkıranlar
keşke elimi belime atıp bir konuşma çekseydim
ya da çekseydim gövdemi bir bayrak gibi göndere
sizin vicdanınız, benim yıllardır gözhapsim olan bu balkon
öç almazdı böyle, "sarkma oğlum düşersin" diyenlerden

yemin ederim sana bir şeyim yok
bugün ilk kez beni de güneşe çıkardılar

insan demek ki fışkırabilirmiş
ipe intikam tanımı veren bir avludan
bıçağa dalgınlık süsü veren bir parmaktan
onlara mutluluk havası veren resmi geçitlerden
işte hepsi için bunların
ayıkladım kullanmama gerek kalmayan bilgileri

belgeler! yok birkaç memurluk arşiv değeri
bir adres! 33 farleigh road north london
kanatıp durmuştu aylarca zarfları
ev! cranach strasse, berlin
rosa köşeyi döndü mü eline alırdı papilerini
sayılar
otuz altı on altı
aylar
mart mayıs haziran
bağışladım hepsini ve bir ben kaldım tuzlu suyun önünde
günün anlam ve önemi, basın mensupları, televizyoncular
bir hayır kurumu gelip götürür bu koliyi
susturun şunları, tam burda klarnet girsin
belki tek bir solukta yanıtını bulurum
kimin çıkarınadır tenimin altında ne var merakı
saçlarımdan ayakuçlarıma uzanan şebekenin
sinir denen lastikler olması
kimin boynunda bir vakar tadı bırakır
bu soru da hışmım olur benim
hem başkalarının uykusunda rüya görmek
en büyük hünerim bugün bile
yine de kimseler istemesin bir kez daha bunu benden
çünkü hep sevişirken yumdum gözlerimi
şarkı söylerken bir de
olay çıkarmaya kalkmayın ben kesince sakallarımı
bütün vahşetiniz yüzüme alışıncaya kadar
itidalinizi geçitlerdeki lambalardan alıyorsunuz
sükûnetiniz, işaret parmağını öpen hemşirenin zerafeti
eğer isyan gelirse aklınıza gelirse gecenin bir yerinde
en yakın nöbetçi devrimci kaç dakika şunun şurası

tamam, bir şeyim yok, iyiyim, zaten sıra gitar soloda
hayatı kendiyle savaşta geçenler bu tarafa geçsin

amabusağlığazarardoktorları bizi bekliyor
izdiham yaratmayın, korkmanıza gerek yok doğaçlamadan
nasılsa hiçbir devrim yaşanmıyor ikinci kez
flüt sıra bende

iki arada
kızıl kıyamet
bir
derece

(*Kırgınlık Galası*'ndan, 1997)

Salih Mercanoğlu

(1959)

KARİNA

lanetli bir gemiydim
her limanda bir cüzamlı beklerdi beni
başımda bin bir hayalet
sevgilim ölü tekne
kırık omurgasıyla uzanırdı kumsalda
ben ona korsan masalları anlatırdım
o bana yağmalanmış bedenini
üzülürdüm o zaman
üşüyen bir çocuk eliyle
arteneden indirip yelkenimi
çekerdim üstüme
lanetli bir gemiydi
soylu bir dragon gibi
yanımda dünya güzeli filikalar yok
boynumda yağlı halat
sırtımda boş şarap fıçıları
şimdi oturmuşum kayalara
önümden sessizce geçiyor hayat

Antalya, Temmuz 97

(Yeni Biçem 53, Eylül 1997)

Metin Fındıkçı

(1960)

DÜŞ VE KUDRET

Yansıyan kandil yangını
Uzak karanlığın kayganlığında, provasız
Cambuğusuna çizilir iki kalbin arasına düşen bıçak.

Kalbim parçalanmış mimoza
Taşların takasında unutulan
Yıllar sonra ilk neyi sormalıyım sana!
Kendi ışığına doğru uçar aşk.

"İki nehir ki bacakların"
Kendi kuytusuna çekilmiş renksiz,
Birçok beklentiye yenik bakıyorum suyuna
Bir kasrın taşlarındaki hüzün eskisiyle

Bozulsaydı.
Aynasına bakıp kirlettiğimiz suyun büyüsü
Bozulurdu,
İki çıplak ten arasında
Hazır kopmak üzreyken fırtına.

İşte çıplaksın ve gizler yaşıyor bedeninde.

İstanbul. 1.1.1997

(Yeni Biçem 48, Nisan 1997)

Orhan Kâhyaoğlu

(1960)
Sombahar'dan sonra *Ludingirra*'yı yayınlamaya başladı.

AŞK VE ARP

I
aşk, ölümün yumuşak ânı, düz
yokuşun bittiği nokta: doruk ve kıyı

arp'ın her teli bir nota, mızrap çaresiz
o içinizdeki sesi çalın önce: çölün geçmişi!

açıdöküldü leylak, içime takılan kanca
beden sarp bir mum, açılmıyor baht
gözle çekip alman eriyen kalp: yanık gümüş
bu çalgının huzuru yok, elin girdiği kovuk

bu gezgin bir misyoner: sera'da
yetişmediği için kitler kendini kalp
semaya bakar pencereden iki yuvar: göl
yuvarlak içinde pıhtı: harftaki serap

II
bedenin aşkı yıldırma ânı, tufan
aşk yılmaz, sapı eğilir yere, düşük uyak
bir form oluşur: arpın telindedir çare
harf, sesin girdiği gözenek, tünelin başı

arpa boyu büyümemiş kelime: aşk
tedirgin ruhun adı, bedenli dalyan
dil kurulmaz, örülür: haz gibi, aşka karılan
elim bir sevişmedir, sera ile doğal tat

beden feryada ayarlı, gerinen aşk ve arp
tan ağarıyor gözde, hayat kadar zan
devir o deriden cümleyi, dereye fırlat
su yeşertsin karayı, notası yazılı kısrak

(Ludingirra 3, Güz 1997)

Cem Uzungüneş

(1960)

ANDAY'IN ÜÇ DİZESİ ÜSTÜNE ÇEŞİTLEMELER VE BİR NAZİRE

1. Çeşitlemeler
a. Giriş (Anatema)
"Uzağa dalmış bir tay gibi

Yüreği titreten kokulu öğle
Sabrımızın büyülediği"

b.Çeşitlemeler
Tayın tutkuyla baktığı
büyülü sabrı dalgınlığımızın;
ötede, titreyen, buğulu ova.

Uzakta, bir düş ineği.
Öyle sarı ki, hasat
yerinin savrukluğu diniyor.

Her şey şimdi durmuş
gibi, güneştanrının
zamanı ürperten ısrarıyla.

Tay değil öğle vaktinin
imgesi, o altın inek. Güneşle pişmiş
seramik tarlalarda, (...) Tay uzakta.

Bakışı sabrımızı
ve bütün anlamları çaresiz bırakıyor.
Kokuları, titrek otları... Tay uzakta.

2. *Geçiş*
Sabrımızın tükenişi mi
zaman'ı öğle uykusunda ürperten
dönüp bize bakması mı *kısrağın?*

3. Nazire
Kişneyen bir kısrak gibi
Yüreği titreten kızıl ikindi
Sabırsızlığımızın büyülediği!

Şubat, 1996

(*Kitap-lık* 29-30, *Eylül/Aralık 1997*)

Metin Celal

(1961)

DERİN DENİZ FENERCİ BALIĞI

hissediyor musun bazen saçlarını okşuyorum
avucumda deniz dibi kokun
her gülüşünde gizli bir gamze
sardın ısıttın beni, mevsimlerden haberim yok

öpüyorum parmakuçlarım, emiyorum ruhunu
yakalamak için
tutuyorsun ellerimi bir kuşu incitmekten korkar gibi
içimde çocukça sızlanma arzusu
okşamanı istiyorum başımı gömüp kucağına

denizler boyu kokunun izini sürüyorum
kaynaşsın istiyorum tenlemiz
yaşayalım aynı deri, aynı kanla
suyun suyuma karışsın
yok olayım vücudunda yorgun bir siğil gibi

(Varlık 1072, Ocak 1997)

Turgay Kantürk

(1961)

Göl Felâketleri adlı kitabını yayımladı.

GÖLDÜM, DÖNDÜM...

Göldüm, döndüm ırmağa; *nirmanakaya!*
Bir uçtan bir uca sürüklenen, bendim o
Kaya, gitsem ve düşünmesem benden
Sonrayı, benden bana kalan eksik yarı,
Dağdan dağa uzanan köprüler gibiydim;
terk edilmiş! Göldüm, döndüm... de;

Göldüm, döndüm ırmağa; çatallandım!
Çatanaydım densiz, deniz masalıydım bir
Çocuğun dilindeki, gecelerdim, ürkerdim,
Kara korsanlar gibi bir şarkıdan bir
Kayaya tünerdim. Yazlar başka ağlardı,
kışlar başka, ben bana benzerdim.
Göldüm, döndüm... de;

Gün soldu! Artık açılmaz bu yasak perde,
Yasak odalardı; öldüğüm. Karıştığım rüzgâr
Kanardı, söğüdüm değerdi suya, döner dolaşırdım;
Saçım başım, kördüğüm! Göldüm, döndüm... De;
Döndükçe, güldüm. Gördüğüm o esmer rüya,
Ben! Yazarken düştüğüm kuyu; *nirmanakaya!*

Dönüp dönüp bir daha ölmek istiyorum!
Ölüp ölüp bir daha dönmek istiyorum!
İklimim başka
Aşka!

(Varlık 1082, Kasım 1997)

Yılmaz Odabaşı

(1961)

Aşk Bize Küstü adlı yeni kitabı yayımlandı.

YAŞAM HIZLA!

işte yaşam da bizimle birlikte yeniliyor;
gündüzlerin
mezar
taşları,
şafakların
buğusu
yeniliyor...
hızla, hızla, hızla!

artık sırrı dökülen aynalardan
herkes eskiyen kendini süpürmelidir

kaçak bir türkü gibi kendine söylemeli
ıssız kumsallar gibi kendine çekilmeli
süpürmeden bizi şu yanlış kalabalık
herkes kalabalığını süpürmelidir

işte yaşam da bizimle birlikte yeniliyor
hızla, hızla, hızla!

bu yaşamak,
hiçbir aşka değmiyor;
bu yaşamak,
yaşamaya değmiyor...

(Yine Hişt 35, Haziran/Temmuz 1997)

Oktay Taftalı

(1958)

Yeni kitabı *Kan Geleneği* yıl sonunda yayımlandı.

BUGÜN BİRİ ÖLÜMLÜ ADAM

ben sözümü bitirmeye çalışıyorum akşamla
diyeceğim: biri ölümlü, biri adaletli adam
dinlemiyorsun
kirpiklerin yanıyor ocaktaki ateşin yalazından
keten yanığı, duman
nişadır kokuyor terimiz
sen hâlâ körüğe asılıyorsun

doğa seni seçiyor, belki de tarih
herkesin aynı tanrıya inandığını sanıyorsun
yanılıyorsun
yanılıyorsun maddeyi ve adaleti anlamaya
ben bugün söylüyorum:

yoksulların tanrısı zalim ve hasis
zenginlerinki cömert ve merhametlidir
gökyüzüne açılırsa yoksulun eli
sınamak için hayatı ya da neyi
sormalıdır
nasıl can verir genç yaşta bunca insan
yoksa birazdan rüzgâr eser yel savurur
yoksa birazdan katliam
yoksa birazdan bütün sevgilerin hasreti karşılıksız olur
ve üzüntüsü bir adaletli adamın
zalim tanrının buyruğunca
şiddetinden soyut aciz bir öfke doğurur

sen
biri ölümlü adam
hâlâ kabristana bakıyor penceren
hâlâ kirpiklerin yanıyor ocaktaki ateşin yalazından
bırak bakır soğusun
ben sözümü bitirmeye çalışıyorum akşamla
kimse dinlemiyor
dinlemiyorsun

(Varlık 1078, Temmuz 1997)

Hüseyin Alemdar

(1962)

SİNEMA VAKTİ

"Dünya bulmacalarla dolu olduğuna göre
onun görüntüsü de bulmacalarla doludur"
– Andrey Tarkovski

Kendine git, kalbim, flû bir sessizlikle
kendine git ve kurgusunu hızlandır filminin
hayat çoğu zaman çatlamış çan sesidir ya
flüt ve yağmur imgesiyle gezinir aramızda
her haliyle bizden biri gibidir delicesine
hep âşıktır, yalnızdır çoğuldur kederlidir
lâl sinemalar çırpıştırır mor fonunda-

İyi ki aşk var, yalnızlık var keder var
iyi ki suç var, zaaf var günah var desene
vakitler var, yazlar var sinemalar var iyi ki
pekiyi ki hayat var, uzun ve çok geniş dudaklı
gidip gelip öpüyor ya herkesi açılmış ağzından
bir vapur gibi uzun uzun ne güzel
hayat ki, bir sinema değil de başka neydi ki
kendine tutunan bir gri sinema karışık sesli
hayatın ta kendi bir sinemasın sen de işte!
flû ve genel çekimler ki hayatın ta kendi demekti
hayatın ta kendi bir sinemasın sen de işte!
Ey kalbim, ordasın, kendinden çıkmadın mı hâlâ
çıkmadın mı hâlâ boşluğundan siyahla beyazın
ellerin küçük bir yalnızlığın elleri sanki
hangi aşktı bekleyen bizi, sinemadan çıkışta!

N' oldun *Burcuuu sinemalar hepimizi kandırdı**

* Murathan Mungan

(Poetik'us 8, Haziran 1997)

Seyhan Erözçelik

(1962)

Son kitabı *Gül ve Telve* yılın beğenilen kitaplarından oldu.

JESTLERİN ÖLÜMÜ

Kurumuş güller duruyor masada.
Kimin aldığını hatırlıyorum da,
ne için aldığını bilemiyorum.

Bir zamanlar – bir zamanlar dediysem,
çok eski de değil: Birkaç ay önce –
gül alırdık. Biz. Hepimiz.
Her şey için, yerli yersiz
gül alırdık bir zamanlar.
Biz. Hepimiz.

Gülleri de eskittik.

Zaten artık almıyoruz. Gül zamanları
geçti. Rüzgâr esti. Sert esti. Jestler bitti.
Kendimizi kaybettik.
Gül verecek kimse de kalmadı.

Bazen şunu diyoruz kendi kendimize:
İşte bu bizim hayatımız.
Bak işte, biz buyuz,
bunları yaptık.
Şimdi nerdeyiz?

Ben de şunu diyorum kendime:
Jestlerimi harcadım, artık jest kalmadı.
Jestlerle hayat sürmüyor.
Net olmak lâzım.

Zaten,
kafatasımı görüyorum yüzümde,
aynaya baktığımda.

Hiçbir şey eskisi gibi olamaz ki artık!
Artık biz, Üsküdar'a da geçmez olduk.

Oysa ki, insanların birbirine ihtiyacı var.
Yoksa niye toplu halde yaşasınlar.

(*Gül ve Telve*'den, 1997)

Adnan Satıcı

(1962)

TUFAN

Tuğrul için

Acıyor dalın kırıldığı yer, un ufak dağılıyor
Ah sırça orman! Toprağı kavrayan inilti...

Nefti bir acıda toplanıyor sonra her şey; ben
Ben olunca kalbin tam ağzında sıkışan
Kara duygu pıhtının yalvar yakar söyledikleri.

Biri dışında bütün savaşlar bitti diyor örneğin
Bir çığ sanki, yokuş yukarı yamaçlardan
Rüzgârın ite kaka kürelediği bulut tümeni,
Güneşin yenik askerleri ve kör kılıçlar
Dürülüp çekiliyor üstümüzden akşamleyin.

Geçmiyor vakit burdan. Duruk bir gecedeyiz
Yanıltıyor bizleri bu kalem yürüyüşü
Mürekkep yalpalıyor boş yere kâğıtlar kirleniyor
Menzile ulaşmıyor yorgun sözcükler
Yığılıp kalıyor son liriğin gölgesi.

Tacı gömülü, kökleri ayaklanmış nergisin işi;
İnanıp aşka sığındığımız an kopuyor tufan
Sel alıyor bahçemizi suya veriyor
İçimize uğrar diye çalkanıp beklediğimiz

(*Evrensel Kültür 61, Ocak 1997*)

Betül Tarıman

(1962)

Geçen yıl ödül kazandığı kitabı *Üzgündü Kırlar* yayımlandı.

GÜZ VE O

o kentte hüzün bitti
dil konuşsun şimdi
rüzgâr bulutun
dal gövdenin yerine

tutulduğum fırtınada
gözlerim gözlerinde yıkandı
taşındım eğildiğim aynasına yüreğinin

defneler suya erişti
ışıklar ırmağa

geldim işte
içindeki o sen olan ben
çıkardım üzerimden
kırk kat kumaşını eskinin

sağlam diksin diye terzi
yüreğimin söküğünü
ipliğimi ipekten
iğnemi gümüşten seçtim

geçtim korku tünellerinden
adacıklar fundalıklardan
şiirler yazdım aşk üzerine
şiirler sevdamı anlatan
aynalarda yüzümü
vedalarda kalbimi tanıdım

seni sevdim
güzde gül rengini
geceyi uğultuda

seni sevdim
dalgalar kıyıya erişti
kışlar bahara

(Pencere 6, Eylül/Ekim 1997)

Birhan Keskin

(1963)

RÜZGÂR

Meltem için

tamamlandığını sandığım sözlerim yarım kalıyor
rüzgâr besliyor beni kuytusunun sütüyle.
ömrünü çok gören bir kelebek havalanıyor aklımdan
ve kaybediyorum gerisini sözlerin

rüzgâr anımsayacaklarımı uğultusuna katıyor.

ırmak desem, şölen desem, kanayan uçlarıma
sürdüğün ecza; onlarla iyileştiydim bir zaman.
şimdi rüzgâr besliyor beni,
çocukluğumu kanatlarında saklıyor o.
bir zaman ırmaklarda yıkadığım gözlerim
beni bu hayat için kandırıyor. anımsıyor,
ve kaybediyorum gerisini.

rüzgâr, sana karıştım
seninle değiştim kendimi
üstüme sardığın bu uğultulu örtü
gizlemiyor yine de
bir zaman derinime işleyen vahşeti.

(Göçebe 6, Kış 1997)

Mete Özel

(1963)

DAĞLI ŞİİRLER

3.

dağ
ay ışığında
karşında böyle
duruyorsam inatla
morarıyorsam ölen ve öldüren
bir gül gibi ve kendi kendilerine yeten
diğer nesneler gibi bir sen olduğum içindir ben de

çığlarımı
ayın altında hızla yükselerek
döktüm yamacına
bak
artık ben de çıplağım

uçurumlarımı
bir bir törpüledim gümüş denizlerin dalgalarıyla
oyuklarımda ben de biriktirdim durgun suları kapkara
benim de işte aynalarım var içimde
ruhumun dar kafesleri şimdi

depremlerle örselendi uzun gölgem
ama benim de gölgem avlıyor
çobanların korkak gölgelerini bak

ben de geçit vermiyorum
haramiye yolcuya
kanları birbirine karıştıkça

tanı beni dağ
bir olalım yine
bir gül gibi

(Adam Sanat 137, Nisan 1997)

Enver Topaloğlu

(1963)

İkinci şiir kitabı *Kristal Kral*'ı yayımladı.

İĞNE YAPRAKLAR

1/Pazartesi

boşver
başkaları ne der ne söyler
boşver
ben seversem
emre olurum
ama
ben seversem dudağımın kıvrımında düş
ceplerimde mızıkalar çakıl taşları
ağustoslar yıldıztozları şebnemler
ben seversem emre olurum

otuz kuş birden
aklında tut
eskidenmiş sevilene maşuk
maşuka denilmesı
eskidenmiş ipek mendiller
gergef işlemeler ucu yanmış özlem mektupları
boşver

sevilirsem ben elma olurum
sen beni seversen de öyle artık
eskidenmiş sevilene maşuk
maşuka denilmesi çünkü
değişti zaman
değişti her şey
ve değiştik biz de elbet
ben seversem emre
yüzümde öyle çok isim
öyle çok mevsim öyle çok ki iklim
ne bir tanım solgunluğu
ne bir sıfat kuruluğu
ne bir söylen yoğunluğu
bir kahraman yorgunluğu
yüzümde olsa olsa
ömrünü gözden geçiren bir şair duruluğu
belki ah
kesin değil o da

(Varlık 1081, Ekim 1997)

Nazmi Ağıl

(1964)

DÖNÜŞÜM

E-5 üzerinde Carrefour'u geçer geçmez
sağa sapınca yoğun trafikten sıyrılıyorum.
Şehir merkezine doğru gittiğim
sanki doğru değil: ıssız dağ başlarına uzanıyor

yol, durmak ya da oyalanmak yok burda,
kurtlara kuşlara yem olarak bırakılıyor
aracı bozulanlar, herkes hızla
aşmak ister gibi bu sırat köprüsünü,
yuvarlanacak hani bir an aşağıya baksa.
Yüksek köprülerde rüzgâr yabancı
bir iklimin habercisi, arabayı sarsıyor.
Radyoda şen kahkahalar atan geveze sunucu
yalnızca bir ses, cart renkli bir yama
birden kararan havayla puslu yalnızlığıma.
Çok uzaklarda gökdelenlerin dorukları,
bir el onları sürekli geriye mi çekmede?
Aradaki uzaklığın önce yarısını almalıyım,
sonra kalanın da yarısını, ve artan
yolun da. Sarhoşluk, kayma duygusu,
içerilere? Kaçıncı kez geçtiğim bu yolları
neden hiç anımsamıyorum hangi levha
yanıltmış olabilir beni, hangi hurda
yüklü kamyonun kapattığı hangi uyarıydı
yüzlercesi arasından hayatımda bunca önemli?
Onun farklı olduğu nereden belliydi?
Gitgide uzağa düşüyorum tanıdık dünyadan,
göstergeler arasında. Hâlâ kilometreler var
gökdelenlere. Ve ama hiç bu kadar yakın olmamıştı
ufuk, bulutlar ilk kez bu kadar ince, dikine,
bir duvar, bir yerde. Bir şeylerin kıyısındayım,
kesin. Yağmur hep bir sonraki saniyeye
erteliyor kendini yerçekimi durdu. Havada
beklemenin elektriği. Bassam.

Bir başka şeye dönüşebilirim şimdi

Güneşli bir kıyıda, kireç yüzlü bir taşa.
Binlerce yıldır öylece duran,
içlerinde saydam balıkların, kırmızı
kurtçukların dönendiği ılık sular arasında, orda.

(Adam Sanat 136, Mart 1997)

Ali Asker Barut

(1964)

BASBAYAĞI BİR AĞUSTOSBÖCEĞİ SAYILIR CAN AĞABEY DE

Gündüzki güneşten olacak
Herkes yorgunluktan uyumaya gitti erkenden
Makul yalnızlığıyla ay kaldı bi
Cebren ve hileylen
Ele geçirip,
Balkonun en güzel yerini

Gece ne kadar sessiz demeye kalmadı
Çaak! diye çakılan bir kibrit gibi
Tutuşarak havada masmavi
Yirmi otuz kadar ağustosböceği
Kırpışarak ışıl ışıl bir karanlıkta
Pür ışık, pür ümit
Ateşe verdiler bedenlerini

Ayın işgalinden kurtarıp eşkalini
Yeşilden yemyeşile atlayan
Bir kurbağayım dese de kendisi
Basbayağı bir ağustosböceği sayılır
Bizim Can Ağabey de hani
Hem geceleri değil yalnızca gündüzleri de
Anasonlu nefesiyle besleyip ağzında ateşini
Gürden daha gür boğaza karşı

(Adam Sanat 141, Ağustos 1997)

küçük İskender

(1964)

Ciddiye Alındığım Kara Parçaları adlı şiir kitabıyla günceleri yayımlandı: *Cangüncem (1984/1993)*

UZUN

hüseyin alemdar'a

uzun yazlardan söz eden kadınlardan korkacaksın
hani bir de ağustos, köpek gibi sarhoşsa ayak bileklerinde;
hani bir de masada rakı, aşkta endişe tükenmişse
uzun yazlardan söz eden kadınlardan çok korkacaksın
bir ağaç, gecc vakti tırmanmaya kalkışmışsa ölü ren geyiklerine!

uzun yolculuklardan söz eden erkeklerden korkacaksın
hani bir de taşlı tozlu yollar, deli gibi koşuyorsa gözbebeklerinde;
hani bir de devrimde inanç, vücutta takat tükenmişse
uzun yolculuklardan söz eden erkeklerden çok korkacaksın
bir çocuk, gece vakti sapanla vurmaya kalkışmışsa sınırdaki askeri!

uzun şiirlerden söz eden şairlerden korkacaksın
hani bir de intihar, fiyakalı bir sustalı gibi duruyorsa arka ceplerinde!
hani bir de kâğıtta mürekkep, kâinatta şiddet tükenmişse
uzun şiirlerden söz eden şairlerden çok korkacaksın
bir mecnun kul, gece vakti tanrıyla peygamberin arasına girmişse!

uzun sözcüğünden korkacaksın

hani bir de kısaysa yazılırken bile!

18.08.97, Cihangir'l/Pürtelaş

(Yaşasın Edebiyat 1, Kasım 1997)

Yücel Kayıran

(1964)

Hayaline Firar Edemeyenlerin Afsunu adlı şiir kitabı yayımlandı.

RÜZGÂR

Çözülüyor ruhundaki sıva, dökülüyor duvar
derin bir oyuk açılıyor içindeki mağarada
yıkılıyor kalbini koruyan oda, oradaki vaha
dönüşüyor güven duygusunu yitirmiş bir çocukluğa

doğru başlayan bir yolculuğa sürüklüyor seni
zalimlerin ruhundan esen bu nemli rüzgâr
izin vermiyor uzaklaşmana içindeki vahadan
farksız bir varoluş başlıyor bu sokakta

hangi kulağa seslensen kapıları mühürlü mahzen
hangi yüze baksan perdeleri çekili pencere
soluk soluğa çıkıyor yüzünün yeraltından
çocukluktan beri orada mahsur kalan bu ben

koşarak geçiyor o sokaktan yıkılarak
giriyor o nemli yel içindeki mağaraya
titreyişten bir kilit vuruluyor, suskunluktan
belleğin ilkçağına açılan kapıya

varınca düşüyor varoluşun derin bir olanaksızlığa
çünkü orada her ben dinmemiş bir fırtına
savuruyor seni tekrar içindeki oyuktan
gözlerinin kıyısındaki ruhuna

(Varlık 1072, Ocak 1997)

Altay Öktem

(1964)

Öfkeli şiirler yazıyor nicedir.

AHABDULLAH

ben bu kadar çirkinsem abdullah'ın suçu yok
hiç kimse istemez koşulsuz kaçınılmayı
pürtüklü kadınlar bile sıcak bakmazlar buna
örneğin türkümdür en ufak şüphe yok
doğruyumdur çalışkanımdır dırdır
bir bildiği vardır herkesin kendine göre

ben bu kadar akıllıysam her boku bilirim
ayın neden hilal vurduğunu yüzümüze
kanın neden sararmadığını dökülünce yere
sakar bir ördek gibi zıpladığını aşkın
eksik adamların istisnasız bedenine

ben bu kadar yalnızsam coğrafyadan kovulmuş
ıssız bir ırmağımdır kendi kendime
bir sokak köşesinde tek kurşunla vurulmuş
emekli bir palyaçoyum sizin tarihinizde

ben bu kadar kutsalsam ölü bir horoz
dövüşçüsüne anlattığım içindir tüm sırlarımı
kendini hırpalamış bir gramofon iğnesi
kadar yer ayırdım size cihennemde

ben bu kadar korkaksam bütün suç abdullah'ın
dişlenmiş bir elma sanıp dünyayı
cinnetten kovulduk ikimiz de

(Varlık 1080, Eylül 1997)

Hakan Savlı

(1964)

YAĞMURUN HALLERİ

gece... camlarda
yağmurun parmakları
tıpırdıyor... hafifçe
öpüyorum kulağını
işte, sana
bulabildiğim
en yalın şey bu

bilir misin yağmurun halleri vardır
küçük denizkızlarının diyarlarından
getirdiği pek alınganlıklar
gümüş hüzünler
çocuksu kıskançlıklar
bunlar bizim bilinmez süslerimizdir

şakacı bakışlarla dolaşır yağmur... yaz akşamları
mandolin çalar köylerde çocuklara
açlığı görür... ve dalgınlaşır

camların ardında uyuyorsundur
durup, sana bakarım

gece... camlarda
küçük denizkızları
yağmuru arıyorlar, yaralı kanatlarım
balının üzerinde uyuyorsun, uyanma
yağmur bitti
buruk, nazlı bir şeydi...

(Adam Sanat, 145, Aralık 1997)

Cem Savran

(1965)

ANKARAY

Her şey,
Birbirimizden daha hızlı uzaklaşmak için sevgilim.

İnceltilmiş çelik işçiliği jilet ayrılıkların
Köstebek burcunda, yınlıyor artık yerin altında,
Ne nemli mendil ne sallanan el artık
Parlak, cilalı taşların üstünde
Yabanıl adımlarla ilerleyerek, giriyoruz yeraltına
Biniyoruz hi-tech tanrının çelik ve camdan fallusuna

Barutun şakağa kükremesi her yeni gün
Jiletlerin keman si'si bileklere her yeni gün
Her yeni gün çalış, çalış, çalış...
Gir eşyanın egemenliğine
Dört dakika otuz beş saniye kahvaltı,
Çalış, çalış, çalış..
On bir dakika sevişme, bir dakika sigara!
Dijital kölelik uğruna on kilometre bir karış.

Bir mekik gibi gide gele, beni sana, seni bana,
Dikiyor gibi görünse de bir düğmeyi bir kumaşa
Her şey,
Birbirimizden daha hızla uzaklaşmak için sevgilim
Daha hızlı ve farklı yönlere...

Sarı çizgiyi geçme sevgilim, çekil kenara, ama
Benden sıçrayan kıvılcımı sen gene iyi sakla!

(*Edebiyat* ve *Eleştiri 28-29, Ocak/Şubat 1997*)

Gökçenur Ç.

(1967)

ÜLKENDEN UZAKTASIN, ÜLKENDEYİM /

Ülkenden uzaktasın, ülkendeyim
giderek, postada kaybolan mektuplara
benziyor şiirlerim

Uyuyakalmışsın uzun muz sarısı koltuğunda
topuzun dağılmış, gözlüğün düşüyor elinden yere
yenmiş tabağında beş elmadan dördü
arasına tarak sıkıştırılmış bir kitap
dizlerinin üzerinde prusya mavisi bir örtü
düşünde eski seslerin piyesinden
bir sahne görüyorsun belki

bizdesin, annen çıldırmamış daha,
kardeşimi askere almamışlar
"şimdi uzaklardasın"ı söylüyor
zeki müren radyoda
birazdan şarkıyı kesip silahlı kuvvetlerin
ülkenin selameti için
yönetime el koyduğunu söyleyecekler
birazdan "gitmem gerek" diyeceksin
"ben gelemem, çünkü türkçe...

binlerce kez izledin bu oyunu
sırılsıklam ter içinde uyanmak üzereyken
ama, ilk defa buruşturulmuş bir
telgraf ilişecek gözüne
gramofon dolabında:

../'uyanma sakın../'rüzgâr../'
benden haber gibi../' göğsüne kuru
bir yaprak düşürecek../'

Ülkenden uzaktasın, ülken çok karışık
şimdilik hayattayım
maşuk, kuşkulu, ayrılığa bağışık

(Şiir Ok'u 8, Mayıs/Haziran 1997)

Derya Çolpan

(1967)

Yunus Nadi Şiir Ödülünü kazanan dosyası *Ses Sözden Eksilince* yıl sonunda kitaplaştı.

PELERİN

bir karakalem çalışması: gündüz
beyaz elbiseli çocuk! o gümüş sessizlik!

böyle olur bir intiharın şiiri
ve söyleyemeden geceyi
sanki çok çiçekli bir kumaş

/anneler mektupları hep gece okur

sonra da süvariler, kılıç ve tabii ki at
içi şüphe kırmızısı ya da koşarken kara
yeni yitme bir ırmaktan, ıssız

/gece ağlayıp *diazem* içerler en çok

koynunda sakladığı harita
dağlar batar denizler ıslatır
konuşurken r'leri vurgulamak gibi
peleriniyle yatar rüzgârda

/anneleri diker şairlere pelerinlerini

(Yeni Biçem 47, Mart 1997)

Halil Gökhan

(1967)

TURGUT UYAR'IN SAATLERİ

salı sabahı doğmuşların ateşi üstümüze attıklarının resmidir
diye beklerler
salı sabahları dünyadan çıkan kuş az ötede bir mezartaşına
saati sormuştur

o kuşun bir de kuyusu vardı
dallarda akıyordu
kimse nereye koyacağını bilemedi susuz ökseyi
kuşun eti ya vardı ya da uçamıyordu kanadındaki yaprak fırtınası

evet salı sabahı herkes burada doğmuştur
rahlelerin kılıflarını bu dallara astılar
kitabı taşıyan dallara, sonra bir satıra çekip gitmişler
kimse bilmez saatin bilmediğini
bir gidiş vardı saati yoktur bir başlangıç ne gün hangi ay
bir son: başı sonu gibi ikircikli ve kolay
herkes oyuna gelmiş kendi iktidarında
kimi der: zaman aslında yoktur, onu biz yarattık alıyla
mazeretlere sattık pulunu...
ben herkes gibi hayatımı ölçmesini bilmeyi sevmem
bir saat karşısında bulmadım canımı
bir saat kulesinin avlusunda imkânı yok ölmem
ama bu saatlere verilmiş bir sözüm var, kaç yıl kaç saat önce
kaç sayfa karıştırdıktan sonra onun saatini bulup yazmıştım
duran her saati bir dizeye.

kâğıt aşağı dökülüyordu ve dökülüyordu şiirin otları
kâğıdın yana yatmadığı yerden, bir sözcük iki bazen
belki birkaç dize ama hep bir öncekinden düşmüş
bir sonrakini çelmeleyen... adımlara anlamlara saatler var

'turgut uyar'ın saatleri dünyanın en güzel arabistam'ndan daha ıslak

ve münacatsız başlıyor on birlerde divanlar, on bir:
çünkü uyanmak için artık çok geç. Yatın!
ve ey siz yedide dönenler, sevinçlerinden kaygıyla dönenler
uykuda biçilmiş hasatsız tarlalara, ey sizler
evlerin sakallarında uyanıklığın saflığı, uyanın!
vuracak saat bitti, sökün uykularınızı kalan var mı orda?
salalım yıkıntıları düşsün şehirler yükseldikleri en üst kattan
yeraltı ülkesine
yenilmiş ve galip
galip ve soysuz bir arada nasıl? bir şeyler yapın!
ya geri dönün ya da yolları bağışlayın, saatler düşmesinler

turgut uyar uyanıyor gözlerini bıçağa sapladığı yerde
bıçak denize inen sokaklarda arıyor AKÇABURGAZLI YEKTA'yı
turgut uyar
uyanın!
– Turgut Uyar?
– saatlerini imzalıyor!
sınama ve yanılmayla
deniyor şarabın güneşini diyor: ben şairdim, ancak yunabilirdim
sözcüklerin arınma tapınağında, tepsi içinde bir çöl sunulur orada
kavanoz içinde bir rüzgâr ve bir zincir dolusu ağlaşıp duran kadın
şair miğferlerinden bir Divan
tutulmuş yollardan bir ant göz erimi bir yaprak
Büyük Divan ablukada bir tek düş sınırları tutulmamış

o yorgundu yoktu elleri arasından dünyaya baktığında
gelin bakın: Turgut Uyar son saatlerini imzalıyor.

(Ludingirra 3, Güz 1997)

İrfan Yıldız

(1967)

Göçebe şiir dergisini çıkaranlardan. *Rüzgârın Fili Yakınımdır* (1991) ve *Çiçek Tozu Günleri* (1996) adlı iki şiir kitabı var.

DÜŞÜŞ

suların altından
gülen çakıl taşlarını

güneşi üfleyen rüzgârı
kuşları düdükleyen sırları

teker teker
elekler arasında
elekler
rüzgâra karşı

daha banklar kalkmıyordu
suların altından
dağlar ovalar

kışı terekten
yazı dolaba

taşların arasından
martıları
iskelenin ayaklarını

rüzgârı aralıktan
sokakları iskeleden

daha kar yağmıyordu
denize çitleri
vadiye dağları
akşama papatyaları

kışı
yazı
tereği
dolabı

uçuşan sonbahar yaprakları
nın altından kavalları, flütleri
atları, kuşları, gökleri, suları
ayakları, elleri, gözleri, dudakları

kışı, yazı, tereği, dolabı

(Göçebe, Kış 1997)

Yılmaz Arslan

(1968)

Poetik'us dergisini çıkardı. Çok fazla şiir yazma ve yayımlama tuzağında göründü.

AVCILAR GELECEK

kar dindi, ormanı ırgalıyor gölün buzlu uykusu
ateş bitmiş ve küfre sığınıyor hâkî avcılar
rose şarap yudumluyorlar bıçaklı soluğundan rüzgârın

odaya rengi vuran geyik resimlerine girmiş kadın
memelerinde iki gonca gibi taşıyor onuru, kirpiklerinde
tipilerin öfkesini gururla, dudakları râkkâseler gibi
kıvrılıyor, incecik parmaklarında tuttuğu
üzümleri yerken kar dindi ufkun çizdiği tablo netleşiyor.

mürekkebe batmış divitin ucuyla öpüyor
güncesinin gözaklarını çocuk: kar dindi!
yanaklarındaki sarı tüyler elektrikleniyor,
bilemiyor, kime anlatsa kalbine saplı taştan mızrağı
gözlerinin nemini atlas yorganlara siliyor,
ve kederle yontuyor bekleyişin kalemini, dividi kırılınca.

kar dindi, ahali avcıları bekliyor:
kürk yakalarında soyluluk nişanı buz kristalleriyle,
ellerinde meşaleler parlıyor, hüseyin'in aşkıyla
soluklanıyor flu gurup, hayat, hasan'ın testisindeki mühürlü
gül gibi dönüyor ruhlarının kübünde!..
aşk sızıyor taşlıklara namluların ucundan,
ve beyaz pike örtüsüne ömür evinin, kar dindi.
bu çığlık kime ait? kim bu vurulan? ovanın fısıldadığı ne?..

kar dindi, avcıları bekliyor ahali.
ayın şampanyası damlıyor gecenin kadehine!..

(Poetik'us 4, Şubat 1997)

Bejan Matur

(1968)

Yankılar uyandıran ilk kitabı *Rüzgâr Dolu Konaklar* Halil Kocagöz ve Orhon Murat Arıburnu Şiir ödüllerini kazandı. Yıl içinde başarılı şiirler yayımladı.

ALLAHIN ÇOCUKLUĞU

İnsanın dönüp döneceği yerdir
Çocukluğu.
Sabah ezanı
Bu yüzden
Müslümanlara
Allahın selamını öğretir.
Allahın çocukluğu
Gündoğumunda
Ölüleri anmakla başlar.
Ve anne ölür
Ezanda ölür anne
Selamı üzerine olan her çocuk
Allahı düşünür.

Dili vardır taşların.
Sabahları en çok
Islak bir huzurla
Yatarken onlar
İçleri ıslanmış kadınlar
Pörsümüş yorgun, erkekler
Kutsanmak umuduyla
Kıvrılır uyurlar.

Hepsi laf bunların.
Bana kalsa
Ağır bir apdest kokusu
İnce belli sürahiler
Kadınların nemli apış araları kokan
Pazen donları.
Burada

Söz olmamış sesin kederiyle
Başlar gün.
Ve denir ki;
Kaderinizi sevin
Sevin kaderinizi
Ve hayat için
Tatlı bir tesadüf deyin.

Ağır bir apdest kokusu
İnce belli sürahiler
Kadınların apış arası nemli pazen donları
Ve mantarlı ayakları erkeklerin.
Şadırvanda alaca su:
Damlar
Damlar.
Ellerin beyazlığındadır ölüm
Gövdenin kıvrımında.
Benim erkeğimi isterken titreyen
İçimin suyunda.

Ben unuttum her şeyi.
Geldiğim yeri
Annemi, babamı
Mezarlığa gitmeyi.
Orada yapayalnız kaldı meşe
Ölülerin arasında ölümü en iyi anlatan meşe.

Bir ağaç nerede duruyorsa
Benziyor oraya.
Meşe mesela
Akdeniz'de taşların arasında
Farklı mı taşlardan?
Selvi, ölülerin karanlık bir ah'la
Durdukları son anın ipidir.
Salkımsöğüt, yaslı söğüt
Suya kaptırmış içini, kırılgan.
Benzer her şey baktığına.

Ben anneme benzerim
Babama da tabii.
Ve büyük halamın evinde yaşayan kediye de.

Aslında şu yeryüzünü denizlerle düşünmemiz yok mu
Hata ediyoruz.
Dünyanın nefes aldığı bir ilk andı denizleri yapan.
Dağları yapan bir öfkeydi
Böyle söylüyor ilk kitaplar.
Her dilin kendinden önce,
Çok önce bir hayatı var.
Ve onu sadece
Bu kitaplar konuşuyor.
Susarak bakıyoruz biz
Hatırlamayarak.
Şairler bir bok anlamıyorlar aslında
Dünyanın çocuk kalmış bir acısı var
Ve bu ezanda çıkıyor ortaya.
Allahın selamı ölülerin üzerine oluyor
Aşk diye bir şeyin farkına varıyor insan
Dönmeyi öğreniyor
Yerden kurtularak
Durmadan dönerek
Çölde yaşayanlara fısıldanmış bir hakikatle
Kurur toprak.

Nehir dediğin çölde kaybolur.
Toprağını gizler nehir dediğin.
Hiçliği tarif eden hiçliği anlar.
Yokluğa bürünmek o ilk anda.
Bir nehir tanıyorum
Kayboluyor
Bir çölün şehvetli karnında.
Bir ayan olma hali belki,
Ona en yakın göl
Kayıklarını tutarak içinde
Balçığını yutuyor.
Ama biliyor ki,
Bir göl yutunca suyunu
Ortada kalır
Bir göl yutunca balıklarını
Kararır.
Tüm göllerini göremeden yeryüzünün
Öleceğiz.
Ne acı.

Gündoğumuyla gelen huzura da
Günbatımının sancısına da
Yabancısın.
De ki;
Sabahın efendisi sen değilsin
Kimse değil.
Yol gidenin
Gün dönenindir.
Şiir hayatın
Ve görenin.

Allahın selamı
Müslümanların ülkesinde
Ölülerin üzerine olsun diyerek
Kanatır günü.
İnsanın çocukluğu annenin ölümüyle başlar
Bitmez çocukluğu annesi ölenin.

De ki;
Sabahın efendisi sen değilsin
Kimse değil.
Kanamış bir solukla bakmaktan
Yoruldum.
Kimsesi yok kimsenin.

(*Defter 31, Sonbahar 1997*)

Mehmet Can Doğan

(1969)

Şiirleri ve şiir kitapları üzerine yazılarıyla dikkati çekti. *Törenler ve Komplolar* adlı ilk kitabı yayımlandı.

C

Kömür takılıyor aklıma ikide bir
yanarak mı yazarak mı ayrılıyorum kalemden nedir
katranın acı veren ve ürperten çağrışımları yanı sıra
aslında "kara renkte, ağır, is kokulu
suda erimeyen bir madde" olduğunu

söylüyorum soranlara
yaşadığını kolayca kim tanımlayabilir değil mi ya

göbek bağından tutuşturulmuş plastik gibi büzülerek
yakıcı ve yoğun bir anlam gibi düşerek sonuna
– canım yanıyor canım yanıyor –
ah ne olur kelimeler biraz sözlük biraz uslu dursa

Evcil sözlük kanamaları hep içine hep uysal
"Romen rakamlarında 100 ebced hesabında 3 sayısı"
ve tabiî ki kimyada dirimin kısaltılması
kancadır üçüncü harf kanlıdır hem de
gördüğüm kadarıyla çoğu alfabede
kızılhaçta hilâl-i ahmerde hatta
teslis çivileriyle çakılıp golgota tepelerinde
yazının ve hesabın zulmü kalsın diye sanki bellekte tutar
tutar hain bir ürperme

Fakat nasıl üretiyor bunca kanı ve karayı bir simge
mantık ve matematik işbirliğiyle ilm-i simya bir de
yazmıştım doğmadan tam dokuz asır önce
"yaratılmış iki birin şahididir" diye

Her şey iç içe her şey bağlı birbirine her şey alev
burda söze mesnevi'den bir kıssa girmek biliyorum kolay
– acele etme – sözlük izin vermese de
kelimeler cinas ve elmas bedene
"Saf elmas: bilinen en sert madde.
Boyalarda ve kille karıştırılarak
kalem "kurşun"larında kullanılır grafit ise.

Bir katılma şaşkınlığı çocuk zihninde korku belki de
çınlar durur dirimin simgesi organik bağın temeli o ilk hece
cevaptır dizilmenin bir ipe taşlaşmanın yontulmanın habersizce
trajik bir kanıtı ve bereketi olmanın bütüne
çünkü yağmur damla damla çünkü kar tane tane
yoksa ömre mersiyedir diye yaşananlar melek mi oluyor böyle
yoksa ısınmak için kirlenen melekleri yakıyor muyum ha bire

Serdar Aydın

(1970)

Genç kuşağın başarılı adlarından Serdar Aydın'ın *Nilgün Marmara Metinleri ve Fragmanlar* adlı kitabı yayımlandı.

SANI

Bilge Karasu'ya

I.

gece
karakıllı dilini
bastırıyor ağzıma
boğuluyorum
tıkanan varlık
yok saydığı hayatın
neresinde kıvransa
içine gömüldüğü etin
sayrı hazzı kuşatıyor
kör anlamı
sıradanlığın yüceltisi
uç verdikçe
terkisinde sırnaşık
kirli ve tenha
boğuluyorum

II.

gece
hep aradığımız ve
bulduğumuzda gerekçesi cinnet
sözün anlamı gece
boğuluyorum
bordo zaman aralığında
hep düşüş ikilemi
dört duvar arası
genleşen yokluk imi

odam
ürkek ney sesi
dünya
kırık ut sızısı
çengi zaman sonra
anladım ki
boğuluyorum

III.

boğuluyorum
çığlığım piç
okyanuslara düştükçe
dağlarım yitik
annem üzgün
babamın ruhunu öperken
bembeyaz ve mermer
gömütlüklerdi
insanlar
aşklar
yokluklar
ölüm ve şiir
kobalt mavisi
kustuğum ilenç
boğuluyorum

IV

gece
tiksindiğim çığlık
kendine dolanan
azman dilli
gece
başucumda
söyleyemediklerim
kara orman ölüleri
ey hayat
ey hayat
en umarsız sahteliğimizdin...

(İzlek 38, Temmuz/Ağustos 1997)

Didem Madak

(1970)

Daha ilk şiirlerinde kendi sesini bulan Didem Madak'tan yine güzel şiirler okuduk bu yıl.

ANNEMLE İLGİLİ ŞEYLER

Sevgili Anneciğim

Binlerce kez açıldım, binlerce kez kapandım yokluğunda
Kocaman bir dağ lalesi gibi
Ve kapkara göbeğini dünyaya fırlatacakmış gibi duran.

Şimdi mucizevi bir yerdeyim
Muc'ın ucuz evinde
Sanki mürekkebi rutubet olan bir kalem
Duvarlara hep senin resmini çiziyor
Dili geçmiş zamanda birçok resim,
Hep gülümsüyorsun
Aklının ortasında mavi bir yıldız varmış gibi
Ve o yıldız karanlık bir şubat akşamında
Durmadan soluyormuş gibi.

Hatırlar mısın?
Mavi saçlı bir Tanrı gibi severdim Burdur gölünü
O göl şimdi içimde kocaman bir anne ölüsü
Vişne bahçeleriyle dolu,
Neşeli bir şehre benzerdi senin sesin.
Bazen ölmek istiyorum.
Beni yeniden doğurman için
İri, ekşi bir vişne tanesi gibi

Kışbaşında bir ton kömür yığarlardı kapıya
Bazen görülen rüyalar gibi kapkara
Bir ton rüya çıtırdarken
Sen kar yağmadan önce başkaydın,
Kar yağdıktan sonra bambaşka.
Sanki hep buluğ çağındaydın.

Kuşlar zaptederdi sonra her yeri, sabahları
Binlerce kez söylerlerdi, söyleyeceklerini.
Bizim hiç anlayacağımız bir şeyi.

Senin şarkıların aç kuşlara buğday saçardı.
Kediler yusyuvarlak dururdu karın ortasında
Kar manzaralı bir resmin ortasında durur gibi
Gri kediler sarmıştı etrafımızı, gri dağlar...
Bir tek senin çocuklar üşüyecek rengi saçların vardı.

Ben bu eve Muc'ın ucuz evi diyorum.
Yokluğunda böyle oldum.
Mucize öldükten sonra, buraya taşındım.
Ve inan
Muc bu evi bana ucuza verdi.

Yaşasaydın, hayatının ortasına
Güller yığan bir adam olsun isterdim babam.
Sen bir çocuk romanı annesi ol isterdim.
Ölü mısır tarlaları hışırdıyordu
Ve kalbimde çıngıraklı yılan sürüleri
diye başlayan bir çocuk romanında...
Şalına sarınırdın, toprağa sarınır gibi
Erken öleceğini biliyordum bana bırakmak için,
bu acımasız ölü anne sesini.

Şimdi mucizevi bir yerdeyim
Zaman bir salyangozun vücudunda yaşıyor burda
Ve çok ağır ilerliyor.
Yüzümdeki çillerden başka
İsyan eden biri yok hayatımda.

NOT Ölen her kadın için bir şiir yazdım.
Onları Muc'a evin karşılığında verdim
Çok ucuza.
Artık bütün üzgün oluşlarımın adı:
Anne.

(Ludingirra 2, Yaz 1997)

Ayhan Kurt

(1971)

Genç kuşağın bir başka başarılı adıydı. Güzel şiirler umudunu verdi.

SÖMÜRGE AKSANIYLA PES DEMEK ZORDUR

Vedalara davetiye olmalıyım artık ben, kehanetle durulan safra
Müebbet kürek mahkûmu kaldım, kürek mahkûmu okyanus
Dipten getirdiğim ganimet tezhip değil ebru değil yosun
Yosun kokuyor kerpiç ellerim, mimarlara mahcubum
Temellerim çözüldü ve yetmiyor bitmiyor bildik hikâye
Bir bıraksalardı üçüncü ölüm diyarı seferinden
Temiz bir üçüncü dünya vatandaşı çıkartabilirdim
Vedalara köpek olmalıyım artık ben, rüya bitmeden uyanmalıyım

Bir yerde bir dünya vardır, dünya bana serhattır
Gözlerimi dikip bu kadar mıydın diyemem yeryüzüne
Ehli tarik çırpınırken öksemde
Serdümeni kim kanatsızlar kadırgasının
Kuşların dölü kimde meskûn
Bilmem
Enginlere tuzak olmalıyım ben, sonsuzu yutan kapan

Tenim ılık nefes bulamadı adada, öylece upuzun kurudu
Ona ben dokundum sokuldum, ben oldum tenimin akbabası
Leşimde bir panayır sonra, hainlere dağıttığım kan cümbüş
Bıraksalardı oradan kanal açabilirdim akla
Ilıman bir gövde çıkarırdım
Bilselerdi: fıskıyeye dönüyor yine su, yine fıskıyeden dönüyor
Bilselerdi: rahatlığa açılan kapılar sonunda suyu inkâra varır
Ve her koridorda üşüyen biri vardır, biri boğulandır
Serkeşliğine teminat bulamaz tırnak kemirmekten

İşgalcilere bir kurban bulmalıyım artık ben, hınca bir zarf bulmalıyım
Yoksa ömre durmadan baharat taşıyan gemilerle-cesur ve çıplak
Hayır, toy ve çıplak KARA GÖRÜNDÜ cengâverliğiyle
Sömürge aksanıyla kaptan! pes demek zordur

(*Gösteri 201, Ekim/Kasım 1997*)

Selim Temo

(1972)

Yaşar Nabi Nayır Gençlik Şiir Ödülünün ortaya çıkardığı bir başka umut da Selim Temo idi.

KÜL'ÜN UĞULTUSU

Kül'ü anlatacak şiir, uzamına
bulanmak zorundadır. üstümden
başlarsam; battaniye, teypte Nirvana.
Rock In Town bileti, küllük ve boş poşet.
Lorca ve flüt. yırtılmış bir banka cüzdanı.

Kül'le dolaştım bütün gece. dünya
epey değişmişti. korktum birden
karşımda Zenon ve Perikles'i görünce.
su'yun ve tuz'un tarihinde insan
vazgeçilmezmiş ateş ve yeşil için.
yumru ve çöl için. gölge
ve buz için. bir denizi öpen
bütün kıyılara koştum. kundağımda
gül kanatları ve sardunya rengiyle.

oysa intiharı kuruyordum. bir telefon
direğini bacaklarımla üçe tamamlayarak.
boynumda ağaç. nehir ve gök-
yüzü dağlanmış solgun bir çocuk hayali.
yaşamak, bir katlanma etkinliğidir ve
söylediklerimizin büyüsü söyleyemediklerim-
izdedir. diyeceğim birden
karşımda Lucretius ve Dante

İlhan Berk, yaşlı bir cep aynasıdır!

(Varlık 1078, Temmuz 1997)

Zeynep Köylü

(1978)

Henüz yirmi yaşında ve bir lise öğrencisi. Arkadaş Z. Özger Şiir Ödülünü kazanan dosyasıyla dikkatleri çekti. *Yalnızlığın Gök Mevsimi* adlı dosyası kitaplaştığında genç kuşağın yetenekli bir şair kazanmış olduğu görülecek.

GİT DE AYKIRI GELME

Gece gömleğini sever
Deniz ıslak tutar göz mevsimini
Unutur tarih yazan: Yüzüme sığan
sesin parçası olduğunu
"Git de aykırı gelme" dedi annem
Kimsem yoktu cam kırığını kesen
ayışığından başka

Duvar diplerinde kumru gölgelerini
Yakasına takar komşu kızların
Bahçedeki erik ağacına tırmanırım
Bir bildiği vardır elbet acının
Böyle gün ortası kimliksiz gelir
N'olur baba uzağıma dokunma
Bir de ellerimin serçe parmağına

Göğün mavi olduğunu söylemiştiniz
Tırnaklarınızın arasında kan çiğlikları
siren sesleri olmadığını
Oysa çocukluğunu aldatır herkes
Neresindeyim, der bu kurmacanın
Erken başlar kırılmaya

Uzlaştığım ve uzaklaştığım şehirler
Gömer Tanrısını hiçliğin sularına
Suda yanar ellerim
Aykırı geldim anne

(Varlık 1083, Aralık 1997)

Mehmet Çetin

ÇE'NİN KIRLANGICI

düş içinden çıkageldi çe'nin kırlangıcı
alıp kestane yedirdim sonra çay içirdim
balıkçıların yanına oturtup masal anlattım
bir istavritin çırpınışıydı ömrüm çarmıhta
düşümü anlattım susam kokulu ütopyamı
sevgilim dedim limon bahçesinde su renginde

kasımpatı güzünde yonca yeşili bir gülümseyiş
içinden geçip dağları geldi che'nin kırlangıcı
uzun yürüyüş içinde incelen düşlerden
aşktan geçti yolu: aşkkırandı
yol arkadaşları gördü: kervankırandı
yenilmesin diye kalbi sabah sularında gezinen
insan ki ölür aşksız diyen düşsüz yoldaşsız ölür

yalnızlığımız yoldaşlar kan tüküren çığlığımız
kıra kıra azlığımızı bu kan kurşunlarıyla ölen
balığın denizden yaprağın daldan koparılışı
anı kalbimiz andı onu rüyamıza düşen nefti
düştükçe incelen o yürek macerası kahkaha
daha inceltti sesimizi hayır dedik artık hayır
kıyıya tutunmuş yosun kayaya tutunan kınaydı
tutundu düşüne düş içine uçtu çe'nin kırlangıcı

(*Aşkkıran*'dan 1997)

Hüseyin Avni Dede

YİNE ESKİSİ GİBİ YENİ

Hepsi değilse de çoğu parasız genç kızların,
Ne güzel kadın olmuşlar yarasız;
Bu yüzden ceplerime para almadan çıkarım sokağa,
Nedense bu büyük savaştan yara almadan ekmeğimi yerim.
Ve geceleri gömleğimi ellerimle yırtar,
Gündüzleri yine eskisi gibi yeni giyerim.

Bir bayram günü dönersem unutmayın;
Ben dönersem çınar ne desem anlar.
Ne zaman birilerine telefon etsem;
Aklımda kalır çıkmaz sokakların numarası.
Asla sayıların anlamını bulamam.
Eski insanların kalyonlarını bırakırım;
Yeni telefonların ahizelerini bırakırım yalnızlığın kıyılarına
Bir de beni aşan dalgaların arasından bakın.
Sarhoş dolaşan sokakların gölgelerini taşlarım.
Ne olur beni yine eskisi gibi yeni bırakın.
Size yine eskisi gibi yeni şarkılar söylemeye başlarım.

(Edebiyat ve Eleştiri 29-30, Mayıs/Haziran 1997)

Tan Doğan

GÖZLERİM

gözlerim kapanacak
tokmağı son kez kabuğunu kırdığında
çanın

kozalağı
fıstıklanmadan düştüğünde toprağa
çamın

göbeği maviye
çalanmadan dağıldığında
camın

en az bir şeye
kanadığında
canım

gözlerim gidecek açık
bitmemişse savaş
ölüm ve açlık

(Yelken 24, Mart 1997)
(Damar 81, Aralık 1997)

Ali Hikmet E.

İzlek'çilerden Ali Hikmet Eren *Yağmura İçerden Bakmak* adlı şiir kitabını çıkardı. Yıl içinde Nektar Şiir Ödülü'nü kazandı.

METALİK

ben belli belirsiz bir yaradır,
büyür gül masallarıyla... ahlat,
yarım kalmasın bahçe, ister eskit,
ister yalan, ister bir yağmur gibi
dağılan
cam,
kuş günlerinde

nerde kaldı bu akşam? güneş,
doğmak bilmeyen bir çocuk gibi
aksıyor içerimde... ya biz nerde kaldık?
sessiz bir bulut ağlıyordu gözlerimde
metalik, keskin ve unutkan

sen şimdi çok bildik bir uzaklık,
âh, tekerrür; içimizde kurur gonca,
kurur göl... ben yağmuru
sırtlanır giderim de... yine de yalnızlık
bir gülü sevince
ve nedense hep
o "bir gül"
ancak
başka bir gül boyunca!

(Varlık 1078, Temmuz 1997)

Ali Emre

AFİFE

Sevmek biraz ölümdür.. hele yaşlandıkça
ne çok seyrederiz, mûnis
ve kimsesiz odalarda kendimizi.

Ah! Ben sizi taşrada, çok önceleri
bir romanda tanımıştım, biraz Halit Ziya
öldürmüştü sizi, biraz Reşat Nuri.

Oysa ben Milas'ı hiç görmedim ama hiç
dilsiz bir yurt odasında boşuna düşledim
Beylerbeyi'nde ağladığınız evi.

Örselenmiş ve çabuk büyümüştünüz, birdenbire
hani o müzmin 'ateş gecesi'
yahut gecikmiş bir zemheri.

Mendil işler, nasıl da kötü öksürürdü eltiniz
kirli gülüşler, esnaf ve zabit gözleri
içre geçti yıllar: Mutsuz... veremli.

Sevmek en çok ölümdür ve narin bir melek
gelir gibi düşer göğsümüzden
ömrün en güzel kelebeği

(Dergâh 86, Nisan 1997)

Altay Ömer Erdoğan

İPİ DEĞİL DENGEYİ DÜŞÜN! CAMBAZHANE PARASIYLA ÜÇ ÇOCUK OKUTTU AHMET AMCA. KÖPÜKLÜ ORTA KAHVE SEVERDİ. SALYANGOZLARI VE SÜHEYLA YENGE'Yİ? DEDİ Kİ ÖLÜMÜNDEN AZ ÖNCE: HAKKINI HELAL ET SEVGİLİ İPİM

körebe mutluluklara sarılırdı en soylu sıcaklığıyla ilkyaz
koşulsuz dost kuytuluklarıydı çocukluğumun yarısından fazlası
Kızılçullu'da (şimdi Şirinyer) üç hane öte komşumuzdu Ahmet Amca
Nazilli basması gibi renkli bir insandı, işi ip ve denge
cambazhanede lakabı "maskot" akkor" diye seslenirdi Süheyla Yenge
bulutsu dünyamın baş kalıramanlarındandı Maskot Akkor Amca
bir fotoğrafı bile yok elimde

tren yoluna bakardı selamsız sabahsız pencereleri evlerin
makas keserdi taşralı umutlar bohçası dürülmüş yaşamdan
petunyaların ve salyangozların da gurbeti o bizden tutunmuşlukta
kefildik yıldızların parlaklığına şarkıların sarhoşluğuna
ışık süzerdik, ekmek isterdik, tümceleri dizip sıraya anlam işlerdik
isterdik ki onurlu ve içtenlikli yaşasın tek varsıllığımız insanlığımız da

çocuktum, o kadar gerçekti ki düşler, o kadar düştü ki gerçekler
ayın üstünde bir tavşanın yaşadığına inanırdım bir çokları gibi ben de
"inanmak sahip olmanın yarısıdır" derdi Filozof Ahmet Amcam
iç çekerek söylerdi: "bizim tavşanlar beklemiyor ayın yarısını"
panayır panayır dolaşırdı Şen Kardeşler Kumpanyası'yla ve de düğünleri
üç çocuk okuttu cambazhane parasıyla, dengesini yitirmeden canını
okuttu
bir o tavşanla bir de yaşlı cambazla paylaşırdım gizlerimi
o kadar düştü gerçekler, o kadar gerçekti düşler, o kadar çocuktum

kamçısı omuzlarda bir mevsim burukluğuydu kendine düşman
ip bağlamak içindi, çözmek için kullandı gündelik sıkıntılarını
ölüm yatağında, "doğanın dengesi" dedi, "ipin dengesinden yeğdir
hem ip şaşırdı dengesini, dolandı körpecik fidanların boynuna"
son sözleri "hakkını helal et sevgili ipim" oldu

bir tek darağacında sevmedi ipi

(Adam Sanat 143, Ekim 1997)

Fatin Hazinedar

ÜSKÜDAR

Metin Eloğlu'na

Yorgun kanatlarını
Uyku denizine bırakmış
Hezarfen yüzlü çocuklar
Uyanmasın diye
Parmak uçlarında geçer gemiler
Üsküdar'dan

Yüreğindeki kuşa martı gözlüm dedi
Yokuşun kuşçusu
Dükkânında onca kuşa rağmen
Martıyı sevdi sadece
Uçup gidince günün birinde
Salıverdi tüm kuşları kafeslerinden
Karanlıkta uçamayacağını bilse de
Martısını bekledi bütün gece

Kırık dişli çocuklar
Fotoğraflarda dişleri daha iyi çıksın diye
Tırmanmışlardı nar ağaçlarına
Üsküdar'ın dar geldi üstüne
Giydiği denizden elbise
Kırık düşlü çocuklarsa
Bir ucu denize bakan
Daracık sokaklardan çıktılar
Darağaçlarına

Gözleri parıldayan kedilerdi
Gecede yıldızlar
Kuyruklarında
Haylaz çocukların tenekesi
Düdüğüyle
Son sözünü kekeliyor Üsküdar'ın
Dilini kedi yemiş
Bir gece bekçisi

"El üstünde kimin eli
Eloğlu Üsküdar'ı görmeyeli"

(Düşlem 6. Ekim 1997)

Hüseyin Köse

YOKÜLKEDEN MESELLER / I

bir gün yağmur yağar, yanlış bir insanla konuşurum

böyle işte gözleri bir çin daması yüzünden
gördüm akik ve diken, karanfil tutan eli
ah, öyle bitmiştir birçok yaşamlar da bilirsiniz
aşklarını bir faytonun çektiği şu denizci
hani biraz kaybetmiş kendini beklemekten
korkusu gökyüzünde balıkçıl uykuları şimdi
lütfen ağlar mısınız, lütfen biraz gürültü
böyle işte gözlerim bir çin daması yüzünden
gecesine yağmur sızmış çocuklar gibi durdu
koştu durmadan yorgunluğuma *le rouge et le noir*
melekler, çıkamıyorum işin içinden, yetişiyordu

Zalimdir bütün aşklar, ah bunun için koyu
o tam dokuz haftası iplerde yaşamanın
nerdeyse günboyu bir ucuz alkol bulaşığı
gezinip duran içimde bir beyaz bulut

Cam kenarları durup düşünür ölüm bunu
işte pan, göğsü yılan dolu çılgınlık medüzaları
ya hiç duramıyor yerinde bozulmuş hayata
ağaçlar gibi boyuna kıvranıyor;
ya hep mihrace bir kadın ve uzuyor geceleri
dizi bağlı sımsıkı iki kalın halatla
o, meryem ve ishak, meryem, ishak ve o
dağılan kurbağalar, bir frengi mikrobu
boyuna kıvranıyor çünkü doğuramıyor.
böyle işte gözleri bir çin daması yüzünden
sığdırmış kızlığına nemli karanlıkları

(Sokak Şarkıları 1, Ocak 1997)

Şener Özmen

YARIN

Boş yağ tenekelerinden bir soba yapmalı yarın
Bir iki tabure depodaki tahtalardan
Kırık porselen parçalarından
Eklektik tabaklar
Transistörlü bir radyo için anten
Kadının kendi gibi eski dikiş makinasına çark

Naylon terlikler atılmayacak
Başsız piyonlar şu kutuda biriktirilecek
Kitaplara iyi bakılacak
Gününüz nasıl geçti bu yazılacak

Bir resme başlamalı yarın bütün gün çıkmamalı evden
Bir iki çeviri sevdiğim şiirlerden
Dil'le bitirmeli ki geceyi uyanır uyanmaz
Kahvaltı dil'den
Oturup adamakıllı bir öykü yazmalı oduncu güzeline
Çitlerle çevrilmiş bahçeye tavuklara keçilere
Yirmi saniye bakmalı pencereden

Beni beklemeyin
Kapıyı kimselere açmayın

Bir mektup kaleme alınalı yarın sonra da yakınalı
Bir mektup daha tutup onu da yakınalı

Tepeye doğru küçük bir gezintiye bile çıkmalı
Bir mağaranın isten kararmış duvarlarına dokunmalı
Çimlere uzanmalı düş kurmalı düş kurmalı
Ne anlıyorsunuz kuzum şu oyundan

Yarın
Kırmalı buzu
Bulmalı içindeki kılavuzu
Gitmeli buralardan

(Düşün 6, Ocak/Şubat 1997)

Celal Soycan

KURTUL

fısıldayan belleği düş kayıttan kurtul
inkâr et bu şaibeli sevdayı kurtul

çolak bir ezan sesini yazan sevgiliyi yok say
gizlice katla kokuyu kurtul

incinden örselendin ey anlak felç oldun
kazı gölgeni gövdeni kirlet kurtul

düşsel kıyılarda gezinir o iyi sözler
buğusunda yürü de yazma bu şiiri kurtul

bir yıldız kayar gibi seyretme kayan yıldızı
nuh yok artık tufana katıl da kurtul

dünkü sokaklarda sıcak bir iz titreşir
unutma lanetli şair unutma kurtul

işgal altında sendeler dal ve kütük
ağlama çimen için semender ol kurtul

(Yelken 24, Mart 1997)

Serhan Sözdinler

YAĞMUR, SÖZ, YAPRAK

yağmuru görmezsin
tutulmamak için
kaçacaktır
kendinden.
senin gördüğün
incecik çizgileri
italik
yağacağını
gösteren

söz büyürken
dil altında,
çoğalmadan nasıl uyursunuz
başka göz kapaklarında?

bilseydi yaprak
kendiliğinden bırakacağını
dalı telaşa verir miydi
yeşereceğim
diye

(İzlek 38, Temmuz/Ağustos 1997)

Mustafa Ruhi Şirin

BABA

Çocuklar acıdan ölmez
annesizlikten ölür
ay
denizin sessizliğinden

Ölümün sesi evden yayılır dünyaya
yaz bahçelerine kar yağar
koparılır anneden çocuk
dalından koparılır gibi nar

Rüzgârını yitirmiş dağ gibi
taşır kucağında tabutu baba

Baba
gülen bir çiçeğe bakarken
kırların kundağına gömülür
çocuk

(Dergâh 91, Eylül 1997)

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ 7
1997'DE ŞİİR 10
BELGELİK 20

FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA (1914)
Ağaç (Milliyet Sanat 414, 15 Ağustos 1997) 37
Akşam Yemeği (Milliyet Sanat 414, 15 Ağustos 1997) 37

MELİH CEVDET ANDAY (1915)
Şarap (Ludingirra 1, Bahar 1997) 38
Homeros Böyle Derdi (Yaşasın Edebiyat 1, Kasım 1997) 38

CAHİT KÜLEBİ (1917-1997)
Bir Mutsuzluk Türküsü (*Yangın*'dan, 1980) 39

İLHAN BERK (1918)
Sokağı Dönüyor Sesin (Adam Sanat 136, Mart 1997) 40
Her Şey Sonsuzlaştırmak İster Kendini (Ludingirra 2, Yaz 1997) 41

SALÂH BİRSEL (1919)
Kampana (Yeni Biçem 50, Haziran 1997) 41

SUPHİ AYTİMUR (1922-1997)
Perde (Varlık 1080, Eylül 1997) 42

ARİF DAMAR (1925)
İli Şiir (Adam Sanat 135, Şubat 1997) 44

BAŞARAN (1926)
Allı Turnası Yaşamın (Düşlem 6, Ekim 1997) 45

CAN YÜCEL (1926)
Rahmet (Evrensel Kültür 67, Temmuz 1997) 46

ŞÜKRAN KURDAKUL (1927)
Biz miydik (Varlık 1074, Mart 1997) 47

TURGUT UYAR (1927-1885)
Tomris (Ludingirra 3, Güz 1997) 48

EDİP CANSEVER (1928-1986)
Mendil Mendil Mendil... (Şiir-lik 41, Temmuz 1997) 49
Bizim de Bir Bildiğimiz Var (Şiir-lik 41, Temmuz 1997) 50

ECE AYHAN (1931)
Çağdaş Bir Yahudinin El Yazısı (Ludingirra 1, Bahar 1997) 51

GÜLTEN AKIN (1933)
Bölünen Kadınlar Şiiri (Kitap-lık 28, Temmuz-Ağustos 1997) 53
Korkak Kadınlar Şiiri (Düşlem 4, Ağustos 1997) 54

CEVAT ÇAPAN (1933)
Bir Ardıçkuşu Akasya Ağacında (M. Sanat 413, 1 Ağustos) 54

ALİ PÜSKÜLLÜOĞLU (1935)
Bu Göğe, Yıldızlara (Düşlem 7, Kasım 1997) 55

RUŞEN HAKKI (1936)
Bağbozumu (Adam Sanat 141, Ağustos 1997) 56
Güzün Kollarında (Morca 22, Ekim 1997) 57

ÖZDEMİR İNCE (1936)
Mani-Hayy dan... (Adam Sanat 145, Aralık 1997) 58

HİLMİ YAVUZ (1936)
Vedâ (Milliyet Sanat 413, 1 Ağustos 1997) 59

ERGİN GÜNÇE (1938-1983)
Günlerden Eylül... (Şiir-lik 40, Haziran 1997) 60

İHSAN ÜREN (1939)
Yaşamdan Savrulan (Düşlem 8, Aralık 1997) 61

ERAY CANBERK (1940)
Ebrular'dan (Şiir-lik 36, Şubat 1997) 62

YEŞİM SALMAN
Geçmiş Dilek (Adam Sanat 137, Nisan 1997) 64

HÜSEYİN ATABAŞ (1942)
Yoksunluğumuza Dair (Şiir-lik 37, Mart 1997) 64

SENNUR SEZER (1943)
Notlar IV (Mısra-lık 9, Eylül 1997) 65

REFİK DURBAŞ (1944)
Meltem (Adam Sanat 145, Aralık 1997) 66

ÖZKAN MERT (1944)
Bir Dünyalının Notları (Bilkent 4 Mevsim 2, Mayıs 1997) 67

HÜSEYİN PEKER (1946)
Yalnız Efe (Dize 21, Temmuz 1997) 69

MEHMET TANER (1946)
Akdeniz Ruleti (Edebiyat ve Eleştiri 28-29 Ocak/Şubat 1997) 70
Bakara (Edebiyat ve Eleştiri 28-29 Ocak/Şubat 1997) 71

AHMET ADA (1947)
İkindiüstü (Morca 18, Haziran 1997) 72

METİN GÜVEN (1947)
Kor (Varlık 1077, Haziran 1997) 73

HULKİ AKTUNÇ (1949)
Başka Şiir (7) (Varlık, 1076, Mayıs 1997) 73
Başka Şiir (8) (Varlık, 1076, Mayıs 1997) 74

İNCİ ASENA (1948)
Tutamadığım Sözler I (Adam Sanat 145, Aralık 1997) 74

ARZU K. AYÇİÇEK (1949)
Alnında Gül Dövmesi (Kıyı 140, Kasım 1997) 75

HAYATİBAKİ (1949)
Günler ve Nesneler (Yeni Biçem 45, Ocak 1997) 76

SİNA AKYOL (1950)
Kimesneye (Yeni Biçem 46, Şubat 1997) 77
İçeri (Varlık 1082, Kasım 1997) 78

EBUBEKİR EROĞLU (1950)
Mesafe (Ludingirra 3, Güz 1997) 79

A. HİCRİ İZGÖREN (1950)
Hüsran Sokağı (Poetik'us 13, Kasım 1997) 81

MEHMET MÜMTAZ TUZCU (1950)
Çekiç (Şiir-lik 36, Şubat 1997) 81

COŞKUN YERLİ (1950)
Şey (Yeni Biçem 50, Haziran 1997) 83

GÜLTEKİN EMRE (1951)
Batık Gemi (Gösteri 197, Mayıs 1997) 83

ENİS BATUR (1952)
Endülüs Şiirleri V (Adam Sanat 137, Nisan 1997) 84
Beş Gül (Ludingirra 3, Güz 1997) 85

ABDÜLKADİR BUDAK (1952)
İçimdeki Dansına Ara Verdi İspanya (Varlık 1082, Kasım 1997) 85
Fesleğenim Yok Artık (*Aşk Beni Geçer*'den, 1997) 86

AYTEN MUTLU (1952)
Gidelim (Varlık 1079, Ağustos 1997) 87

OYA UYSAL (1952)
Yer Yatağı (Morca 19, Temmuz 1997) 88

ERGİN YILDIZOĞLU (1952)
Göz Göze Geldiğimizde... (Adam Sanat 141, Ağustos 1997) 89

METİN CENGİZ (1953)
Kışın Sesi (Varlık 1077, Haziran 1997) 90

ŞÜKRÜ ERBAŞ (1953)
Uzun Sürmez (Damar 74, Mayıs 1997) 91

TARIK GÜNERSEL (1953)
Zamanlama (Adam Sanat 141, Ağustos 1997) 92

TUĞRUL TANYOL (1953)
Arada Bir (Düşler 13, Mayıs 1997) 93

ŞAVKAR ALTINEL (1954)
Ya Şiir Ya Hayat (Öküz 39, Ağustos 1997) 94

ALİ CENGİZKAN (1954)
Öğle Suyu 21 (*Öğle Suyu*'ndan, 1997) 95
Hayat Bahçesi (Kavram-Karmaşa 6, Aralık 1997) 96

VEYSEL ÇOLAK (1954)
Yaşatan Tılsım (Milliyet Sanat 413, 1 Ağustos 1997) 97

HÜSEYİN FERHAD (1954)
Zende-Rud'u Geçerken (Yeni Biçem 56, Aralık 1997) 98

HİLMİ ŞAŞAL (1954)
Anlatacak Yanı Yok (Mozaik 4, Nisan 1997) 99

ARİFE KALENDER ÖNEL (1954)
Adı Serçe (Evrensel Kültür 65, Mayıs 1997) 100

OĞUZHAN AKAY (1955)
Sıradaki Adamın Şarkısı (Adam Sanat 137, Nisan 1997) 101

OSMAN SERHAT ERKEKLİ (1955)
Yeni Bir Aşk İçin Dörtlükler (Milliyet Sanat 413, 1 Ağustos) 101

RONİ MARGULİES (1955)
Bozcaada (Adam Sanat 138, Mayıs 1997) 102

FERGUN ÖZELLİ (1955)
Leke (*Aşkıya*'dan, 1997) 103

YUSUF ALPER (1956)
Susarak (Dize 26, Aralık 1997) 104

ADNAN AZAR (1956)
Yeni Zaman (Şiir-lik 40, Haziran 1997) 104

SALİH BOLAT (1956)
Senin Döneminde (Varlık 1080, Eylül 1997) 106

HAYDAR ERGÜLEN (1956)
Mavi Hava (Gösteri 199, Haziran 1997) 106
Yalnızız Cemal Abi (Öküz 41, Ekim 1997) 108

TURGAY FİŞEKÇİ (1956)
Sevgi Bağları (Öküz 38, Temmuz 1997) 108

LALE MÜLDÜR (1956)
"Çölde İsimsiz Bir At Var" (Defter 30, Bahar 1997) 109

MAHMUT TEMİZYÜREK (1956)
Süt (Evrensel Kültür 69, Eylül 1997) 111

İLYAS TUNÇ (1956)
Fetüs Günlüğü (Yeni Biçem 53, Eylül 1997) 112

NİLGÜN ÜSTÜN (1956)
Yazının Evine Yolculuk (Ludingirra 3, Güz 1997) 113

MUZAFFER KALE (1957)
Tortu (İnsan 8, Ocak 1997) 115

YUNUS KORAY (1957)
Cumartesi Anneleri (Edebiyat ve Eleştiri 32-33, Ekim 1997) 115

HALİL İBRAHİM ÖZCAN (1957)
Kör Ateş (Poetik'us 7, Mayıs 1997) 116

ENGİN TURGUT (1957)
Gaile (Öküz 41, Ekim 1997) 117

ORHAN ALKAYA (1958)
Anlamlar III (Yaşasın Edebiyat 2, Aralık 1997) 118

AHMET ERHAN (1958)
File Bekçisi (Milliyet Sanat 413, 1 Ağustos 1997) 119

MEHMET YAŞIN (1958)
İncelikli Seyir (Defter 29, Kış 1997) 119

OSMAN HAKAN A. (1959)
Şehir Nerde (Varlık 1073, Şubat 1997) 120

ECE AYKIZ (1959)
Peşinde Kuşlar (Adam Sanat 141, Ağustos 1997) 121

AKİF KURTULUŞ (1959)
Son Söylev (*Kırgınlık Galası*'ndan, 1997) 122

SALİH MERCANOĞLU (1959)
Karina (Yeni Biçem 53, Eylül 1997) 124

METİN FINDIKÇI (1960)
Düş ve Kudret (Yeni Biçem 48, Nisan 1997) 125

ORHAN KÂHYAOĞLU (1960)
Aşk ve Arp (Ludingirra 3, Güz 1997) 125

CEM UZUNGÜNEŞ (1960)
Anday'ın Üç Dizesi Üstüne (Kitap-lık 29-30, Eylül/Aralık) 126

METİN CELAL (1961)
Derin Deniz Fenerci Balığı (Varlık 1072, Ocak 1997) 128

TURGAY KANTÜRK (1961)
Göldüm, Döndüm... (Varlık 1082, Kasım 1997) 128

YILMAZ ODABAŞI (1961)
Yaşam Hızla! (Yine Hişt 35, Haziran/Temmuz 1997) 129

OKTAY TAFTALI (1961)
Bugün Biri Ölümlü Adam (Varlık 1078, Temmuz 1997) 130

HÜSEYİN ALEMDAR (1962)
Sinema Vakti (Poetik'us 8, Haziran 1997) 131

SEYHAN ERÖZÇELİK (1962)
Jestlerin Ölümü (*Gül ve Telve*'den, 1997) 132

ADNAN SATICI (1962)
Tufan (Evrensel Kültür 61, Ocak 1997) 133

BETÜL TARIMAN (1962)
Güz ve O (Pencere 6, Eylül/Ekim 1997) 134

BİRHAN KESKİN (1963)
Rüzgâr (Göçebe 6, Kış 1997) 135

METE ÖZEL (1963)
Dağlı Şiirler, 3 (Adam Sanat 137, Nisan 1997) 136

ENVER TOPALOĞLU (1963)
İğne Yapraklar (Varlık 1081, Ekim 1997) 137

NAZMİ AĞIL (1964)
Dönüşüm (Adam Sanat 136, Mart 1997) 138

ALİ ASKER BARUT (1964)
Can Ağabey de... (Adam Sanat 141, Ağustos 1997) 140

KÜÇÜK İSKENDER (1964)
Uzun (Yaşasın Edebiyat 1, Kasım 1997) 141

YÜCEL KAYIRAN (1964)
Rüzgâr (Varlık 1072, Ocak 1997) 142

ALTAY ÖKTEM (1964)
Ahabdullah (Varlık 1080, Eylül 1997) 143

HAKAN SAVLI (1964)
Yağmurun Halleri (Adam Sanat 145, Aralık 1997) 144

CEM SAVRAN (1965)
Ankaray (Edebiyat ve Eleştiri 28-29, Ocak/Şubat 1997) 145

GÖKÇENUR Ç. (1967)
Ülkenden Uzaktasın... (Şiir Ok'u 8, Mayıs/Haziran 1997) 146

DERYA ÇOLPAN (1967)
Pelerin (Yeni Biçem 47, Mart 1997) 147

HALİL GÖKHAN (1967)
Turgut Uyar'ın Saatleri (Ludingirra 3, Güz 1997) 147

İRFAN YILDIZ (1967)
Düşüş (Göçebe, Kış 1997) 149

YILMAZ ARSLAN (1968)
Avcılar Gelecek (Poetik us 4, Şubat 1997) 151

BEJAN MATUR (1968)
Allahın Çocukluğu (Defter 31, Sonbahar 1997) 152

MEHMET CAN DOĞAN (1969)
C (Dergâh 89, Temmuz 1997) 155

SERDAR AYDIN (1970)
Sanı (İzlek 38, Temmuz/Ağustos 1997) 157

DİDEM MADAK (1970)
Annemle İlgili Şeyler (Ludingirra 2, Yaz 1997) 159

AYHAN KURT (1971)
Sömürge Aksanıyla... (Gösteri 201, Ekim/Kasım 1997) 161

SELİM TEMO (1972)
Kül'ün Uğultusu (Varlık 1078, Temmuz 1997) 162

ZEYNEP KÖYLÜ (1978)
Git de Aykırı Gelme (Varlık 1083, Aralık 1997) 163

MEHMET ÇETİN
Çe'nin Kırlangıcı (*Aşkkıran*'dan, 1997) 164

HÜSEYİN AVNİ DEDE
Yine Eskisi Gibi Yeni (Edebiyat ve Eleştiri 29-30, Mayıs/Haz.) 164

TAN DOĞAN
Gözlerim (Yelken 24, Mart 1997) 165

ALİ HİKMET E.
Metalik (Varlık 1078, Temmuz 1997) 166

ALİ EMRE
Afife (Dergâh 86, Nisan 1997) 167

ALTAY ÖMER ERDOĞAN
İpi Değil... (Adam Sanat 143, Ekim 1997) 167

FATİN HAZİNEDAR
Üsküdar (Düşlem 6, Ekim 1997) 168

HÜSEYİN KÖSE
Yokülkeden Meseller/I (Sokak Şarkıları 1, Ocak 1997) 170

ŞENER ÖZMEN
Yarın (Düşün 6, Ocak/Şubat 1997) 171

CELAL SOYCAN
Kurtul (Yelken 24, Mart 1997) 172

SERHAN SÖZDİNLER
Yağmur, Söz, Yaprak (İzlek 38, Temmuz/Ağustos 1997) 172

MUSTAFA RUHİ ŞİRİN
Baba (Dergâh 91, Eylül 1997) 173

ADAM

1998 ŞİİR YILLIĞI

ŞİİRİMİZDE GEÇEN YIL

Fazıl Hüsnü Dağlarca • Melih Cevdet Anday • Cahit Külebi • İlhan Berk • Salâh Birsel • Suphi Aytimur • Arif Damar • Başaran • Can Yücel • Şükran Kurdakul • Turgut Uyar • Edip Cansever • Ece Ayhan • Gülten Akın • Cevat Çapan • Ali Püsküllüoğlu • Ruşen Hakkı • Özdemir İnce • Hilmi Yavuz • Ergin Günçe • İhsan Üren • Eray Canberk • Yeşim Salman • Hüseyin Atahaş • Sennur Sezer • Refik Durbaş • Özkan Mert • Hüseyin Peker • Mehmet Taner • Ahmet Ada • Metin Güven • İnci Asena • Hulki Aktunç • Arzu K. Ayçiçek • Hayati Baki • Sina Akyol • Ebubekir Eroğlu • A. Hicri İzgören • Mehmet Mümtaz Tuzcu • Coşkun Yerli • Gültekin Emre • Enis Batur • Abdülkadir Budak • Ayten Mutlu • Oya Uysal • Ergin Yıldızoğlu • Metin Cengiz • Şükrü Erbaş • Tarık Günersel • Tuğrul Tanyol • Şavkar Altınel • Ali Cengizkan • Veysel Çolak • Hüseyin Ferhad • Hilmi Haşal • Arife Kalender Önel • Oğuzhan Akay • Mehmet Çetin • Osman Serhat Erkekli • Roni Margulies • Fergun Özelli • Yusuf Alper • Adnan Azar • Salih Bolat • Haydar Ergülen • Turgay Fişekçi • Lale Müldür • Mahmut Temizyürek • İlyas Tunç • Nilgün Üstün • Muzaffer Kale • Yunus Koray • Halil İbrahim Özcan • Engin Turgut • Orhan Alkaya • Ahmet Erhan • Mehmet Yaşın • Osman Hakan A. • Ece Aykız • Akif Kurtuluş • Salih Mercanoğlu • Metin Fındıkçı • Orhan Kâhyaoğlu • Cem Uzungüneş • Metin Celâl • Turgay Kantürk • Yılmaz Odabaşı • Oktay Taftalı • Hüseyin Alemdar • Seyhan Erözçelik • Adnan Satıcı • Betül Tarınan • Birhan Keskin • Mete Özel • Enver Topaloğlu • Nazmi Ağıl • Ali Asker Barut • küçük İskender • Yücel Kayıran • Altay Öktem • Hakan Savlı • Cem Savran • Derya Çolpan • Halil Gökhan • İrfan Yıldız • Yılmaz Arslan • Bejan Matur • Mehmet Can Doğan • Serdar Aydın • Didem Madak • Ayhan Kurt • Selim Temo • Zeynep Köylü • Gökçenur Ç. • Hüseyin Avni Dede • Tan Doğan • Ali Hikmet E. • Ali Emre • Altay Ömer Erdoğan • Fatin Hazinedar • Hüseyin Köse • Şener Özmen • Celal Soycan • Serhan Sözdinler • Mustafa Ruhi Şirin

9 789754 184716

adam 656

ISBN 975-418-471-